

תפילות

# כל נדרי ונעילה

ערבית ויזכור - ליום הכיפורים



נוסח הארי ז"ל - חב"ד



תפילות

# כל נדרי ונעילה

כל נדרי, ערבית, יזכור ונעילה - ליום הכיפורים

על פי נוסח האר"י ז"ל - חב"ד



Published and Copyrighted © 2008  
by

KEHOT Publication Society

770 Eastern Parkway Brooklyn N.Y. 11213

tel: (718) 493-9250 - (718) 774-4000

Order department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

[www.kehotonline.com](http://www.kehotonline.com)

בהזמנת לפנות אל:

הוצאת ספרים קה"ת

ת"ד 3, כפר חב"ד, טל': 03-9606018 פקס: 03-9606725

[kehot@kehot.co.il](mailto:kehot@kehot.co.il)

---

עריכה והפקה:

טל': 08-8502771 (+972)

[www.chazak.co.il](http://www.chazak.co.il)

[office@chazak.co.il](mailto:office@chazak.co.il)



03-9606237 :טל' חב"ד סל' 03-9606018

Printed in Israel

## תפילת ליל יום הכיפורים

ברגעים שלפני כניסת היום הקדוש - נוהגים לומר - בשקט - פרקי תהלים (מפרק קטז עד פרק קכג).

עלמנת להיטהר ולהזדקק, עם התקדש עלינו היום הקדוש, יום הכיפורים, אנו פותחים בתפילה מיוחדת - תפילת 'כל נדרי' - שבה אנו מתירים את כל הנדרים.

פותחים את ארון הקודש ומצאיים ספרי תורה, מצוה גדולה היא להוציא את ספר התורה (הראשון) מארון הקודש, ולהתייבב ליד החזן במהלך תפילת 'כל נדרי'. עקב הרצון העז לזכות בזכות זו, נוהג בקהילות רבות "למכור" את הזכות הזו לכל המרבה במחיר, לטובת קופת בית הכנסת.

החזן עומד במרכז (בדרך כלל על בימת הקריאה) כשהוא מוקף בספרי התורה - ממינו ומשמאלו. הוא פותח באמירת מזמור תהלים זה, והציבור מצטרף אליו. הקהל עומד עד שספר התורה יחזור להיכל.

יְיָ מֶלֶךְ תִּגְלֵה אֶרְצִי, יִשְׁמְחוּ אֵיִם רַבִּים: עֲנֵנוּ וְעֲרַפְלֵנוּ סְבִיבוֹ,  
צַדִּיק וּמִשְׁפָּט מִכּוֹן כְּסָאוֹ: אֵשׁ לִפְנֵינוּ תִּלְךָ, וְתִלְהֹט סְבִיב  
צִרְיוֹ: הָאִירוּ בְּרָקֵינוּ תִּבְלֵה, רֵאשִׁיתָהּ וְתַחֵל אֶרְצִי: הָרִים בְּדוֹג  
נִמְסּוּ מִלִּפְנֵי יְיָ, מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ: הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם  
צַדִּיקוֹ, וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבֹדוֹ: יִבְשׁוּ | כָּל־עֲבָדֵי פֶסֶל  
הַמֹּתְהַלְלִים בְּאֱלִילִים, הַשֹּׁתְחוּוֹלִי כָל־אֱלֹהִים: שְׁמַעַה  
וְתִשְׁמַח | צִיּוֹן, וְתִגְלַנָּה בְּנוֹת יְהוּדָה, לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ:  
כִּי־רֵאשִׁיתָ יְיָ עֲלֵינוּ כָּל־הָאָרֶץ, מֵאֵד נַעֲלִית עַל־כָּל־  
אֱלֹהִים: אֲהַבֵּנוּ יְיָ שְׁנָאוֹ רָע, שִׁמְרוּ נַפְשׁוֹת חֲסִידֶיךָ, מִיַּד  
רָשָׁעִים יִצִּילֵם:

הפסוקים האחרונים של המזמור נאמרים בקול רם, ככונה עצמונה.

אוֹר וָרַע לְצַדִּיק, וְלִישְׂרָאֵל שְׂמַחָה:

(האותיות הסופיות יצרות את המילה: קריע) (האותיות הסופיות בגימטריא: טוב)

שְׂמְחוּ צַדִּיקִים בְּיָי, וְהוֹדּוּ לְזִכְרֵךְ קִדְשׁוֹ:

מה היא התשובה?

מהי התגובה המדויקת של 'תשובה'? כך מגדיר זאת הרמב"ם: "תשובה היא, שיעזב החוטא חטאו, ויסיר את החטא ממשותבתו, ויגמול בליבו שלא יעשהו עוד, ויתנחם (יתחרט) על העבר, עד שיעזי עליו ידוע תעלומות (הקדוש ברוך הוא) שלא ישוב לזה החטא עוד לעולם".

הקדמת "על דעת המקום" המזכירה את התפילה עם "עבריינים", נוספה בתקופת אנוסי ספרד, בעת שיאנוסים רבים הצטרפו לתפילות היום הקדוש, למרות שבמהלך השנה הם לא הקפידו על שמירת זהותם היהודית.

החזן אומר שלוש פעמים, בקול נמוך.

**עַל דַּעַת הַמָּקוֹם וְעַל דַּעַת הַקָּהָל בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה  
וּבִישִׁיבָה שֶׁל מַטָּה אֲנִי מִתְּרִין לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעֲבָרִיִּים:**

החזן פותח באמירת תפילת 'כל נדרי' שלוש פעמים. בפעם הראשונה בקול נמוך, בפעם השנייה קולו יתגבר, ובשלישית בקול רם. הקהל מצטרף עמו לתפילה, בשקט.

**כָּל נַדְרִי. וְאַסְרִי. וְשְׁבוּעִי וְחֲרָמִי. וְקֹנָמִי. וְקִנְיִסִי. וְכַנְיִי.  
דְּאֶהְדְּנָא. וְדְאֶשְׁתַּפְּעֵנָא וְדְאֶחְרִימָנָא. וְדְאֶסְרָנָא עַל  
נַפְשִׁתָּנָא. מִיּוֹם כְּפָרִים זֶה. עַד יוֹם כְּפָרִים הַבָּא עֲלֵינוּ לְמוֹכָה:  
בְּכֻלְהוֹן אַחֲרָמָנָא כְּהוֹן. כְּלָהוֹן יְהוֹן שְׁרוֹן. שְׁבִיקִין. שְׁבִיתִין.  
בְּמִלִּין וּמִבְטָלִין. לֹא שְׁרִירִין. וְלֹא קִמְיוֹן: נִדְרָנָא לֹא נַדְרִי.  
וְאַסְרָנָא לֹא אֶסְרִי. וְשְׁבוּעָתָנָא לֹא שְׁבוּעוֹת:**

תרגום: כל נדרים ואיסורים ושבעות וחרמות וקלות וקנסות וכניינים, שנדרנו ונשבענו ושהחרמנו ושאסרנו על נפשוֹתינו, מיום כפרים זה עד יום הכפרים הבא עלינו למוֹכָה; כבולים בכלהוֹן אחרמָנָא כְּהוֹן. כללהוֹן יהוֹן שְׁרוֹן. שְׁבִיקִין. שְׁבִיתִין. במילין ומבטלִין. לא שְׁרִירִין. ולא קִמְיוֹן: נִדְרָנָא לא נַדְרִי. וְאַסְרָנָא לא אֶסְרִי. וְשְׁבוּעָתָנָא אינן שבעות.

## כל נדרי

תפילת 'כל נדרי' מתייחסת לנדרים שאדם נדרר מרצוֹן, ביוֹם לבין האלוקים. ברם, אדם שנדרר או מבטיח דבר מה לחברו, אין נוסח 'כל נדרי' מתיר לו את נדרוֹ הוא מחויב לקיים את דברו, ולעיתים את חברו. זו הסיבה שתפילה זו נדרת האשמות לא מוצהרות במהלך סאות בשנים מקרב העוֹיִים. הם היו סבורים שבתפילה זו מפרים היוֹדֵעִים את כל נדריהם, ולפיכך הבטוחותיהם במהלך השנה אינן שוות מאומה. הגיעו הדברים לידִי כך שבני־הבנינים לורדים נדרשו לעיתים להישבע שובשה מיוחדת לפני שהציעו עדות כלשהי בבית המשפט, בשל חשש מהפילת 'כל נדרי'.

רבינו תם (רבי יעקב בן מאיר, מבעלי התוספות) שיער את נוסח תפילה זו כך שתתייחס רק לנדרים שייצשו בעתִיר, ולא על נדרים שנדרו בעבר. שינוי זה מצר בכל המחזורים האשמיים.

## תשובה מתוך שטחה

בספרי קבלת מתארים שני מוגים של 'תשובה', האחת נעלית מחברות: 'תשובה תתאה' (נחותה), ו'תשובה עילאה' (נעלית).

ב'תשובה תתאה' האדם מתבונן בכך שהטאיו גרמו לו להיות חתוק מאלוקים, הוא מתמרמר על מצבו הרוחני עד ששכ בתשובה שלימה. לעומת זאת, ב'תשובה עילאה', האדם מתבונן בגדולת ה' ובגדול מעלת נשמתו שלו שהוא חלק אלקי מסעל מסעל, ומיד רגש של חסנות מסלֵא את כל ישותו - 'יציב הרשיתי לעשמה האלקית ולכוח העצום האנושי בי' - להתבונן לריק? באיזה דרגה מצי אִי, ולאִיז דרגה הייתי מסוגל להגיע?!

התבוננות בענייני 'תשובה עילאה' נעלית על היהודי התמסדות מוחלטת ומיידית לרוחניות. תשובה מתוך שטחה.

החזן אומר את הפסוק "ונסלח" שלוש פעמים, ולאחר מכן הציבור חוזר אחריו.

**וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם. כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁנֵנָה:**

מסיימים את תפילת "כל נדרי" בפסוק המבטא את מחילת העונות, החזן פותח:

**סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגִּדֹל חֶסֶדְךָ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה  
מִמַּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נְאֻמְרִי:**

הקהל משיב בקול רם, שלוש פעמים:

**וַיֹּאמֶר יי סִלַּח־נִי כִּדְבָרְךָ:** החזן חוזר על הפסוק שלוש פעמים.

כעת, מברך החזן את ברכת "שהחיינו" הציבור מאזין לברכתו ומשיב "אמן" (ממולץ לומר את הברכה בלחש, ולסיים לפני החזן כדי לענות אמן על ברכתו. נשים (וגם גברים) שביכו "שהחיינו" בהדלקת הנר אינן מברכות את הברכה שוב):

**כָּרְוֹךְ אֱתָהּ יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּי וְקִיּוּמִי וְהַיְעֲרֵנִי לְזֶמֶן הַזֶּה:**

מגמתים להנגסת ספרי התורה לארון הקודש, כדי להמשיך בתפילת ערבית.

כשיים הכיפורים אינו בשבת עוברים לעמוד 10.

## יאמר ה' סלחתי בדברך

הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, התגלל פעם את תפילת "כל נדרי" בהתעוררות ענווה תיכוני ולגו רמעות. באמצע התפילה חש שבוחדיי אדלים. נשא הצדיק כפיו למרחם אמר: "דיכתי של עולם, לעבדך אין עוד כוח להוסיף ולומר, המושך אותי, רבנו של עולם, אמור לעמך: "יאמר ה' סלחתי בדברך".

## במקום שבעלי תשובה

העליז חכמי זכרון לברכה במעלת התשובה: "במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". "הענוה תשובה מארבה, זדונות (עבירות שנעשו בדון) נעשים לו כזכיות (מצות)". יש לתמונה מתי מעלות הנחלה של בעל תשובה, עד כדי כך שאפילו זדונות, עבירות המורות ביותר, הנשכחות עברו למצות<sup>17</sup>.

מכאן אומרת חזקן בעל התניא: משל לאדם החולק במדבר תגדול ללא מים. בגלל היותו במדבר, צמאות למים אינו ניתן לו מנחם. הוא תר מתיש, וכשסוף סוף מצא מעין טבע, אין לשיש את גודל שמחתו לעומת זאת, אדם המצוי בישוב אין צמאות כל רב, וגם משיקו ממים שברשותו אינם במלוא המידה. זוהי מעלתו של בעל תשובה: דווקא משום שהיה כל שקות בעניני עבירה, צמאות והשתוקקות למים חיים, פי התורה והמצוות, לא נתנו לו מנוחה העובדה שהיה האדם כל רחוק מאלוקים, היא היא שהייתה אצלו תוכנית עמוקה במדות הטוב האלוהי, להתענג על ה' תשמיש הוא את מביקשו. הוא חש בקרבת אלוקים אמיתית, תחושה של משיק ותענוג, תחושה הם אטא שגרמו לו לתשובה כל מעלה, ולפיכך חן חשבות אצלו למצות.

## סיבה לסליחה

רבי דודא מאגיסולי נכנס פעם לבית הכנסת לתפילת "כל נדרי" וראה כי ציבור הסתעללים אחוז התלחבות וחמימות. הכול היו שקועים באמיתות תהלים מעומק הלב, ודמעות חמות זרמו על לחיי הסתעללים. המחזה עשת עליו רושם רב. הוא נש אל ארון הקודש, נשא עיניו למרחם וקרא: "דיכתי של עולם! אילו לא היו חוטאים בך, אימתי היית שומע תפילות חמות ותלחבות כאלה! ראה אתה אטא שמתחטאים ותשמות שלום יצא דבר טוב ומלא, נו, בשביל זה בלבד ראוי שתסלח לעמך..."

## סדר 'קבלת שבת'

אם יום הכיפורים חל בשבת משלבים גם תפילות ותזכורות של ליל שבת, ומקדימים ואומרים את מוסח תפילת 'קבלת שבת':

מחזור זה והפיוט 'לכה דודי' שאחריו - סומרים בעמידה.

מִזְמוֹר לְדָוִד, הָבוּ לִי בְּנֵי אֱלֹהִים, הָבוּ לִי כְבוֹד וְעֹז: הָבוּ לִי כְבוֹד שְׁמוֹ, הִשְׁתַּחֲוּוּ לִי בְּהִדְרַת־קֹדֶשׁ: קוֹל יי עַל־הַמַּיִם, אֱלֹהֵי־כְבוֹד הָרָעִים, יי עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יי בַּבַּיִת, קוֹל יי בְּהַדָּר: קוֹל יי שֶׁבַר אַרְוִים, וַיִּשְׁבֶּר יי אֶת־אַרְוֵי הַלְבָנוֹן: וַיִּרְקְדֵם כְּמו־עֵגֶל, לִבְנוֹן וַיִּשְׁרֹן כְּמו־בְּנֵי־רֹאמִים: קוֹל־יי חֲצֹב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יי יַחִיל מַדְבָּר, יַחִיל יי מַדְבָּר קֹדֶשׁ: קוֹל יי | יַחֲלֹל אֵילֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרֹת, וּבְהִיכְלוֹ, בָּלוּ אַמֵּר כְּבוֹד: יי לַמַּבּוּל יָשָׁב, וַיֵּשֶׁב יי מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יי, עֹז לַעֲמֹו יִתֵּן, יי | יִבְרַךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

אב"ג יח"ץ

קר"ע שט"ן

גנ"ד יב"ש

בט"ד צח"ג

חק"ב טז"ע

יג"ל פו"ק

שק"ו צ"ח

אנא, בכה גדלת ימנך, תתדי צרורה.

קבל רצת עמך, שאבנו, טהרתו נזרא.

נא נבור, דודשי יחודי, בבבת שמרים.

ברכם טהרים, רדפי צדקתך תמיד נמלם.

חסין קדוש, ברוב טובך נהל צדקתך.

יחיד נאה לעמך פנה, ויברך קדשך.

שועתנו קבל ושמע צעקתנו, יודע תעלימות.

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

## לְכֵה דוֹדִי לְקִרְאָת כִּלְה, פְּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

לְכֵה דוֹדִי לְקִרְאָת כִּלְה, פְּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

שֶׁ מִזֶּמֶר וְזִכּוֹר בְּדָבוּר אֶחָד, הִשְׁמִיעֵנוּ אֵל הַמִּיחָד, יי אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד, לְשֵׁם וּלְתַפְאֳרַת וּלְתַהֲלָה:

לְכֵה דוֹדִי לְקִרְאָת כִּלְה, פְּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

לְ קִרְאָת שַׁבָּת לָבוּ וְנִלְכָה, כִּי | הִיא מִקּוֹר הַבְּרָכָה, מֵרֹאשׁ מִקְדָּם נְסוּכָה, סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחֲשָׁבָה תַּחֲלָה:

לְכֵה דוֹדִי לְקִרְאָת כִּלְה, פְּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:



מִקְדָּשְׁמֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה, קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה, רַב לָךְ שִׁבְתָּ  
בְּעֶמֶק הַבָּבֶל, וְהוּא יִחְמוֹל עֲלֶיךָ חֲמֵלָה:

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

הָ תִנְעָרִי מֵעַפְר קוּמִי, לִבְשֵׁי | בְּגָדֵי תִפְאֶרְתֶּךָ עִמִּי, עַל־יַד בְּרִישִׁי  
בֵּית־הַלְחָמִי, קָרְבָּה אֶל־נַפְשִׁי גְּאֻלָּה:

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

הָ תַעֲוֹרְרִי הַתַּעֲוֹרְרִי, כִּי בָּא אוֹרֶךְ קוּמִי אוֹרִי, עוֹרִי עוֹרִי שִׁיר  
דְּבָרִי, כְּבוֹד יְיָ עֲלֶיךָ נִגְלָה:

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

לֹא תִבְשִׂי וְלֹא תִכְלָמִי, מִה־תְּשַׁתּוּחָחִי וּמִה־תִּתְהַמִּי, כִּדְ יִחְסוּ עֲנִי  
עִמִּי, וְנִבְנְתָה הָעִיר עַל־תִּלָּה:

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

וְהָיוּ לְמִשְׁפָּה שְׂאִסְיָךְ, וְרַחֲקוּ כָל־מְבַלְעֶיךָ, יִשִּׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ,  
בְּמִשְׁוֹשׁ חֲתָן עַל־כְּלָה:

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

יִמִּין וּשְׂמָאל תִּפְרֹצִי, וְאַתְּ יְיָ תַעֲרִיצִי, עַל־יַד־אִישׁ בֶּן־פְּרָצִי,  
וְנִשְׁמַחָה וְנִגְלָה:

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

לאמירת הבית האחרון בפיוט - בואי בשלום - פונים לכיוון מערב. במילים "בואי כלה, בואי  
כלה" נהוג לקנוד קידה לצד ימין ולצד שמאל, כביטוי מנוחשי לקבלת השבת.

**בואי בשלום עמרת בעלה, גם פרנא וכצחלה, תוך אמוני עם  
סגלה, בואי כלה בואי כלה** (מסיימים את הסיבוב, עומדים שוב

לכיוון מזרח, ואומרים בקידה ובלחש: **בואי כלה שבת מלכתא**):

לְכֵה הוֹדִי לִקְרֹאת כְּלָה, פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

## אור וחושך

אמר הבעל"ש ש"טוב: "מעט אור דוחה הרבה מן החושך", כאשר אדם מביא אל הנך חדר חשוך, מסתלק  
לו החושך מיד והאור מתפשט בחדר כולו. וזה כחול של אור, וזהו חיל גם כוחה של תשובה: כשאדם שב בתשובה,  
הוא מסיחך בפניו אור אלוהי נעלה, החושך נמוג תעלה מאליו, ושוב מאירה הנשמה בטוהרת.

מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְי, וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ:  
 לַהֲגִיד בְּבֶקֶר חֶסֶדְךָ, וְאִמּוּנַתְךָ בְּלִילֹת: עַל־עֲשׂוֹר וְעַל־נֶבֶל,  
 עַל־הַגִּיזָן בְּכֹזֶר: כִּי שִׁמְחַתְנִי יי בַּפֶּעֱלָךְ, בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲרֹנָ: מִהֲגִדְלוֹ  
 מַעֲשִׂיךָ יי, מְאֹד עָמְקִי מִחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִישׁ־בְּעַר לֹא יָדַע, וְכִסִּיל לֹא־יָבִין  
 אֲתִיּוֹאת: בִּפְרֹחַ רִשְׁעִים | כִּמוֹ עֵשֶׁב, וַיַּצִּיצוּ כָל־פְּעָלֵי אֲנוֹ, לְהַשְׁמִדֵם  
 עֲדִירֶעֶד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעֹלָם יי: כִּי הִנֵּה אֵיכִיד יי, כִּי־הִנֵּה אֵיכִיד  
 יִאֲבִדוּ, וַיִּתְּפֲדוּ כָל־פְּעָלֵי אֲנוֹ: וְתָרַם כְּרָאִים קֶרְנִי, בִּלְתִּי בְשִׁמּוֹן רַעְנָ:  
 וְתַבַּט עֵינֵי בְשׁוּרִי, בְּקַמִּים עַל מְרַעִים, תִּשְׁמַעְנָה אֲזִנִּי: צְדִיק בְּתִמְר  
 יִפְרַח, כְּאֹר בְּלִבְנָן יִשְׁגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יי, בַּחֲצֹרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ:  
 עוֹד יִגְבוֹן בְּשִׁיבָה, דְּשָׁנִים וְרַעְנָנִים יִהְיוּ: לַהֲגִיד כִּי־יֵשֶׁר יי, צוּרִי,  
 וְלֹא־עוֹלָתָהּ בּוֹ:

יי מֶלֶךְ, גִּאוֹת לִבְשׁ, לִבְשׁ יי, עוֹ הַתְּאֹזֶר, אֶפְתָּחֶנּוּ תֵּבֶל כָּל־תְּמוּנָ:  
 נָכוֹן כִּסְאָךְ מֵאֹ, מַעֲוֹלָם אֶתָּה: נִשְׂאוּ נְהָרוֹת | יי, נִשְׂאוּ נְהָרוֹת  
 קוֹלָם, יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכִימָ: מִקְלֹת | מִיָּם רַבִּים, אֲדִירִים, מִשְׁבָּרִיִּים,  
 אֲדִיר בְּמָרוֹם יי: עֲדִיתִךְ | נֶאֱמַנְי מְאֹד, לְבֵיתְךָ נְאוּה־קֹדֶשׁ, יי,  
 לְאֶרֶץ יָמִים:

קדיש יתום

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי כְּרָא כְרַעְתָּה וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח  
 פּוֹרְקָתָהּ וַיַּקְרֵב מִשִּׁיתָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיכּוֹן וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיִּי דְקַלְבֵּית יִשְׂרָאֵל,  
 בְּעֶלְמָא וּבְכוֹן קְרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֹלָם וְלְעָלְמֵי עָלְמָי:  
 וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרַומֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקֹדֶשׁ־שָׂא  
 בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָ מִן כְּלִיבְרִסְתָּא וְשִׁדְתָּא, תִּשְׁכַּחְתָּא וְנַחְמָתָא, דְּאִמְרִין  
 בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן: אֲמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְתִימָם טוֹכִים עָלֵינוּ וְעַל  
 כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אֲמֵן: עֲשֵׂה הַשְׁלוֹם בְּמִדְבָּרֵינוּ, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל  
 כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

### עדיף לא לחטוא

המשפיע החסידי הרב שמואל פרנס אסתרמן מה למסור שיעור קבוע לתלמידי חשיבתו בספר התניא. כאשר  
 היה מלמד את אנות התשובה, כי מוכר כי התנהגות לערך סיגופים ותעניות במשך השנה כדי לזרז את התשובה  
 אינה מתאימה בדורות אלו, העדיף לערוך את הגוס בצרפת, היה ר' שמואל פונה לתלמידים ושואל, "מה יעשה  
 מי שאין לו כסף לערוך את הצומות?" - ומיד היה ממשיך ומתיר - "עדיף שלא צומות..."

הקטע הבא מקורו בספר הזוהר, והוא המסיים את 'קבלת שבת'.

**בְּנוּנָא** דאנן מתיחדין לעלא באחד, אוף הכי איזי אתיחדת לתתא  
ברוא דאחד למתוי עמהן לעלא חד לקבל חד, קדישא בריך  
הוא אחד, לעלא לא יתיב על בורסיא דיקרה עד דאתעבדת איזי  
ברוא דאחד בנונא דיליה למתוי אחד באחד. והא אוקימנא רוא דין  
אחד ושמו אחד:

**רוא** דשבת איזי שבת דאתאחדת ברוא דאחד למשרי עלה רוא  
דאחד. צלותא דמגלי שבתא דהא אתאחדת בורסיא יקרא  
קדישא ברוא דאחד, ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עלאה.  
כד על שבתא איזי אתיחדת ואתפרשת מסטרא אתרא. וכל דינין  
מתעברין מנה ואיזי אשתארת ביחודא דנהירו קדישא ואתעטרת  
בכמה עטרין לגבי מלכא קדישא. וכל שולטני רוגין ומארי דדינא  
כלהו ערקין ואתעברו מנה. ולית שולטנא אתרא בכלהו עלמין  
ואנפאה נהירין בנהירו עלאה ואתעטרת לתתא בעמא קדישא. וכלהו  
מתעטרין בנשמתן דרתין, כדן שירותא דצלותא לברכא לה בחדוה  
בנהירו דאנפין:

אם אין מתפללים בציבור אומרים את הקטע הבא

**ולומר** ברכו אתי: המברך, את דיקא דא שבת דמגלי שבתא: בריך יי המברך  
דא אפיקו דברכאן ממקורא דתי ואתר דנפיק מניה כל שקיז לאשקאה  
לכלא. ובגין דאיזו מקורא ברוא דאת קמא קרינן ליה המברך איזו מבעא דברא  
וכיון דמטאן דתם הא כללו לעולם ועד. ודא איזו בריך יי המברך לעולם ועד:

## עיצונו של יום מכפר

ידיעים דברי חכמינו זכונם למדת בתלמוד כי עיצונו של יום הכיפורים הוא שומעין, "כי ביום הזה יספר עליכם  
מכל טעותיכם, לפני ה' תטהרו".

מה מתרחש ביום זה שגורם לכפרה וטהרה? מבאר בתורת החסידות: ביום הכיפורים מתגלית מדרגת אלקיות  
גבוהה מאוד המוחזקת בטמון - 'לענין ה' תטהרו: לפני ה', תיטו מילי בעלת עוד יותר משמי המפורש של  
הקדוש ברוך הוא, שם הרי - מילי של עצמותו ויתונו של הבורא יתברך. מילי כה נעלה מפורד אצל ויהידי את  
החלק הנגזר ביותר של הנשמות 'יחידה שבנפש', הרבוקה תקשורה עם עצמות הבורא.

כשטאידת מדרגה גבוהה זו - עצמות ה', ובמקביל, כשמתגלה אצל ויהידי נעם הנפש, נחשף הקשר הנגזר  
והעצמותי שבין הבורא ויהידי, קשר אמיץ הדומה לקשר האב עם בנו. אין חטא או פגם בשולם המסוגל להאטיל  
על קשר עצמי זה.

## תפלת ערבית ליום כיפור

כשיום הכיפורים חל בשבת, אין אומרים פסוקים אלו, אלא החזן אומר קדיש.

שִׁיר הַמַּעֲלִית, הֵנָּה | בָּרְכוּ אֱתֵיךְ בְּלִיעֲבֹד יי' הַעֲמִיד בְּבֵיתֵיךְ בְּלִילֹת: שְׁאֵרֵיכֶם יִרְשׁוּ וְיִרְכּוּ  
אֱתֵיךְ: וְיִרְכְּךָ יי' מִצִּיּוֹן, עֲשֵׂה שְׁמוֹת וְאֲרוֹ: יִשָּׁם | הֵנָּה יי' | חֲסִדוֹ בְּלִילָה שִׁירָה עִמּוֹ, תַּפִּילָה  
לֹאל הֵי: וְהַשְׁמִיעַ צְדִיקִים מִן מַעֲיִנָם בַּעַת צָרָה: וְעוֹרֵם יי' הַמִּלֵּטִים יִמְלִיכֵם מִרְשָׁעִים וְיִשְׁעֵם  
בִּירְחוֹ בּוֹ: יי' צְבָאוֹת עֲמֵנוּ, מִשְׁבִּילֵנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלֵּה וְשָׁלוֹשׁ פַּעֲמִים: יי' צְבָאוֹת, אֱלֹהֵי אֲדָם  
בְּפֶתַח בֵּית (שְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים): יי' הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יִשְׁעֵנוּ בְּיָמֵינוּ (שְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים):

רצוי לעמוד

וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא בְּרֵעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח  
פִּוּדְקָנָהּ וְיַקְרִיב מִשִּׁתָּהּ. אָמֵן: בְּחֵיבוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחֵי דְבִלְבִית יִשְׂרָאֵל,  
בְּגִלְגָּל וּבְכוֹן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמָא:  
וְיִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדֵשׁ  
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כְּלִיכְרִכְתָּא וְשִׁירָתָא, תַּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאִמְרִין  
בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: אָמֵן:

החזן יכירע ויאמר בקול רם: בָּרְכוּ אֱתֵיךְ הַמְבָרֵךְ:

הקהל ישיב בכריעה: בָּרוּךְ יי' הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

אין עונים אחרינו 'אמך'

כהקדמה לקריאת שמע מברכים שתי ברכות, מותר לשבת.

בָּרוּךְ אַתָּה יי' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּרַכְנוּ מַעֲרִיב עֲרֵבִים,  
בְּחֻכְמָה פֹּתַח שְׁעִירִים, וּבְחִבּוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים, וּמַחְלִיף  
אֶת־הַיּוֹמִים וּמַסְדֵּר אֶת־הַבּוֹכִים, בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם פְּרָקִיעַ, בְּרָצוֹנוֹ.  
בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אֹרֶךְ מַפְנֵי חֹשֶׁךְ, וְחֹשֶׁךְ מַפְנֵי אֹרֶךְ. וּמַעֲבִיר  
יוֹם וּמִבְּאֵי לַיְלָה, וּמִבְּדִיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, יי' צְבָאוֹת שְׁמוֹ. בָּרוּךְ  
אַתָּה יי', הַמַּעֲרִיב עֲרֵבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אַהֲבָה, תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים  
וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמִדָּת. עַל כֵּן יי' אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׁבְכֵנוּ  
וּבְקִימָנוּ נְשִׁית בְּחֻקֶּיךָ, וְנִשְׁמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם  
וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֶרֶץ יְמִינוּ, וּבָהֶם נִהְיָה יוֹמָם וְלַיְלָה, וְאַהֲבַתְךָ  
לֹא תִסּוּר (רא אל תסיר) מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. הַחֲזָן יוֹסִים אֶת הַבְּרִכָּה בְּלִחָשׁ, כְּדִי שֶׁלֹּא

לענות 'אמן' על ברכות. בָּרוּךְ אַתָּה יי', אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

תפילת 'שמע ישראל' מזככת משלושה קטעים הנאמרים ברצף אחד - עד למילה 'אמת'. בעת אמירת התפילה, נפרט בשני הפסוקים הראשונים, יש להתרכז ולהבין את האמור באמירת הפסוק הראשון - 'שמע ישראל' - יש לכסות את העיניים ביד ימין, באמירת המילה 'אחד', על האדם להתבונן בכך שהבורא הינו יחיד בעולמו (א), מושל בשבעת הרקיעים ובארץ (ח) ובארבע רוחות השמים (ד).

## שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד:

בתפילות יום כיפור אומרים פסוק זה בקול רם.

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

וַאֲהַבְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־  
מַאֲדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ  
הַיּוֹם, עַל־לִבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וּדְבַרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ  
בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרַתָּם לְאוֹת  
עַל־יָדֶיךָ, וְהָיוּ לְטִמְטֶפֶת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוֹזֹת  
בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם  
הַיּוֹם, לְאַהֲבָה אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ, בְּכָל־לִבְכֶּם  
וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטַּר־אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמַלְקֹשׁ,  
וְאִסַּפְתִּי דִגְנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשַׂדְּךָ לְבַהֲמֹתֶךָ  
וְאָכַלְתָּ וְשִׂבַּעְתָּ: הַשְׁמָרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם, וְסִרְתָּם  
וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְיָ בָּכֶם  
וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־  
יְבוּלָהּ, וְאָבַדְתֶּם מִחַרְהָ מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְיָ נָתַן לָכֶם:

### ברוך שם כבוד

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא פסוק של שבע לקדוש ברוך הוא, אומרים אותו מיד לאחר קריאת הפסוק הראשון של 'שמע ישראל'. במהלך השנה הוא נאמר בלחש, אך ביום כיפור נהוג לאומרו בקול רם. עיון בספריו של הפסוק יסביר את העניין, לכן, כך מתאר תוסד'רש: "בשעת שעלה משה למרום, שמע למלאכי השמרת שחיו אומרים לקב"ה 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', והדיר את התפילה לישראל. לסיכך אין ישראל אומרים אותה בקול! משל למה הדבר דומה? לאחד שנזכר תכשיט מתוך ארמון של מלך, נזק את תכשיט לאשתו ואמר לה: אל תתקשטי בזה בתחסימי אלא בתוך ביתך..."

כך הוא במהלך השנה, אולם, ביום כיפור, כשנעם ישראל מצוי בצום, בתפילה ובתשובה, דומים הם למלאכי שליו, ולסיכך אומרים הם את הפסוק בקול רם.

וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהַ עַל־לִבְכֶּכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם, וּקְשַׁרְתֶּם  
 אֹתָם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְמוֹטֶפֶת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדַתֶּם  
 אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁכְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבִלְכַתְּךָ בְּדֶרֶךְ  
 וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מוֹזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן  
 יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה, אֲשֶׁר נִשְׁפַּע יי לְאַבְתִּיכֶם  
 לְתֵת לָהֶם, בְּיָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יי אֱלֹהֵינוּ לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרָתָם  
 אֱלֹהִים וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם,  
 וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכֶּנֶף, פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית,  
 וּרְאִיתֶם אֹתוֹ, וְזָכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יי, וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם.  
 וְלֹא־תִתְּרוּ אַחֲרֵי לִבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים  
 אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתֵי, וְהָיִיתֶם  
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם,  
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים, אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם: אִמֵּת

קריאת שמע מוסתת במלים "אני ה' אלוהיכם", ומצריפים לה את המילה "אמת" מהפסוקה  
 הבאה. יש להמתין בדממה עד שהחזן יסיים ואמר גם הוא בקול רם: יי אלהיכם אמת ואחר  
 כך להמשיך את הקטע הבא "... ואמונה"

(אִמֵּת), וְאִמּוּנָה כָּל־זֹאת, וְקִים עָלֵינוּ, כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ  
 וְאֵין זֹולָתוֹ, וְאַנְחֵנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ, הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד  
 מַלְכִּים, מִלְּכֵנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הָעֲרִיצִים. הָאֵל הַנּוֹפֵר עָלֵינוּ  
 מִצְרֵינוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל־אִיְכִי נַפְשֵׁנוּ הַעֲשֵׂה גְדֻלוֹת  
 עַד־אֵין חֶקֶר, וְנִפְלְאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר: הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ פְּחִיִּים,  
 וְלֹא־נִתֵּן לְמוֹט רִגְלֵנוּ: הַמְדַּרְיֵכֵנוּ עַל־פְּמוֹת אוֹיְבֵנוּ, וְיָרֵם  
 קִרְנֵנוּ עַל־כָּל־שְׂנְאֵינוּ. הָאֵל הַעֲשֵׂה־לָּנוּ נִקְמָה בַּפֶּרַעַה,  
 וְאוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֶדְמַת בְּנֵי־חָם. הַמְכַּה בַּעֲבֹרְתוֹ כָּל־  
 בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וְיוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵירוֹת עוֹלָם.

הַמַּעֲבִיר בָּנוּ בֵּין גְּזֵרֵי יַם־סוּף, וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם וְאֶת־  
שׂוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמֹת מַכֶּעַ, וְרָאוּ בָנוּ גְבוּרָתוֹ, שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ  
לְשִׁמּוֹ. וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם, מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ  
עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָלֵם:

מִי־כִמְכָּה בָּאֵלֶם יי, מִי כִמְכָּה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ, נוֹרָא תַהֲלֹת  
עֲשֵׂה־פִלָּא: מַלְכוּתְךָ רָאוּ בְנֵיךָ, בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מִשֶּׁה, זֶה  
אֵלֵי עָנוּ וְאָמְרוּ, יי. וְיִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר, בִּרְפָדָה יי  
אֶת־יַעֲקֹב, וְנֶאֱלֹץ מִיַּד חֹק מִמֶּנּוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁפִּיבֵנוּ אֲכִינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים  
וְלְשָׁלוֹם, וְתַקְנֵנוּ בַּעֲצָה טוֹבָה מַלְפָּנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ  
מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, רָצוּ לַעֲמֹד וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶבֶת שְׁלוֹמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה  
יי, הַפּוֹרֵשׁ סֶבֶת שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם:

מנהג העולם לומר קודם חצי קדיש בחול ברוך ה' לעולם אמן ואמן ובשבת ושמרו (וביום טוב וראש השנה ויום הכפורים פסוקים אחרים מעניין קדושת היום) ויש להם על מה שיסמוכו, אבל הנהיגין שלא לאמר בחול ברוך ה' לעולם אמן ואמן מפני חשש הפסק, גם בשבת (וביום טוב וראש השנה ויום הכפורים) אין להפסיק בפסוקים.

בשבת:

וְשִׁמְרוּ בְּיִשְׂרָאֵל אֶת־הַשְּׁבֹט, לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשְּׁבֹט לְדֹרֹתָם, בְּרִית עוֹלָם: בְּנֵי וּבָנֵי בְנֵי  
יִשְׂרָאֵל אוֹת הָיָא לְעַלְמָא, כִּרְשֵׁשׁת יָמִים עֲשֵׂה יי אֶת־הַשְּׁמִים וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבְיוֹם  
הַשְּׁבִיעִי שְׁבֹט, וַיִּנְשֵׁשׁ:

בִּי־כִיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם, לְטַהֵר אַתְּכֶם מִכָּל הַטְּאֵתִיכֶם, לִפְנֵי ה' תִּתְהַדּוּ:

החזן אומר חצי קדיש

וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֻלְמָא דִּי בְּרָא בְּרֵעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח  
פְּרֻקְתָּהּ וְיַקְרִב מִשִּׁיחָהּ. אָמֵן: בְּתִיבּוֹן וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְקַלְבִּית יִשְׂרָאֵל,  
בְּעֻלְמָא וּבְיוֹמָן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמֵינָא:  
וְיִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרַמֵּם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדְשָׁא  
בְּרוּךְ הוּא. אָמֵן: לְעֻלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנִתְמַתָּא, דְּאִמְרִין  
בְּעֻלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: אָמֵן:

תפילת עמידה (המסתיימת בעמ' 22) היא החלק העיקרי והחשוב שבתפילה. יש לעמוד במקום אחד, ולהתרכז במילות התפילה. התפילה טאמרת בלחש וירק המתפלל שומע את המילים היחצאנות מפיו. יש לצעוד שלושה צעדים לאחור, ומיד לשוב בשלושה צעדים לפנים, ולהצמיד את הרגליים זו לזו.

### אֲדֹנָי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

כורעים ומשתחווים בעת אמירת המילים "ברוך אתה ה'": כמילה "ברוך" מכוספים את הברכיים; כמילה "אתה" כורעים ומשתחווים בכפיפה; באמירת "אֲדֹנָי" זוקפים את הראש ומזיזים את הברכיים והחזים לעמידה רגילה.

**בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים, קוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת, וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:**

זכרט לחיים, מֶלֶךְ הַפֶּזַח בְּחַיִּים, וְתִתֵּנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

באמירת המלים "ברוך אתה ה'" כורעים ומשתחווים.

**מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בָּרוּךְ אַתָּה יי, מִגֵּן אַבְרָהָם:**

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי, מַחֲיָה מַתִּים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַכֹּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחֲיָה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים, מוֹמְךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמַקִּים אֲמוֹנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִירִמְמוֹךְ בַּעַל גְּבוּרָתוֹ וּמִי דוֹמָה לָךְ, מֶלֶךְ מַמִּית וּמַחֲיָה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: מִירִמְמוֹךְ אֵב הַדָּחָן וְזִכְרֵי יְצִירַת לַחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנִאֲמָן אַתָּה לְהַחֲיֹת מַתִּים. בָּרוּךְ אַתָּה יי, מַחֲיָה הַמַּתִּים:

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשִׁים בְּכָל־יּוֹם יִהְיֶה לְךָ סֵלָה:

לְדוֹר וָדוֹר הַמְלִיכֵנוּ לְאֵל, כִּי הוּא, לְבָדוֹ, מְרוֹם וְקְדוֹשׁ:

**וּבִכְבֹּן יִתְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירְךָ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֲךָ, וְעַל מְכוֹנְךָ וְהִיכָלְךָ:**

**וּבִכְבֹּן תֵּן פָּחַדְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְאִמְתָּךְ עַל כָּל מַה־שִּׁבְרָאתָ, וְיִירָאוּךָ כָּל־הַמַּעֲשִׂים, וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל־הַבְּרוּאִים, וְיַעֲשׂוּ כָל־מַה־אֲתָּה אֲחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְּךָ שְׁלֵמָה. שִׁדְעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִשְׁלַמְנוּ לְפָנֶיךָ, עוֹ בִּיחָד וּגְבוּרָה בִּימִינְךָ, וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה־שִּׁבְרָאתָ:**



וּבְכֵן מִן כְּבוֹד יי' לַעֲמֹד, תְּהִלָּה לִירֵאִיךָ, וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ,  
וּפְתֻחוֹתֶיךָ לַמַּחֲלִים לָךְ, שְׂמֵחָה לְאַרְצֶךָ, וְשִׁשּׁוֹן לְעִירֶךָ,  
וְצִמְחַת קֶרֶן לְדוֹד עֲבֹדְךָ, וְעֵרִיכַת נֹר לְבִן־יִשְׁי מִשִּׁיחֶךָ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:  
וּבְכֵן צְדִיקִים יֵרְאוּ וְשִׂמְחָה, וְיִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ. וְחַסִּידִים בְּרָנָה יַעֲלֶה.  
וְעוֹלָתָה תִּקְפֹּץ־פִּיתָ. וְהַרְשָׁעָה כָּלָה בַּעֲשֵׁן תִּכְלָה. כִּי תַעֲבִיר  
מִמִּשְׁלַת יוֹדִין מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא יי' אֱלֹהֵינוּ לְבָדְךָ, עַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ. בְּרַר צִיּוֹן מִשִּׁבְן  
כְּבוֹדֶךָ. וּבִירוּשָׁלַם עִיר קֹדְשְׁךָ. בְּכַתוּב בְּדַבְרֵי קֹדְשְׁךָ, יִמְלֹךְ  
יי' | לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹד וְדָר, הַלְלוּיָהּ:

קֹדֶשׁ אַתָּה וְנֹרָא שְׁמֶךָ, וְאִין אֱלֹהִים מִבְּלַעֲדֶיךָ, בְּכַתוּב, וַיִּגְבֶּה יי'  
צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקֹּדֶשׁ נִקְדַּשׁ בְּצִדְקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי',  
הַמְלֹךְ הַקֹּדֶשׁ:

אַתָּה בְּחֵרְתָנוּ מִכָּל־הָעַמִּים, אֶהְבֵּת אוֹתָנוּ וְרָצִית בָּנוּ,  
וְרִמַּמְתָנוּ מִכָּל־הַלְשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ,  
וְקִרְבָּתָנוּ מִלִּבְנוּ לַעֲבוּדְתְּךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקֹּדֶשׁ עָלֵינוּ קְרֹאת:

וְתִתֵּן־לָנוּ יי' אֱלֹהֵינוּ בָּאֱהָבָה אֶת־יוֹם (בְּשֵׁבַת מוֹסִיפִים: הַשְּׁבֵת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם)  
הַכִּפָּרִים הַזֶּה, אֶת־יוֹם סְלִיחת הָעוֹן הַזֶּה, אֶת־יוֹם מִקְרָא  
קֹדֶשׁ הַזֶּה, (בְּשֵׁבַת מוֹסִיפִים: לַקֹּדֶשׁ וְלַמְנוּחָה) לְמַחֲלִילָה וְלִסְלִיחָה וְלִכְפָּרָה,  
וְלַמַּחֲלִבּוֹ אֶת־כָּל־עוֹנוֹתֵינוּ (בְּשֵׁבַת מוֹסִיפִים: בָּאֱהָבָה) מִקְרָא־קֹדֶשׁ זָכַר  
לִיצִיאַת מִצְרַיִם:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֵא, וַיַּעַן וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶה, וַיִּשְׁמַע  
וַיִּפְקֵד וַיִּזְכֹּר, זָכְרוּנָנוּ וּפְקֻדוֹנָנוּ, וְזָכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְזָכְרוֹן

#### עבדו את ה' בשמחה

רבים מתייחסים ליום כיפור כיום של עצבות. על פניהם נמוכה ארשת סתווה ואווירת נאכים. אין הדבר נכון  
למדות הרצונות הדרושות ביום הקדוש, אל לנו לשכוח כי יום זה הוא יום של שמחה: שמחה על כך שבאנו תשולם  
מינינו לנו את המזדמנות לערוך חשבון־נפש, לנקות ולצחצח את עצמנו ולפתוח דף חדש: שמחה על התחלת  
שנה חדשה מתוך ביטחון שתהיה זו שנה טובה ומתוקה, שמחה אמיתית הטובעת מרכיכותנו בבורא, עלידי  
תפילת לימוד התורה וקיום מצוות טובים.

"עבדו את ה' בשמחה". כאשר יחדיו שמת, הוא מתנעלה ומקבל את הכוחות הדרושים כדי לעשות תשובה  
כראוי, ברצינות אך בשמחה.

מִשִּׁיחַ בְּדָדוֹר עֲבָדְךָ, וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַם עִיר קִדְשְׁךָ, וְזָכְרוֹן כָּל עַמְּךָ  
בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֶיךָ, לַפְּלִיטָה לְמוֹכָה, לַחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים  
טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם (בשבת מוֹסִיפִים: הַשְׁמַת הָיָה וְכִיּוֹם) הַכּוֹפְרִים הַזֶּה, בְּיוֹם  
סְלִיחת הָעֲוֹן הַזֶּה, בְּיוֹם מִקְרָא־קֹדֶשׁ הַזֶּה, וְזָכְרנוּ יי אֱלֹהֵינוּ כּוֹ  
לְמוֹכָה, וּפָקְדְנוּ כּוֹ לְכַרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנו כּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים: וּבְדַבַּר  
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חַס וְרַחֵם וְחַנּוּן עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו כִּי אֵלֶיךָ עֲנִינוּ,  
כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מַחֵל וְלַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם** (בשבת מוֹסִיפִים: הַשְׁמַת  
הָיָה וְכִיּוֹם) הַכּוֹפְרִים הַזֶּה, בְּיוֹם סְלִיחת הָעֲוֹן הַזֶּה, בְּיוֹם  
מִקְרָא־קֹדֶשׁ הַזֶּה. מַחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ,  
כְּאֹמֶר, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֵה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַן, וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר:  
וְנֹאמֶר, מַחֲיִיתִי כְעַב פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנֵן חַטֹּאותֶיךָ, שׁוֹכֵה אֵלַי כִּי  
נִאֲלַתֶּיךָ: וְנֹאמֶר, כִּי־בְיוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם, לְמַעַר אֲתֹכֶם מִכָּל  
חַטֹּאתֵיכֶם, לִפְנֵי יי תַתְּרוּ: (בשבת מוֹסִיפִים: אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רַחֵם נָא  
בְּמִנְחָתְךָ) קֹדְשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ. שְׂפַעְנוּ מִטּוֹבֶיךָ  
וְשִׂמְחָה נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ, (בשבת מוֹסִיפִים: וְהַגְדִּילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַחֲמֵי שֶׁמֶת  
קֹדֶשְׁךָ, וְיִטְוֶה כֹה כְּלִישְׁרָאֵל מִקְדָּשְׁךָ שֶׁמֶד), וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעֲבָדְךָ בְּאַמֶּת. כִּי  
אַתָּה סֶלַח לְיִשְׂרָאֵל וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר,  
וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵת. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶלֶךְ מוֹחֵל  
וְסוֹלֵת לַעֲוֹנוֹתֵינוּ, וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲבִיר אֲשֵׁמוֹתֵינוּ  
בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה, מֶלֶךְ עַל כְּלִיהָ־אָרֶץ, מִקְדָּשְׁךָ (בשבת מוֹסִיפִים: הַשְׁמַת  
וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכּוֹפְרִים:

### מַעֲבִיר אֲשֵׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה

הַתְּבוּנוֹת קוֹל בְּתַפִּילָה זוֹ מְגַלֵּת אֶת גְּבוּלֵת רַחֲמֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֵלֶּי דְּבַר אִמְרוֹרֵר תּוֹקֵן בַּסֵּפֶר הַתְּנַיִת:  
דְּרַכֵּם שֶׁל אֲנָשִׁים, שֶׁנִּשְׁאָרִים חַטָּא לְחַבְדֵּיו וּבִיקֵשׁ מִשְׁנֵי מוֹחִילָה וּמוֹחֵל לוֹ, וְאֵחָד כֵּךְ חָזַר לְמִדָּה, קִשָּׁה לוֹ מְאֹד לְמַחֵל  
לוֹ בְּשָׁנִית, וּמִכֵּל שׁוֹכֵן לְמַחֵל בְּשִׁלְשִׁית וּבְרִבְעִית; אֲבָל בְּמִידַת הַקְּבִי"ה אֵין הַפֶּרֶשׁ בֵּין פֶּעַם אֶחָת לְאֶלֶף פֶּעַמִּים, כִּי  
הַמַּחֲלִילָה הִיא מִמִּידַת הַרַחֲמִים, וּמִיחֻזּוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַקְּבִי"ה אֵינֶם בְּעָלֵי גְבוּל וְחִבְלִית, אֲלָא הֵם אֵין סוּף, כִּפּוֹר  
שׁוֹכְתוֹב "כִּי לֹא כֵל וְרַחֲמִי".

**רְצֵה** יי אֱלֹהֵינוּ בַּעֲמֻךְ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה, וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה  
לְדָבוּר בֵּיתְךָ, וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תִקְבֵּל בְּרָצוֹן,  
וְתֵהִי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

**וּתְחַיֶּנָּה** עֵינֵינוּ בְּשׂוֹכֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּחְיֶה  
שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

באמירת "מודים" - משתחוים (כלא כיווף הברכיים) ומתקדמים באמירת שם ה'.

**מוֹדִים** אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם  
וָעַד, צוּר חַיִּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹרָה  
לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בִּידְךָ וְעַל נְשְׁמוֹתֵינוּ  
הַמְּקֻדָּוֹת לָךְ וְעַל נְסִיד שְׂבָכ־לַיּוֹם עִמָּנוּ וְעַל גְּפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ  
שְׂבָכ־לַעֲת, עָרֵב וּבָקָר וְצִהָרִים. הַטּוֹב, בִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ,  
וְהַמְּרַחֵם, בִּי לֹא־תָמוּ חֲסֶדֶיךָ, בִּי מַעֲוֹלָם קָוִינוּ לָךְ:

וְעַל־כֵּלָם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְּפָנֶי תְּמִיד לְעוֹלָם וָעַד:  
וּכְתוּב לַחַיִּים טוֹבִים, כְּלִיבֵי בְרִיתְךָ:

וּכְלִי־הַחַיִּים יוֹדֶיךָ סֵלָה וַיְהִלְלוּ שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל לְעוֹלָם בִּי טוֹב, הָאֵל  
יְשׁוּעָתָנוּ וְעֲזָרָתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטּוֹב.

באמירת המילים "ברוך אתה ה'" - כורעים ומשתחוים

בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וּלְךָ נָאָה לְהוֹדוֹת:

**שִׁים** שְׁלֹום, טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל  
כָּל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, בְּרַכְנוּ אֲכִינוּ כָּלֵנוּ כְּאַחַד בְּאוֹר פְּנִיךָ, בִּי  
כְּאוֹר פְּנִיךָ נִתַּת לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וַצִּדִּיקָה  
וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלֹום, וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל  
בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שְׁעָה בְּשְׁלֹוֹמְךָ:

וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלֹום וּפְרִיטָה טוֹבָה, יְשׁוּעָה וְנִרְמָה וְגִדּוֹת טוֹבוֹת, נִזְכָּר וְנִשְׁכָּח לְפָנֶיךָ  
אֲנַחְנוּ וְכָל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לַחַיִּים טוֹבִים וְשְׁלֹום:

השטן לא נקטרג

בתלמוד מובא:

ביום הכיפורים אין לשטן רשות לקטרג רמז לדבר "השטן" בגימטריא 364, כלומר, במשך 364 ימים בשנה יש  
לו רשות לקטרג, אך ביום הכיפורים אין לו רשות לקטרג עוד.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְכַבֵּד אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם:  
יְהִי לְרָצוֹן | אֲמַרְיִפִּי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ, יי צוּרִי וְנֹאֲלִי:

מוסיפים לתפילת 'עמידה' את נוסח היידי - בקשת סליחה ומחילה על כל חטאינו ועוונותינו בשנה החולפת.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לִפְנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תַּתְעַלֵּם  
מִתְחַנְתֵּנוּ, שְׁאֵין אָנוּ עַיִן פָּנִים וְקָשִׁי עֶרְף, לֹא־מֵר לִפְנֶיךָ יי  
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנְחֵנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲכַל אָנְחֵנוּ  
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

יש לשחות מעט (להתכוּסֵף בהכנעה) כאדם המתחרט על מעשיו, ובאמירת כל אחת מהמילים להכות על הלב (הכאה קלה ביד ימין על צדו השמאלי של החזה):

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גִּזְלָנוּ. דָּבַרְנוּ דָּפִי: הָעֵינֵינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. חָסַמְנוּ.  
טָפְלָנוּ שָׁקֵר: יַעֲצֵנוּ רַע. בּוֹכְנוּ לָצֵנוּ. מְרַדְנוּ. נֹאֲצֵנוּ.  
סָרְרָנוּ. עֵינֵינוּ פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ קָשִׁינוּ עֶרְף: רָשַׁעְנוּ. שָׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ.  
תַּעֲנֵנוּ. תַּעֲתַעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ הַיּוֹבִים וְלֹא־שָׁוִה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל  
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּרְאֻמַּת עֲשִׂית וְאָנְחֵנוּ הִרְשַׁעְנוּ:  
מִחֲנֹאֲמֵר לִפְנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמִהַנְסָפֵר לִפְנֶיךָ שׁוֹבֵן שְׁחָקִים. הֲלֹא  
כָל־הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רֵוֵי עוֹלָם, וְתַעֲלוּמוֹת סִתְּרִי כָל־חֵי: אַתָּה חָפֵז  
כָּל־חַדְרֵי בָטָן וּבָחֵן כָּל־זֵוֹת וְלֵב. אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִפָּנֶיךָ, וְאֵין  
נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ: וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֶיךָ, יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי  
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל־חַטָּאוֹתֵינוּ, וְתִכַּפֵּר לָנוּ  
עַל כָּל־עוֹנוֹתֵינוּ, וְתִמְחַל וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל־פִּשְׁעֵינוּ:

#### אשמונו בגדנו

גם צדיקים נסוּרִים אֲמָרִים אֶת נֹסַח הַיִּידִי בְּשִׁלְמוֹת. מִסּוּפֵר, כִּי פָעַם תַּמְנוּ תַּלְמִידֵיךְ שֶׁל הַגִּיטָל הַקָּדוֹשׁ,  
עַל הַסִּגְנוֹת הַלְּעִטְרָה לְאִמִּית הַיִּידִי, תִּךְ שֶׁהָיָה מִסָּה עַל לֵב הָאִשֶּׁר "אֲשַׁמְנוּ בְּגִדְנוּ וְכֵר", וְהָלֹא הָיָה צָדִיק גָּמוּל  
וְאֵין לוֹ כֵּל שִׁיבוֹת לַעֲשִׂי הַחַטָּאִים וְהַחֲסוּרִים מִתַּחֲכָרִים בִּיחִיד?  
"אֵךְ הָאִרְיִי הַקָּדוֹשׁ הַמְּבִיר: הַיִּידִי כְּתוּב בְּלִשׁוֹן רַבִּים, "אֲשַׁמְנוּ", "בְּגִדְנוּ", וְכֵר, מִשּׁוּם שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל חֲשׂוּבִים כְּנֶגֶד  
אֱלֹהִים, וְכֵן יִהְיֶה מִתּוֹךְ אִיבֵר בְּנֶגֶד הַגִּיטָל, לֵב כֵּן אֶחָד אֶחָד - גַּם הַצְדִּיק - מִתּוֹנָה עַל כָּל הַחַטָּאִים שֶׁל כָּל חֶלְקֵי  
הָעָם.

שוב מתכנספים בהכנעה, ובאמירת המילה "שחטאנו" מכים על הלב (הסאה קלה ביד ימין על צדו השמאלי של החזה).

עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּאַנָם וּבְרָצוֹן:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּאַמְרֵי הַלֵּב:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּבִלִי דַעַת:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּבִטּוֹי שְׁפָתַיִם:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּגִלּוֹי עֲרֻזֹת:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּגִלּוֹי וּכְסָתֶר:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּדַעַת וּבְמַרְמָה:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּדַבּוּר פֶּה:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּהוֹנָאת רֵעַ:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּהִרְהוּר הַלֵּב:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּעֵידַת זְנוּת:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּדוּדֵי פֶה:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּזִלְזוּל הָזָרִים וּמִזְרִים:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּזִדּוֹן וּבְשִׁנְיָה:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּהוֹקֵדֵד:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּטִמְאַת שְׁפָתַיִם:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּטַפְּשׁוֹת פֶּה:  
 עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּיִצְר הָרַע:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ, בְּיִזְדַּעִים וּבְלֹא יוֹדַעִים:

#### עַל הַטָּא שְׁחַטְאנוּ לַפְּנִיךָ ..

לחטא יש 'נך' רנפש'. ה'נך הוא מעשה החטא, מעולה מעשית ממשית בעולם, וה'נפש' זו התבטא והחיות של החוטא בשעת המעשה, כדי לבטל את החטא, יש צורך בחיזוק בשני המישורים: מחד, להתחרט מעומק הלב בכוונה גדולה כדי לבטל את החיות וה'נפש' של החטא, ומאידך, לעשות גם 'מעשה' של תשובה כדי לבטל את ה'נך'. המידה בשת חושב מעשה, והוא כמעולה ממשית הטבולת את גוף החטא. לפיכך לא די בהיתורי חרטה פנימיים, אלא חובה על החוטא להתחרט בשת.

וְעַל כָּלֶם אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, סְלַח-לָנוּ. מְחַל-לָנוּ.

כִּפּוּר לָנוּ:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּכַחַשׁ וּבְכַזָּב:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּכַפְת־שֹׁחַד:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּלָצוֹן:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּלִשׁוֹן הָרַע:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּמֵאכֹל וּבְמִשְׁתֶּה:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּנִשְׁדָּ וּבְמִרְבִּית:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּנִטְיַת גְּרוֹן:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּשִׁיחַ שְׁפֹתֵינוּ:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּסִקּוּר עֵינַי:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּעֵינִים רְמוֹת:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּעֻזַּת מִצַּח:

וְעַל כָּלֶם אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת. סְלַח-לָנוּ. מְחַל-לָנוּ.

כִּפּוּר לָנוּ:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּפִרְקַת-עַל:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּפִלְלוֹת:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּצִדִּית-רַע:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּצָרוֹת עֵינַי:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּקִלּוֹת רֹאשׁ:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּקִשּׁוֹת עָרֶף:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּרִיצַת רִגְלִים לְהָרַע:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּרִכְלוֹת:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּשִׁבּוּעַת שְׂוֹא:

ועל חטא שהטאנו לפניך, בשנאת חנם:  
 על חטא שהטאנו לפניך, בתשומת-יד:  
 ועל חטא שהטאנו לפניך, בתמחון לבב:  
 ועל כלם אלוה סליחות. סלח-לנו. מחל-לנו.  
**בפר לנו:**

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם עולה:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם חטאת:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם קרבן עולה ויזיר:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם אשם ודאי ותלוי:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מבת מרדות:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מלקות ארבעים:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מיתה בידי שמים:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם כרת וערירי:  
 ועל חטאים שאנו חייבים עליהם ארבע מיתות בית דין:

סקילה, שרפה, רגל, ותנק: על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בין שש בהן קום עשה ובין שאין בהן קום עשה. את-הגלויים לנו ואת-שאנם גלויים לנו. את-הגלויים לנו, כבר אמרנום לפניך ותודינו לך עליהם. ואת-שאנם גלויים לנו, לפניך הם גלויים וידועים, בדבר שנאמר, הנסתרת לוי אלהינו, והגלית לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את-כל-דברי התורה הזאת: כי אתה סלחן לישראל, ומחלן לשבטי ישראל בכל-דור ודור, ומבלעדך אין לנו מלך מוחל וסולח:

אלהי, עד שלא נוצרתי אני כדאי, ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי. עפר אני בחי, קל וחמר במיתתי. הרי אני לפניך ככלי טלא בושע וכלמה. יהי רצון מלפניך, יי אלהי ואלהי אבותי, שלא אחטא עוד, ומה-שהטאתי לפניך מחוק ברחמיך הרבים אבל לא עלידי ויסורים וחלים רעים:

אלהי, נצור לשוני מרע, וישפתי מדבר מרמה, ולמקללי נפשי תדום, ונפשי בעפר לכל תהיה: פתח לפי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי,

וְכִלְיֵהחַשְׁבִּים עָלֵי רִשָּׁה, מִתְּרֵה הַפֶּר עֲצָתָם וּמַלְקָל מַחֲשַׁבְתָּם: הָיָה כַּמִּין  
לַפְּגִירוֹת וּמִלֶּאךָ יי' רוּחָה: לְמַעַן וְהִלְצִין דְּרִידָךְ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי: עֲשֵׂה  
לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תִּזְרָקֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשְׁתָּךְ: הָיָה  
לְרָצוֹן וְאֶמְרִיפִי וְהִגִּיז לְבִי לִפְנֶיךָ, יי' צוּרִי וְגֹאֲלִי:

לפני אמירת הפסוק המסיים – "עושה השלום" – יש לפסוע שלושה צעדים לאחור. באמירת  
מילות הפסוק מדגל לקוד קידה לצד שמאל, לצד ימין ולפנים, כאות פרידה.

עֲשֵׂה הַשְׁלֹם בְּמִרְיָסֶיךָ, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלֹם עָלֵינוּ וְעַל כְּלִי־יִשְׂרָאֵל, וְאֶמְרוּ אָמֵן:  
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁבְעָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמִתְרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן  
חֲלָקֶיךָ בְּתוֹרָתְךָ:

נשארים במקום כמה שניות וחוזרים למקום בו עמדנו בתפילה, ומנתיים בשקט.

אם יום הכיפורים חל בשבת מקדימים ואומרים כאן "יכולו השמים". החזן פותח בתפילה זו  
בקול רם, והקהל מצטרף אליו:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צִבְאָם: וַיָּבֵל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה,  
וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם  
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בְּרָא אֱלֹהִים, לַעֲשׂוֹת:

החזן ממשיך:

בְּרִידָךְ אַתָּה יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבִרְהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב,  
הָאֵל הַגָּדֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיז, קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

הקהל מצטרף: מִנֵּן אֲבוֹת בְּרִידָךְ, מִתְּהָ מַתִּים בְּמִאֲמָרְךָ, הַמִּלֵּךְ הַקְּדוֹשׁ שְׁאֵין  
בְּמִדּוֹ. מַנְיִחַ לַעֲמֹל בַּיּוֹם שְׁבַת קָדְשׁוֹ, כִּי כִּם רָצָה לְהַנִּיחַ  
לָהֶם. לִפְנֵי נַעֲבֹד בִּירְאָה וְנִפְחָד, וְנִזְדָּה לְשִׁמּוֹ בְּבִלְיוֹם תְּמִיד מַעֲיֵן הַבְּרָכוֹת,  
אֶל־הַחֲזָאוֹת אֲדוֹן הַשְׁלֹם, מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי, וּמַנְיִחַ בְּקִדְשׁוֹ, לַעֲם  
מִדְּשֵׁנִי עַנִּי, וְכִי לַמַּעֲשֵׂה בְּרִאשִׁית:

חזן: אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא בְּמִנוּחָתְנוּ, קִדְשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֲלָקֶיךָ  
בְּתוֹרָתְךָ, שְׁבַעֲנוּ מִטּוֹבֶךָ וְשִׂמְחָה נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ וְיִתֵּן לָנוּ לְעִבְדְּךָ  
בְּאֵמֶת, וְהַחֲלִיל יי' אֱלֹהֵינוּ בְּאִדְבָּהּ וּבְרָצוֹן שְׁבַת קָדְשְׁךָ, וְנִחוּרְכָה כְּלִי־יִשְׂרָאֵל  
מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ. בְּרִידָךְ אַתָּה יי' מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת:

## סופו לעשות תשובה

החסיד הטרע רבי שמואל בצלאל היה סלמד תניא לתלמידיו ישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש. כשהיה  
סלמד את פרק לט העוסק בכך שכל יומיו, יהיה מי שיחיה, מוראי סופו לעשות תשובה, מבי שטאמר "כי לא יחד  
סטט נדח", היה טורץ בבכי ואמר לתלמידיו: "בנים יקרים צריכים לחזור בתשובה. הלא במישור של דברי תורה  
מוסרתי לשוב בתשובה, ומדוע לו לחכות?".



## פיוט "יעלה תחנונינו"

אומרים סדר סליחות מיוחד לליל יום הכיפורים. בקהילות רבות נהוג לשיר יחדיו את הפזמון, פותחים את ארון הקודש, יש לעמוד בזמן שארון הקודש פתוח, לזקנים וחולים מותר לשבת.

יעלה תחנוני מערב. ויבוא שיעתני מבקר. ויראה רנינו. עד ערב:  
יעלה קולנו מערב. ויבוא צדקתנו מבקר. ויראה פדיונו. עד ערב:  
יעלה ענינו מערב. ויבוא סליחתנו מבקר. ויראה נאקתנו. עד ערב:  
יעלה מניסנו מערב. ויבוא למענו מבקר. ויראה כפירנו. עד ערב:  
יעלה ישענו מערב. ויבוא טהרנו מבקר. ויראה חנינו. עד ערב:  
יעלה זכרוננו מערב. ויבוא ועידנו מבקר. ויראה הדרתנו. עד ערב:  
יעלה דפקנו מערב. ויבוא גילנו מבקר. ויראה בקשתנו. עד ערב:  
יעלה אנקתנו מערב. ויבוא אליך מבקר. ויראה אלינו. עד ערב:

סוגרים את הארון, וממשיכים:

שומע תפלה, עדיך בליבך, יבוא: בוא בליבך להשתתות לפניך. יבואו וישתתו לפניך ארצי, ויבדו לשמך: באו נשתתוה ונברכה, נברכה לפניך עשנו: באו שעריו. בתורה חצותיו בתהלה, הודילו ברכו שמו: הנה. ברכו אתיו בליבך. העמידים בביתו בלילות: שאריתכם קדש, וברכו אתיו: נבואה למשכנותיו, נשתתוה להם רגליו: רוממו "אלהינו והשתתו להם רגליו, קדוש הוא: רוממו "אלהינו והשתתו להם קדשו, ביקדוש "אלהינו: השתתו לך בהדרת קדש, חילו מפניו בליבך: ואנחנו ברכ חסדך נבוא ביקדש, נשתתוה אליה בליבך: בראתך: נשתתוה אליה בכל קדשך ונודה את שמך עלי חסדך: ביהדרתך עלי בליבך: אמרתך: "אלהי צבאות מייבמך חסן. והאמנתך סביבותך: כי מי בשחק יעדי לך, ידמה לך בבני אלים: כי גדול אתה

## מהי האמת שלך?

חסיד אחד החל לשלוח ידו במסחר וראה ברכה בעסלו. הוא נחל את עסקיו עם אנשי אצולה, מושלים ודונים. מכיון שלא הרגיש בזה להתהלך בין הסוחרים כשהוא לבוש בבגדי החסידים, מצא לעצמו פתרון כשהיה בעירו לבש בגדי חסידים, אולם בצאתו לעיניו עסקיו פשט את בגדיו ולבש בגדי סוחר החרים, כלבושי הגוים. לאחר תקופה ממושכת, החל החסיד להתרחק בתגובה. הוא הגיע לכלל מסקנה שאין זה סג הראוי להיות "צבוע" ולשקר על הסובבים אותו: "הלא במשך רוב שעות היממה לבוש אני בגדי, כיצד מרשה אני אפוא להוליך שולל את חברי ולהלך ביניהם בבגדי חסיד?"

הדבר בדבר לבסוף פיר אשר שלא "שקר צור", אכן, יום אחד הוא הופיע בבית המדרש כשהוא לבוש בבגדי סוחר. הוא ניגש מיד אל הרבי כדי להפביר לו את פשר הדבר - "רבי, החלטתי להפסיק לשקר". חיך אליו הרבי והשיב: "דעתי, בני, שבשעה שנטש אתה לעיני עסקים חק לבוש בבגדי גוים, אך הנחתי שאתה טלף 'לשקר' שם, ואילו האמת' שלך מצויה כאן: כעת מבשר אתה לי שהייתך הוא תכנן". הנחשלה לעתים, כאשר את מתעוררים ושישים תשובה, צנה לה מושבה בראש: האם אין אנחנו משקרים? האם אין אנחנו "צבועים"? הלא במהלך השנה כולה התנהגנו באופן שונה ואת עלינו לסדר: שם, בימות החול, "שיקרנו", אך ביום הקודש מתגלות לה האמת האמיתית ביותר שבנושנו. אין כאן לא צביעות ולא העמדת פנים.

ועשה נפלאות, אתה אלהים לבדך: כי גדול מעל שמים חסדך, ועד שמים אמתך: גדול יי ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר: כי גדול יי ומהלל מאד, נורא הוא על כל אלהים: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים: אשר מיראל בשמים ובארץ אשר יעשה במעשיו ובגבורתו: מי לא ירא מלך הגוים כי קד יאתה, כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך: מאין כמוך יי, גדול אתה וגדול שגד בגבורה: קד ורוע עמי בגבורה, תעו דך תרום ומעד: קד יום אפיק לילה, אתה הכנות מאור ושמש: אשר גדו מחבר ארץ, ותועפת הרים לו: מי ימלל גבורות יי, שמיך בלתי תלתי: קד יי העלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, כי כל בשמים ובארץ, קד יי הממלכה, ותפתגשא לכל יראש: קד שמים אפיק ארץ, תכל ומלאה אתה יסדתם: אתה העבית בלגבולות ארץ, ציון וירושלם אתה יצדתם: אתה רצצת ראשי לוחי, תתנו מאכל לעם לצים: אתה בקעת מעין ונחל, אתה הוכשת נרות איתן: אתה פוזרת בעד ים, שפרת ראשי תנינים עליהם: אתה מושל בגאות הים, בשוא גליו אתה תשבתם: גדול יי ומהלל מאד, בעיר אלהינו הרדשו: יי אלהי ישראל ישב הכרבים אתה הוא האלהים לבדך: אל נערין בסוד קדשים רבה, וגורא על כל סביביו: וידו שמים פלאך יי, אפיאמונתך בקהל קדשים: לכו נרגנה ליי, נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתורה, בזמרות נריע לו: צדק ומשפט מבין בסאך, חסד ואמת יקדמו פניו: אשר יחדו נמתיק סוד, בבית אלהים נהלך ברגש: אשר לו הים והוא עשהו, ונקשת דיו וצרו: אשר גדו נפש בלתי, ורוח בלבשראיש: הנשמה קד והגוף פגד, חוסה על עמלך: הנשמה קד והגוף שלד, יי גשה למען שמך: אתאנו על שמך יי גשה למען שמך: בעבור כבוד שמך, כי אלתנו ורחום שמך: למען שמך יי, וסלחת לעוננו כי רביהוא:

### צור החלמיש

כי ית אלקים אש אוכלת תואר. תקשר של היתור עם הקדוש ברוך הוא משול לאש: אש בוערת וקוקת לחומרי בעיות בהם הלהבת תאחז. כמרכן, כדי שתאש תבער יש להקפיד שתומרי כיבה, מים ועפר, לא יפגשו בלהבת הכבוד.

כן הוא גם האש הבורחת בנשמתו של כל יהודי: לימוד התורה וקיום מצוות עשה, הם כפי חומרי בעיות המדויקים את הלהבת שבנשמה, ומגדילים את מידת התאבה לה שבנפש. כמרכן, על האדם להימנע ולחלום מעבדות ואיסורי תורה, מצוות לא תעשה, המולידים סגפנות ומכבים את להבת הנשמה.

אך מה יעשה אדם שלא תהי את להבת נשמתו במצוות, ולעצמים אף גרם לניכוי הלהבת בעבירות חס ושלום? מיד יזל הוא להבעיר שוב את אלהת להבת כבודו.

כדי להבעיר אש חדשה, יש להתחמש במקור האש - צור החלמיש - אבן שבה האש מצויה תמיד. האש שבאבן זו אינה נטויה לשליטת מים או עפר. קיומה הוא תמיד.

זהו כוח של 'תשובה' התשובות נובעת מעומק הנפש, מקום שם הלהבת בוערת ללא תפסקה. היא חושפת את הקשר העצמתי, בלתי תלוי, בין היהודי לבין קונו. כאשר 'אש' זו מתגלית בנשוא, היא דומה ללהבת ארורה הערצת ומבעירה כל דבר הקרה בידה, 'אין דבר העומד בפני התשובה'.

זהו מה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה, כשמחל חסלו על חטא העגל: 'ושמתך בנקרת הצור', רמז על קיומה של אותה אש מנימית ומחיה, בדמות צור החלמיש, אש של אהבה בתורה בעומק לבבו של היהודי בתמידות, ללא שיטת ללא תפסק.

החזן קורא כל קטע והציבור אחריה. ישנן קהילות שבהן נוהגים שהקהל כולו שר את הפיוט ביחד, כשקול החזן משמע ברמה.

**דִּרְכְּךָ אֱלֹהֵינוּ . לְהַאֲרִיךְ אִפְּךָ . לָרָעִים וּלְטוֹבִים .  
וְהִיא תְּהַלְתֵּךְ:  
לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ עֲשֵׂה . וְלֹא לָנוּ . רְאֵה עֲמִידַתְנוּ .  
דְּלִים וְרָקִים:**

**תַּעֲלֶה אֲרוֹכָה לַעֲלֹה גִּדְּךָ . תִּנָּחֵם עַל עֶפֶר וְאַפֶּר: תִּשְׁלֹךְ חֲטָאֵינוּ וְתַחַן  
בְּמַעֲשֶׂיךָ . תֵּרָא כִּי אִין אִישׁ עֲשֵׂה עִמָּנוּ צָדִיקָה:  
דִּרְכְּךָ אֱלֹהֵינוּ לְהַאֲרִיךְ אִפְּךָ לָרָעִים וּלְטוֹבִים . וְהִיא תְּהַלְתֵּךְ:  
לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ . רְאֵה עֲמִידַתְנוּ דְּלִים וְרָקִים:**

תפילת "אל מלך" נאמרת פעמים רבות במהלך יום כיפור, והיא מבטאת את סליחת הקדוש ברוך הוא לעמו. אומרים אותה ביחד ובעמידה.

**אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רִמּוֹת וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת . מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ . מַעֲבִיר  
רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן . מְרַבֵּה מַחֲלֵה לַחֲטָאִים וְסִלִּיחָה לַפְּשָׁעִים . עֹשֶׂה צְדָקוֹת  
עִם כָּל־בָּשָׂר וְרוּחַ . לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל . אֵל הַיְּרִיחַ לָנוּ לְזִמְרָה שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה .  
וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה . בְּהוֹדַעַת לַעֲנֵנוּ מִקֶּדֶם . כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרָד יי'  
בָּעֵנָן וַיִּתְּצֵב עִמָּנוּ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יי':**

מגמתנים שהחזן יסיים את הפסיקה הקודמת, וזו הכול מוונים יחדיו, בכוונה גדולה, את שלוש עשרה מדות הרחמים:

**וַיַּעֲבֵר יי' | עֲלֵינוּ וַיִּקְרָא**

**יי' | יי' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֻךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֻּת:  
נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עֵץ וּפִשֵּׁעַ וְחַטָּאָה וְנָקָה:  
וְסִלַּחַת לַעֲוֹנוֹ וְלַחֲטָאֵתָנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:**

באמירת המלים "חטאנו", "פשענו", מכים על הלב

**סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ . מַחֲלִילָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁענוּ: בִּירְאָתָה אֲרֻךְ טוֹב וְסִלָּה, וְרַב־חֶסֶד  
לְכִלְיֵי־אֵדִי:**

**הַאֲוִינָה יי' תַּפְלִתְנוּ, וְהַקְשִׁיבָה בְּקוֹל תְּהַנִּיעֵנוּ: הַקְשִׁיבָה | לְקוֹל שְׁעִתְנוּ מִלִּבְנוּ וְאַלְהֵינוּ  
כִּי־אֵלֶיךָ נִתְפַּלֵּל: תְּהִי נָא אֲנֹכ־קִשְׁבָה וְעֵינֶיךָ פְּתוּחוֹת אֶל־תַּפְלַת עַבְדֶּיךָ עַמֶּךָ  
יִשְׂרָאֵל: וְשִׁמְעַת הַשְּׁמַיִם מִכּוֹן שִׁכְנֶךָ אֶת־תַּפְלָתָם וְאֶת־הַתְּהִלָּתָם וְתִשָּׂה מִשְׁפָּטָם: וְסִלַּחַת  
לַעֲמֶךָ אֲשֶׁר הִסָּאֲרָךְ:**

**בְּרַחֵם** אֱבֹתֵינוּ, בֶּן תְּרַחֵם יי' עֲלֵינוּ: לֵי הוֹשִׁיעָה, עֲלֵמֶנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ סֶלָה: יי'  
צָבָאוֹת עֲמֵנוּ, מִשְׁעִבֵּלֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל סֶלָה: יי' צָבָאוֹת, אֲשֶׁר־אָדָם בִּטָּח  
בְּךָ: יי' הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֵּךְ יִעֲנֵנו בְּיוֹם־קִרְאָנוּ: סֶלָה נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגֹדֶל חַסְדְּךָ  
וּבְאֲשֶׁר נִשְׁתַּחֲוֶה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֹאמַר:

מִנְתַּיִים לַחֲזוֹן וּקְוֵאִים בְּקוֹל רֹם, יַחֲדוּ, אֶת פֶּסוּק הַסְּלִיחָה:

### וַיֹּאמֶר יי' סֶלַחְתִּי בְּרַחֲמֶיךָ:

**חַפְזָה** אֱלֹהֵי אֹנֶךְ וְשִׁמְעֵה, פֶּקֶח עֵינֶיךָ וְרֹאה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ  
עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִצְרוּתֵנוּ אֲנֵחֵנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵנוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עֲלִצְרוּתֵנוּ  
הַרְבִּים: אֲדֹנָי שְׁמִיעָה, אֲדֹנָי סֶלַחְתָּ, אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וְעֲשֵׂה, אֱלֹהֵינוּ, לְמַעַן  
אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עֲלֵנוּ עֲלֵמֶנּוּ:

### פיוט "סלח נא"

פִּנְתָּחִים אֶת אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ:

הַפִּיּוֹט עוֹסֵק בִּבְקֶשֶׁת סְלִיחָה וּמִחִילָה, וְהוּא מְסוֹדֵר עַל פִּי הָאֱלֹהִי בִּ"ת, בְּכָל שׁוּרָה בְּפִיּוֹט -  
שְׁתֵּי אֲנֻתוֹת, הַחֲזוֹן קוֹרֵא אֶת הַקֹּטֵעַ הָרִאשׁוֹן וְהַצִּיּוֹר הַחוּרִים אַחֲרָיו וּמוֹסִיפִים וּקְוֵאִים גַּם  
אֶת הַקֹּטֵעַ הַשֵּׁנִי, וּמִכָּאן וְעַד לְסוּם הַפִּיּוֹט, יִקְרָאוּ קוֹדֵם הַצִּיּוֹר וְהַחֲזוֹן יַחֲזוֹר אַחֲרֵיהֶם, יִשְׁקֹן  
קְרִיאוֹת שְׁבָרָם נוֹדָעִים שֶׁהִקְדִּיל כּוּלוֹ שׁוֹר אֶת הַפִּיּוֹט בִּיחָד, כְּשֶׁקוֹל הַחֲזוֹן נִשְׁמָע בְּרִמָּה.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

**סֶלַח־נָא אֲשָׁמוֹת וּפִשְׁעֵי לְאִמָּךְ, לַעֲוֹן בְּגִידְךָ, בַּל יַחֲרֶה**  
**וְעַמָּךְ:**

**סֶלַח־נָא גַּעֲיָלִים וַיְחַיֵּי מִמֶּקוֹר עַמָּךְ, לַעֲוֹן דְּגִלְדֶּיךָ שָׂא, וְתַנְחֵם**  
**בְּנֵי־אִמָּךְ:**

**סֶלַח־נָא הָכֵל מוֹדִים וְעוֹזְבִים בְּרִשׁוּמֶךָ, לַעֲוֹן וּפִשַׁע מַחֲל,**  
**לִמְעַן שְׁמֶךָ:**

**סֶלַח־נָא וְדוֹנוֹת וּשְׁגָאוֹת לְבְרוּאֵי לְשִׁמְךָ, לַעֲוֹן חֲטָאֵינוּ חַטָּא,**  
**בְּנִדְיֶכָה גִּשְׁמֶךָ:**

**סֶלַח־נָא מִפֶּשַׁע מִטְּפִלוֹת רִשְׁעֵי עַמָּךְ, לַעֲוֹן יִדְיֶיךָ יִבְקֶשׁ וַאֲיַנְנֵה,**  
**בְּנֵי־אִמָּךְ:**

**סֶלַח־נָא כַּחַשׁ בּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִּים לְעַמָּךְ, לַעֲוֹן לְקוֹחֶיךָ כְּפָר,**  
**בְּטוֹב מַעַמָּךְ:**

סְלַח־נָא מִרִי מִיחֲלִיד וּמִיחֲרִיד בְּעוֹלָמְךָ. לַעֲוֹן נְדָחִים מָחָה.  
וּבִגְּה אוֹלָמְךָ:

סְלַח־נָא סְלִיפִים וְגוֹנָנִים בְּסִכַּת שְׁלֹמֶךָ. לַעֲוֹן עֲבָרֶיךָ עֲלֵם.  
וּבְכַבֹּשׁ בְּעוֹלָמְךָ:

סְלַח־נָא פֶן יַעֲשִׂי מִמְרוֹמְךָ. לַעֲוֹן צָאנְךָ שִׁכָּה. וְהִיא תִהְלֶתְךָ  
וְרוֹמְמְךָ:

סְלַח־נָא קְלוֹנִים וְחִמְל עֲלֵימוֹ מִמְרוֹמְךָ. לַעֲוֹן רְחוּמֶיךָ תִּשָּׂא.  
מִלְצוֹדִים בְּחֶרְמְךָ:

סְלַח־נָא שְׂמִיץ תַּעֲתִיעַ תַּעֲיֹב רְחוּמֶיךָ. לַעֲוֹן תְּמִימֶיךָ הַעֲבֵר.  
בְּגִדְל רְחוּמֶיךָ:

### פיוט "אמונם בן"

פיוט מסף העוסק בסליחה ומחילה. הפיוט מסודר על פי האל"ף בית. החזן קורא את הקטע הראשון והציבור תוהרים אחריו ומוסיפים וקוראים גם את הקטע השני, ומכאן ועד לסיום הפיוט, יקראו קודם הציבור והחזן יחזור אחריהם. ישנן קהילות שבהם נוהגים שהקהל כולו שר את הפיוט ביחד, כשקול החזן משמע ברמזה.

### אלהינו ואלהי אבותינו:

אִמּוֹנִים בֶּן יֵצֶר סוֹכֵן בְּנִי בָךְ לְהַצְדֵּק. רַב צֶדֶק.  
וְעֲנֵנִי. סְלַח־תִּי:

גָּעַל מְרַגֵּל וְגַם פִּגֵּל. סִפְרוּ דוֹד שׁוֹאֵג. בָּקוֹל יִתֵּן קוֹל  
דְּבָרוֹ. סְלַח־תִּי:

הֵם קַטְגוֹר. וְקַח סַנְגוֹר. מְקוֹמוֹ וִיהִי יי לְמִשְׁעָן לוֹ. לְמַעַן  
נוֹאמֵנוּ. סְלַח־תִּי:

זְכוֹת אֲזָרַת. גַּם יִפְרָת. לְשׁוֹשְׁנָה. חֲטָא הַעֲבֵר וְקוֹל הַגְּבֵר.  
מִמְעוֹנָה. סְלַח־תִּי:

זוֹב וְסִלָּה. מַחֵל וְסִלָּה. אֲשָׁמִים. יְהִי הַקֶּשֶׁב. וְגַם הַשֵּׁב.  
מִמְרוֹמִים. סְלַח־תִּי:

<b>כַּאֲב</b>	תַּחבֹּשׁ. וּבְצִיל תִּכְבֹּשׁ. עֲוֹנִי. לֵךְ תְּהִלָּה. אָמַר מֶלֶךְ. לְמַעַנִי. סְלַחְתִּי:
<b>מַחַח</b>	פָּשַׁע. וְגַם רָשָׁע. בְּנֵי בְרִית. נִהַג חֶסֶדְךָ. בֶּן הַדֹּדָה. לְשֹׂאֲרֵית. סְלַחְתִּי:
<b>סְכוּת</b>	רַחֲשִׁי. וְגַם לַחֲשִׁי. תִּרְצָה. עֹן נוֹשֵׂא. לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה. וּתְפַצֶּה. סְלַחְתִּי:
<b>פְּנֵה</b>	לְעֶלְבֹן. מְקוֹם עֹן. לְהַשִּׁים. צַחַן הַסֵּר. וְגַם תִּבְשֹׁר. לְכָד חוֹסִים. סְלַחְתִּי:
<b>קוּלִי</b>	שָׁמַע. וְרָאָה דְמַע. עֵינִי. רֵיב רִיבִי. שְׁעָה נִיבִי. וְהַשִּׁיבֵנִי. סְלַחְתִּי:
<b>שְׁמִיץ</b>	מָהֵר. בְּעֵב מָהֵר. בְּנֹאֲמַר. תִּמְחַח פָּשַׁע. לְעַם נִשְׁעֵי. וְתֹאמַר. סְלַחְתִּי:

סוגרים את ארון הקודש.

תפילת "אל מלך" נאמרת פעמים רבות במהלך יום כיפור, והיא מבטאת את סליחת הקדוש ברוך הוא לעמו, אומרים אותה ביהוד ובעמידה.

**אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדִּיּוֹת. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן. מְרַבֵּה מַחִילָה לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לַפְּשָׁעִים. עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר וָרוּחַ. לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לוֹמֵר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. וְקִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. בְּהוֹדַעְתָּ לָעָן מִקֶּדֶם. כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יי' בָּעָן וַיִּתְּנֵב עִשִׂי שֵׁם וַיִּקְרָא בִשְׁם יי':**

ממתינים שהחזן יסיים את הפסקה הקודמת, ואז הכול מוסיף יחדיו, ככוונה גדולה, את שלוש עשרה מדות הרחמים.

**וַיַּעֲבֵר יי' אֶל־פָּנָיו וַיִּקְרָא**

**יי' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת:  
נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאת וְנִקָּה:  
וְסִלַּח לְעֹנָיו וּלְחַטָּאתָיו וְנִחַלְתָּנוּ:**

באמירת המלים "חטאנו", "פשענו", מכים על הלב

סְלַח־לָנוּ אֱבִי כִי חָטָאנוּ. סְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ כִי פָשַׁעְנוּ: כִּי־רָאָה אֲדֹנָי מִבֶּן וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קָדָד:

## פיוט "כי הנה כחומר"

פזמונים את ארץ הקודש.

החזן קורא את הקטע הראשון והציבור חוזרים אחריו ומסיימים וקוראים גם את הקטע השני, וממלאן ועד לסיום הפיוט. יקראו קודם הציבור והחזן יחזור אחריהם. ישנן קריאות שבהן נהגים שהקהל כולו שר את הפיוט ביחד, כשקול החזן נשמע ברמה.

**כִּי הֵנָּה כְּחֹמֶר בִּיד הַיֵּצֵר. בְּרִצּוֹתָי מְרִיב. וּבְרִצּוֹתָי מְקַצֵּר. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. חֶסֶד נִצֵּר.**

**כִּי הֵנָּה כְּאֶבֶן בִּיד הַמְסַתֵּת. בְּרִצּוֹתָי אוֹחֵז. וּבְרִצּוֹתָי מַכְתֵּת. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. מַחִיָּה וּמְמוֹתֵת.**

**כִּי הֵנָּה כְּגִזָּן בִּיד הַחֲרֹשׁ. בְּרִצּוֹתָי דִּבֵּק לְאוֹר. וּבְרִצּוֹתָי פָּרֵשׁ. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. תּוֹמָךְ עֲנִי וְרֵשׁ.**

**כִּי הֵנָּה כְּהֶנֶּה בִּיד הַמִּלֵּת. בְּרִצּוֹתָי אוֹחֵז. וּבְרִצּוֹתָי שֹׁלֵחַ. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. אֵל טוֹב וְסֹלֵחַ.**

**כִּי הֵנָּה כְּכּוֹכֵבִית בִּיד הַמְזַנֵּג. בְּרִצּוֹתָי חוֹגֵג. וּבְרִצּוֹתָי מְמוֹנֵג. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. מַעֲבִיר וְדוֹן וְשׁוֹנֵג.**

**כִּי הֵנָּה כְּיָרִיעָה בִּיד הַרוֹקֵם. בְּרִצּוֹתָי מִיֵּשֶׁר. וּבְרִצּוֹתָי מַעֲקֵם. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. אֵל קָדוֹף וְנֶקֶם.**

**כִּי הֵנָּה כְּכֶסֶף בִּיד הַצֹּרֵף. בְּרִצּוֹתָי מְסַנֵּס. וּבְרִצּוֹתָי מַצְרֵף. בֵּן אֲנִיָּהוּ בִּדְדָךְ. מְמַצִּיא לְמוֹזֵר תִּרְף.**

סוגרים את ארץ הקודש.

## הורטה אמיתית

אל הצדיק רבי יששכר רוב מבעליו בא טעם חסיד זקן שביקש תיקון על חטאות נשוריו. הורחז הרבי בדבר, ואמר: "אם מתחרט אתה על העבירות בלב שלם - יש לך תיקון ותשובתך מקובלת".

"וכמה הוא שיעור התרתו?", שאל החסיד.  
השיבו הרבי: "אספר לך סיפור. פעם במסוד גרתי שהגיע ראשון אל הידיד, והביא עמו כמה עגלות טענות מחורות. באותו זמן החל לדבר גשמים עזים, ולעיתים הסתורים האחרים בוששו מלהגיע. כיוון שהוא היה היחיד בשוק, תעריץ הסחורה שנרשמו החל לעלות, והסוחר יכול היה להתעשר בעשר רב. אך ליבו השיאו להסתין עוד ועוד כדי שהמחיר יעלה עוד, אכן, המחירים עלו והאמירה, ויחד עמם גם תאבנות של הסוחר המסתין.  
"בעוד טוהה הסוחר את הלוטותיו, התבהרו לפתע השמים, ונעבוד שיעות טענות היה הידיד מלא בסחורים על מחורותיהם... בבית אחת המחיר צנח, התחיל הסוחר לתלוש את שערות ראשו על טענותיו שסנעט ממנו עשר כה גדול.

"התבונן בא בעצמי של אותו סוחר", סיים הצדיק, "אם גם אנכי הורטה כזו מסלאת את כל יישובך, סימן שתשובתך משולה, וחטאך מחולל".

תפילת "אל מלך" נאמרת יחדיו ובעמידה.

**אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵּג בְּחַסְדֵּי דָּוָה. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר  
רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן. מְרַבֵּה מַחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיתָה לְפֹשְׁעִים. עֲשֵׂה צְדָקוֹת  
עִם בְּלִבְשֶׁךָ וְרוּחַ. לֹא כְרַעְתָּם תִּגְמֹל. אֵל הַיּוֹרֵת לָנוּ לִזְכָּר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה.  
וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. בְּהִנָּדְשָׁתָּ לַעֲנֵי מַקְדָּם. כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב וַיֵּרָד יְיָ  
בָעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמָּי שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:**

ממתינים לחזן וממשיכים, בכוונה גדולה, לאמירת שלושי עשרה מדות הרחמים:

**וַיַּעֲבֵר יְיָ אֱלֹהֵינוּ וַיִּקְרָא**

**יְיָ אֵל רַחֲמִים וְחַנּוּן אֶרֶץ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְאֶמֶת:**

**נִצֵּר חֶסֶד לְאֵלִפִּים נִשְׂא עֵץ וּפִשֵּׁעַ וְחַטָּאָה וְנִקְיָה:**

**וְסִלִּיתָ לַעֲוֹנוֹי וּלְחַטָּאתַי וְנִחַלְתָּנוּ:**

באמירת המלים "חטאנו", "פשענו", מכים על הלב

**סֶלֶח־לָנוּ אֱבִי כִי חָטָאנוּ. מַחֲלִילָנוּ מִלִּבְנוּ כִי פָשַׁעְנוּ: בְּרִיתָהּ אֱלֹהֵי מִיֵּךְ וְסִלָּהּ, וְרַב־חֶסֶד  
לְכִלְכְּרָאֵד:**

ממשיכים לאמירת תפילת "זכור רחמך", החזן והציבור עמו:

**זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הָיוּ: אֲלִיתְּוִכְרִילָנוּ עֲוֹנוֹת רֹאשׁוֹנִים, מִיָּד וּמִיָּד  
רַחֲמֶיךָ, כִּי רָלוּנוּ מֵאֵד: וְכִרְנוּ יְיָ כְּרִצּוֹן עֲמֶךָ, פָּקַדְנוּ בִישׁוּעָתְךָ: וְכִרְ עֲדִיתְךָ אֶל־נִיחָ  
קָדֶם, נִאֲלַת שְׁכֵמִי נִחַלְתְּךָ, הִרְצִינוּ זֶה אֶל שְׁכֵמֶת בּוֹ: וְכוֹר יְיָ חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת צִיּוֹן  
אֲלִיתְשַׁכַּח לְנִצָּח: אֵתָהּ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּרְעֵת לְחַנּוּנָהּ כִּי־כָא מוֹעֵד: וְכִרְ יְיָ לִבְנֵי  
אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוֹ אֶעֱרוּ עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זְכוֹר לְאֶבְרָהָם לְיִצְחָק  
וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁכַּעְתָּ לָהֶם כִּד וְחִדְכָר אֱלֹהִים אֶרְבָּה אֶת־יִרְעָכֶם כְּכֹכְבֵי  
הַשָּׁמַיִם, וְכִלְהָרָרֵץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲמַרְתִּי אֶת־לִירְעָכֶם וְנִחַלְנוּ לַעֲלֹם: זְכוֹר לְעֲבָדֶיךָ  
לְאֶבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלִיתָפֶן אֲלִיקְשִׁי הָעַם הַזֶּה וְאֲלִירְשֻׁנוּ וְאֲלִיחַטָּאתוֹ:**

**חזן: אֵל־נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת. אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ:**

ממתינים לחזן, וקוראים יחדיו, בקול רם, תוך הכאה על הלב באמירת המילה "חטאנו":

**חַטָּאנוּ צוּרָנוּ סֶלֶח־לָנוּ יוֹצְרָנוּ:**

**חזן: הֵן יַעֲבִיר וְדוֹן לְמִשְׁאֲנָה, כִּי לְכִלְהָעַם בִּשְׁנֵנָה:**

**חַטָּאנוּ צוּרָנוּ סֶלֶח־לָנוּ יוֹצְרָנוּ:**

**זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת בְּאֶשֶׁר אֲמַרְתָּ, וְחִסְרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק  
וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי אֶבְרָהָם אֹכֵל וְהָאָרֶץ אֹכֵל: זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רֹאשׁוֹנִים בְּאֶשֶׁר  
אֲמַרְתָּ, וְחִסְרְתִּי לָהֶם בְּרִית רֹאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לַעֲבֵי תַּגּוּם  
לְהִיְוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁחֲבַטְתָּנוּ, וְאֶפְיָס־יֹאֵת בְּרוּחְתָּם**



בארץ אֱלֹהֵינוּ לֹא־מֵאֲסִיתִים וְלֹא־נִעְלָתִים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יי  
 אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתִי וְרַחֲמֵנוּ בְּמָה שִׁכְחוּב, וְשָׁב יי אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ,  
 וְשָׁב וְקִבְּצֵךְ מִכְּלִיָּהּעֲמִים אֲשֶׁר הִפִּיצֵךְ יי אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה שִׁכְחוּב,  
 אִם־יִהְיֶה נִדְחֵיךָ בְּקֶצֶף הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם קִבְּצֵךְ יי אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֵךְ: מִתְּחֵלָה פִּשְׁעֵינוּ  
 כָּעֵב וְכַעֲנוּ בְּמָה שִׁכְחוּב, מִחִיתִי כָעֵב פִּשְׁעֶיךָ וְכַעֲנוּ חַטָּאתֶיךָ, שׁוֹכָה אֵלֵי כִי גִאלְתִּיךָ:  
 מִתְּחֵלָה פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ בְּאִשֶּׁר אֲמַרְתָּ, אֲנִכִּי אֲנִכִּי הוּא מִתְּחֵלָה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחַטָּאתֶיךָ  
 לֹא אֲזַכֵּר: הִלֵּכְנוּ חַטָּאֵינוּ מִשָּׁלֵךְ וְכַעֲמֵךְ בְּמָה שִׁכְחוּב, לְכוּנָא וְנִשְׁכַּחְתָּ יֹאמֵר יי, אִם־יִהְיֶה  
 חַטָּאִיכֶם מִשְׁנִים מִשָּׁלֵךְ יִלְבִּינוּ, אִם־יֵאָדְמוּ כְּתוֹלֵעַ כַּעֲמֵךְ יִהְיוּ: וְדוֹק עָלֵינוּ מִיָּם  
 מִתְּהוֹרִים וּמִתְּהוֹרֵנוּ בְּמָה שִׁכְחוּב, וְרַחֲמֵי עָלֵיכֶם מִיָּם מִתְּהוֹרִים וּמִתְּהוֹרֵתֶם, מִכָּל מִטְּמֵאֵיכֶם  
 וּמִכְּלִיָּהוּלֵיכֶם אֲמַרְתָּ אִתְּכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שִׁכְחוּב, כִּי אֵל רַחוּם  
 יי אֱלֹהֶיךָ לֹא יִפְדֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם:  
 מִלֵּךְ אֶת־לִבְכֶּנּוּ לֹאֲהַבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שִׁכְחוּב, וְכָל יי אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְכֶּנּוּ וְאֶת־לִבְכֶּנּוּ  
 יִדְעֵךָ, לֹאֲהַבָה אֶת־יי אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְכֶּנּוּ וּבְכָל־נִפְשְׁךָ לְמַעַן תִּיָּד: הַמַּעַל לָנוּ בְּכַשְׁתָּנוּ  
 בְּמָה שִׁכְחוּב, וּבְכַשְׁתָּם מִשָּׁם אֶת־יי אֱלֹהֶיךָ וּמַעֲזָתָה, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְכֶּנּוּ  
 וּבְכָל־נִפְשְׁךָ: כִּפּוּר חַטָּאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וּמִתְּהוֹרֵנוּ בְּמָה שִׁכְחוּב, כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עָלֵיכֶם,  
 לְטַהֵר אִתְּכֶם מִכָּל מִטְּמֵאֵיכֶם, לִפְנֵי יי תִּתְהַוֶּה: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמִיתֵנוּ בְּבֵית  
 חִפְלֶתְךָ בְּמָה שִׁכְחוּב, וְהִבְיֵאוּתִים אֶל־הַר קֹדֶשִׁי וּשְׁמִיתֵתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיכֶם  
 וְחִבְיֵיכֶם לְרִצּוֹן עֲלִימוֹבְחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

### תפילת "שמע קולנו"

פּוֹתְחִים אֶת אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ, הַחֲזִן אוֹמֵר אֶת הַפְּסוֹק "שְׁמַע קוֹלֵנוּ" וְהַצִּיּוֹר חֲזוֹר אַחֲרָיו, כִּי גַם  
 בְּשֹׂאֵר הַפְּסוֹקִים.

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ,

וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הַשִּׁיבֵנוּ יי | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקֶדֶם:

אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדֶשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:

אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לַעַת זְקֵנָה בְּכָלֹת פִּתְחוֹ אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ:

וּמְמַשִּׁיכִים יִחַדְיוּ לִאֲמִירַת הַפְּסוֹקָה הַמְּסִימָה

אֵל תַּעֲזוּבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עֲמָנוּ אוֹת לְמִיִּכָּה וְיִרְאִי  
 שְׁנֵאִינוּ וְיִכְשֵׁי בִּירְאֵתָה יי עֲזָרְתָנוּ וְנִחְמָתָנוּ: אֲמַרְנוּ הָאוֹזֵנָה | יי בִּינָה  
 הַגִּינָה: יִהְיֶה לְרִצּוֹן | אֲמַרְנוּ פִּנֵּי וְהִגִּינוֹ לָבֵנוּ לְפָנֶיךָ, יי צִירֵנוּ וְיִאֲלֵנוּ: כִּי־לֶךְ  
 יי הוֹחֵלְנוּ, אֵתָה תַעֲנֶה אֲדֵנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוֹגְרִים אֶת אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ.

**אלהינו** ואלהי אבותינו, אל מעוזנו ואל המעשנו ואל תכלימנו, ואל תפר  
בריתך אתנו. נרבונו לחורתך. למדנו מצותיך. הורנו דרכיך. רט  
לפני ליראה את־שמך. וטול את־לבבנו לאהבתך. ונשוב אליך באמת ובלב  
שלם. ולמען שמך הגדול תמחול ותסלח לעווננו, בפתוב בדברי נדשך,  
למען־שמך יי וסלחת לעוני כי רבי־הוא:

**אלהינו** ואלהי אבותינו, סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו. כי אנו עמך ואמה  
אלהינו. אנו בניך ואמה אבינו. אנו עבדך ואמה אדונינו. אנו קהלך  
ואמה חלקנו. אנו נחלתך ואמה גורלנו. אנו צאנך ואמה רוענו. אנו פרנסך  
ואמה נזרנו. אנו פעלתך ואמה יצרנו. אנו רעיתך ואמה דודנו. אנו סגלתך  
ואמה אלהינו. אנו עמך ואמה מלכנו. אנו מאמריך ואמה מאמירנו. אנו עי  
נים ואמה רחום ותנון. אנו קשי ערף ואמה ארך אפים. אנו טלא עין. ואמה  
טלא רחמים. אנו ימינו בצל עובר. ואמה הוא ישנותיך לא יתמו:

#### אמירת הידו:

**אלהינו** ואלהי אבותינו, תבוא לפניך תפלתנו, ואירתתעלם מתחנונו, שאין אנו  
עני פנים וקשי ערף, לומר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, צדיקים אגתו  
ולא תמאנו, אכל אגתנו ואבותינו תמאנו:

יש לשחות מעט (להתכופף בהכנעה) כאדם המתחרט על מעשיו, ובאמירת כל אחת  
מהמילים להכות על הלב (הכאה קלה ביד ימין על צדו השמאלי של החזה):

**אשמונו.** נגרנו. גולנו. דברנו דפי: העוינו. והרשענו. וזנו.  
חמסנו. טפלנו שקר: יעצנו רע. בזבנו. לצנו. מדרנו.  
נאצנו. סרנו. עוינו. פשענו. צרנו. קשינו ערף: רשענו. שחתנו.  
תעבנו. תעינו. תעתענו:

סרט ממעותיך וממשפטריך תבוכים ולא־שזה לנו: ואמה צדיק על כלהבא עלינו,  
כי־אמת עשית ואנחנו הרשענו:

**הרשענו** ופשענו לכן לא נושענו ותן בלבנו לעזוב דרך רשע וחיש לנו ישע:  
בפתוב עליך נביאך, יגוב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אליה  
וירחמה ואל־אלהינו כירבה לסלות:

**אלהינו** ואלהי אבותינו, סלח וימחל לעוונותינו ביום (בשבת מסוימים: השבת  
הזה וביום) הכפרים הזה, ביום סליחת העין הזה, ביום  
מקרא־קדש הזה. מחה והעבר פשעינו וחטאותינו מנגד עיניך. וכפ  
את־יצרנו להשתעבד לך. והכנע את־ערפנו לשיב אליך באמת. וחדש

כליותינו לשמור פקדֶיךָ. וימִל אֶת־לִבְּנוּ לֹאֲהַבָּה וּלְיִרְאָה אֶת־שְׁמֶךָ,  
בְּכַתּוּב בְּתוֹרָתְךָ, וּמֵל ׀ אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְּךָ וְאֶת־לִבְּךָ וְרַעְךָ, לֹאֲהַבָּה אֶת־׀  
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן תִּיָּד: הַזְדוּנוֹת וְהַשְׁגָּנוֹת אֶתְּךָ מִכִּיר.  
הַרְצוֹן וְהַאֲנָס הַגְּלוּיִם וְהַנִּסְתָּרִים. לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וְיָדוּעִים. מָה אָנִי, מָה  
חַיִּינוּ, מָה חֲסִדְנוּ, מִה־צַּדִּיקְנוּ, מִה־כִּתְנוּ, מִה־נְבוֹרְתְנוּ. מִה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ, ׀  
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הֵלֹא כָל־הַנְּבוֹרִים בָּאֵין לְפָנֶיךָ, וְאֲנָשֵׁי הַשֵּׁם כֻּלָּא  
הֵיוּ, וְחַכְמַיִם כְּבִלֵי מַדַּע, וְנִבְוִיִּם כְּבִלֵי הַשִּׁבְלָה, כִּי רוּחַ מְעִשִׂיהֶם תְּהִי, וְיָמֵי  
חַיֵּיהֶם הֵכֵל לְפָנֶיךָ, וְיִמְתֵּר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אֵין, כִּי הֵכֵל הֵכֵל: מִה־נֹּאמַר  
לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמִה־נִּסְפָּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, הֵלֹא כָל־הַנִּסְתָּרוֹת  
וְהַגְּלוּת אֶתְּךָ יִדְעֶ:

**שְׁמֶךָ** מַעֲלֵם עוֹבֵר עַל־פְּשָׁעֵי. שׁוֹעֲתֵנו תִּאֲזוֹן בְּעַמְדְנוּ לְפָנֶיךָ בְּתַפְלָה:  
תַּעֲבֹר עַל־פְּשָׁע לַעַם שְׁכֵי פְשָׁע. תִּמְחָה פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

**אֶתְּךָ** יוֹדֵעַ רַׁי עוֹלָם, וְהַגְּלוּמוֹת סִתְרֵי כִרְחִי: אֶתְּךָ חֹפֵשׁ כִּרְחִידֵי בָטָן וּבָחַן  
כְּלוֹת וְלֵב. אֵין דְּבַר נִגְלָם מִנֶּךָ, וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּךָ עֵינֶיךָ: וּבָכֵן יְהִי רָצוֹן  
מִלְּפָנֶיךָ, ׀ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּרְתֵּם עָלֵינוּ וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל־חַטֹּאתֵינוּ,  
וְתִכַּפֵּר לָנוּ עַל כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתִמְחַל וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל־פְּשָׁעֵינוּ:

שוב מתכופפים בהכנעה, ובאמירת המילה "שחטאנו" מכים על הלב. (הכאה קלה ביד ימין  
על צדו השמאלי של החזה)

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בָּאָנָם וּבְרָצוֹן:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּאַמְרוֹן הַלֵּב:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּבִלֵי דַעַת:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּבִטּוֹי שְׁפָתַיִם:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּגִלּוֹי עֵרוֹת:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּגִלּוֹי וּבִסְתָר:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּדַעַת וּבְמַרְמָה:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּדַבּוּר פֶּה:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּהוֹנָאת רֵעַ:

וְעַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּהַרְהוּר הַלֵּב:

עַל חַטָּא שְׁחַטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּוַעֲדַת זְנוּת:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּזוּדֵי פֶה:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּזוּלוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּזוּדִין וּבְשִׁנְגָה:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּחֻזְקִיד:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּחֻלּוֹל הַשֵּׁם:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּטִמְאַת שְׁפָתַיִם:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּטַפְשׁוֹת פֶּה:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בִּיצוֹר הָרַע:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בִּיּוֹדַעַיִם וּבִלֹּא יוֹדַעַיִם:

מִגִּמְתִּינִים שֶׁהַחֲזֹן יִקְרָא אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁל מִקְטַע זֶה וְכֹלֶם קוֹרְאִים (בִּכְנֶסֶת קהילות - שרים) בְּקוֹל בִּיחָד:

וְעַל כָּלֶם אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, סְלַח-לָנוּ. מַחֲל-לָנוּ.  
 בַּפֶּךָ לָנוּ:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּכַחַשׁ וּבִכְבוֹב:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּכַפְת־שָׁחַד:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּלִצּוֹן:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּלִשׁוֹן הָרַע:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּמִשָּׁא וּבִמְתָּן:  
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּמֵאכֵל וּבְמִשְׁתֶּה:  
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּנִשְׁךְ וּבְמִרְבִּית:

#### עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּיצוֹר הָרַע

סוּחֵי הַתְּנַחֲנוּת שֶׁל הַטָּא זֶה - "שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּיצוֹר הָרַע"? וְהֵלֵךְ כָּל הַחֲטָאִים כֻּלָּם קְשׁוּרִים עִם יִצְרוֹ הָרַע שֶׁל הָאָדָם! אֵלֵּא, יֵשׁ לַפְּעֻמִּים הַטָּאִים הַמְּסוּרִים כָּל כֵּךְ שֶׁאֵינִי הוֹצֵר הָרַע אִינוֹ מַסֵּה לַחֲטָאִים בָּהֶם אֶת הָאָדָם, אֵלֵּא שְׁחָטָאנוּ מִיִּצְרוֹ הָרַע עוֹד הוֹצֵר, עוֹד שָׁבָא לִירֵד עֲבִידָה, נִמְצָא שְׁחָטָאנוּ בְּכִכּוֹל "מִחֲטָא" אֶת יִצְרוֹ הָרַע.

בְּעוֹסֵק יוֹתֵר, עַל פִּי תוֹרַת הַחֲסִידוּת, נִיחָד לְהַבִּין מִהֵנָּה הַחֲטָא בִּיצוֹר הָרַע: כָּל יִצְרוֹ בְּעוֹלָם נִצְוָה כִּד לִמְלֵא תַכְלִית וּמִטְרָה; אֵינִי לִי יִצְרוֹ הָרַע נִבְרָא לַעֲזוֹךְ תַּכְלִית - כִּד שְׁחָטָאנוּ יִתְגַּבֵּר עָלָיו, יִנְסוֹד בְּעִיתוֹיָיו, וְלִבְסִיף אֵף יִסְרֵר אוֹתוֹ וְיִמְנְעוּ לְטוֹב. כְּאִשֶּׁר הוֹצִיר אִינוֹ עוֹסֵק בְּבִיחָד חוֹכֵךְ יִצְרוֹ הָרַע, מִחֻשָּׁב לוֹ תַּדְבֵּר לַחֲטָא. זֶהוּ הַפִּיחֻשׁ "עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּיצוֹר הָרַע".

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּנִמְצִית גְּרוֹן:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּשִׁיחַ שְׁפָתוֹתֵינוּ:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּסִקּוֹר עֵין:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּעֵינִים רְמוֹת:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּעוֹזֹת מִצַּח:

מִמְנַתִּימִים שֶׁהָחֹן יִקְרָא אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁל מִקְטַע זֶה וְכוּלָם קוֹרְאִים (וּבִכְמוֹה קהילות - שְׁרִים) בְּקוֹל בִּיחָד:

וְעַל כָּלֵם אֱלֹהִים סְלִיחוֹת. סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ.  
בִּפְרָ לָנוּ:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּפְרִיקַת־עַל:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּפִלְלִיּוֹת:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּצִדִּית־רַע:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּצָרוֹת עֵין:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּקָלוֹת רֹאשׁ:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּקִשּׁוֹת עֶרֶף:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּרִיצַת רִגְלִים לְהָרַע:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּרִכְלִיּוֹת:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּשִׁבּוּעַת שָׂוָא:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּשִׁנְאַת חֶנֶם:

עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּתִשּׁוּמַת־יָד:

וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ, בְּתִמְחוֹן לִבָּב:

מִמְנַתִּימִים שֶׁהָחֹן יִקְרָא אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁל מִקְטַע זֶה וְכוּלָם קוֹרְאִים (וּבִכְמוֹה קהילות - שְׁרִים) בְּקוֹל בִּיחָד:

וְעַל כָּלֵם אֱלֹהִים סְלִיחוֹת. סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ.  
בִּפְרָ לָנוּ:

וְעַל הַטָּאִים שְׂאֵנִי חֲיִכִּים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:

וְעַל הַטָּאִים שְׂאֵנִי חֲיִכִּים עֲלֵיהֶם חֲטָאֵת:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם קרבן עולה ויורד:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם אשם ודאי ותלוי:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מכת מרדות:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מלקות ארבעים:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מיתה בידי שמים:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם כרת וערירי:

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם ארבע מיתות בית דין:

סקילה, שרפה, הרג, וחנק: על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בין

שש בהן קים עשה ובין שאין בהן קים עשה. את הגללים לנו

ואת שאינם גללים לנו. את הגללים לנו, כבר אמרנו לפניך והורינו לך

עליהם. ואת שאינם גללים לנו, לפניך הם גללים וידועים, כדבר שנאמר,

הנסתרת לך אלהינו, והגלית לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דבר

התורה הזאת:

ממששים בדברי תחנונים, החון ועמו הציבור.

וידוך עבדך אמר לפניך, שגיאות מייבין, מנסתרות נפני: נקנו יי אלהינו

מכליפשענו וטהרנו מכליטמאותינו. חרוק עלינו מים טהורים וטהרנו,

כפתוב עליך נביאך, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאיתכם

ומכל גלוליםכם אטהר אתכם:

מיכה עבדך אמר לפניך, טיאל במוך נשא עון ועבר על פשע, לשארית

נחלתו, לא תחזיק לעד אפו, ברחפן חסד הוא: ישוב ורחמנו, יכבש

עונותינו, ותשליך במצלות ים בלחטאתם: וכליטמאת עמך בית ישראל

תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם: תתן אמת

לעמך, חסד לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם:

דניאל איש המדות שגו לפניך, הטה אלהי. אונג ושטע, פקח עיניך וראה

שטמתינו, והעיד אשר נקרא שמך עליה, בי. לא עליצוקיטני אנהנו

מפילים תחננינו לפניך, בי עליצוקיטני הרבים: אדני. שטעה, אדני. סלחה,

אדני הקשבה ונשה, אלהאמר, למענה אלהי, ביישמוך נקרא עליצוקיטני

ועליצוקיטני:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונבלמתי להרים אלהי פני אלד בי

עונותינו רבו למעלה ראש ואשטמנו גדלה עד לשמים: ואתה אלהי

סליחות תנין ורחים אחד־אפים ורב־חסד ולא עזבתם: אל תעננו אבינו ואל  
המשינו בוראנו, ואל תוניתנו יוצרנו ואל תעש עמנו בלה בחטאותינו, וקום לנו  
י' אלהינו את הדבר שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חזק. באמור, במים  
ההם ובעת ההיא נאסיו' ובקש את־עון ישראל ואינו ואת־חטאת יהודה ולא  
תמצאנה כי אסלה לאשר אשאר: עמד ונחלתך רעבי טובך צמאי חסדך  
תאכילי וישקך. וכירי וידעו כי לוי אלהינו רחמים והסליחות:

**אל** רחים שמך. אל תנין שמך. בני נקרא שמך. י' עשה למען שמך:  
עשה למען אמתך. עשה למען בריתך. עשה למען גדלך ותפארתך.  
עשה למען דתך. עשה למען הודך. עשה למען ועידך. עשה למען זכרך.  
עשה למען חסדך. עשה למען טיבך. עשה למען יחודך. עשה למען  
בבדך. עשה למען למידך. עשה למען מלכותך. עשה למען נצחך. עשה  
למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פאריך. עשה למען צדקתך.  
עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיו הרבים. עשה למען שכינתך.  
עשה למען תהלתך. עשה למען איהביד שיכני עפר. עשה למען אברהם  
יצחק ויעקב. עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה  
למען וירשלהם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן בבדך. עשה למען  
שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה למען הרגים על שם  
קדשך. עשה למען טוביחים על יחודך. עשה למען באי באש ובמים על  
קדוש שמך. עשה למען יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען נמילי חלב  
שלא פשעו. עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענך אם לא  
למעננו. עשה למענך וירשיענו:

**עננו** י' עננו. עננו אלהינו עננו. עננו אבינו עננו. עננו בוראנו עננו. עננו  
בואלנו עננו. עננו דורשנו עננו. עננו האל האמון עננו:

**עננו** ותיק וחסיד עננו. עננו וד וישר עננו. עננו חי וקום עננו:

**עננו** טוב ומטיב עננו. עננו יודע יצר עננו. עננו בוכש כעסים עננו. עננו  
לובש צדקות עננו. עננו מלך מלכי המלכים עננו:

**עננו** נורא ונשגב עננו. עננו סולח ומוחל עננו. עננו עושה בעת צרה עננו.  
עננו פודה ומציל עננו. עננו צדיק וישר עננו:

**עננו** קרוב לקוראיו עננו. עננו קשה לבעוס עננו. עננו רך לרצות עננו. עננו  
רחים ותנין עננו:

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹסֵף הַמִּימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ  
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּהד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יִעֲקֹב  
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֶרֶת הַשְּׂכָמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מִשְׁגֵּב אִמּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הַעֲוֶנָה בַּעַת  
 רִצּוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִי יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק  
 בְּנוֹ בְּשֶׁנֶּעֱקֵד עַל־גְּבִי הַמּוֹצֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִעֲקֹב בְּבֵית אֵל  
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסִירִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה  
 לְאַבְרָהָם עַל־יִסְדוֹסֵף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמִלְשָׁה בַּחוּרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ.  
 מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַתְחָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקִימוֹ מִתּוֹךְ  
 הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה  
 לְשִׁמְשׁוֹל בְּמִצְרָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וְשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירֻשָׁלַם הוּא  
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵי בְּהֵר הַכְּרֹמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע  
 בִּירֻחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה  
 לְחֻזְקֵיהִי מִלֶּךְ יִהּדָה בְּחֵלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִשְׁאֵל וְעֹזְרָה  
 בְּתוֹךְ כְּבֶשֶׂן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אֲרֻזֹּת הוּא יַעֲנֵנוּ.  
 מִי שֶׁעָנָה לְמֹרְדֵכַי וְאַסְתֵּר בְּשִׁשָּׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֹרָא  
 בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים  
 וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

רַחֲמָנָא דְעָנִי לְעָנִי עֲנִינָא. רַחֲמָנָא דְעָנִי לְתַבִּירִי לְבָא עֲנִינָא.  
 רַחֲמָנָא דְעָנִי לְמַכִּיבִי רוּחָא עֲנִינָא. רַחֲמָנָא עֲנִינָא.  
 רַחֲמָנָא חוּם. רַחֲמָנָא פְּרוֹק. רַחֲמָנָא שׁוּיב. רַחֲמָנָא רַחֵם עָלָן.  
 הַשְׁתָּא בַּעֲנָלָא וּבִזְמַן קָרִיב:

### סלחתי

עַם אֶחָד, יוֹשֵׁב הָרִבִּי הַרְשָׁבִי בְּעֶבֶר יוֹם־הַכִּיּוּרִים כִּדִּי לְבַקֵּשׁ מִחִילָה מֵאִמּוֹ, הַרְבֵּית רַבָּקָה, עַל שֶׁלֹא נָתַן כֶּפֶר  
 דַּעַתָּה בַּעֲנִיָּן מִשְׁמַחֲתִי כְּלָשָׁה.

"אֲסַמְרָ לָךְ מִיּוֹד", תַּשְׁכִּיחַ לוֹ הַרְבֵּית, "מִשְׁעֵת בִּתְרוֹי מִיָּד שֶׁתִּבְנוֹן לְנוֹעַ לְעֵד הַמַּסּוּכָה לְיוֹם־הַכִּיּוּרִים כִּדִּי  
 לְהַתְּפִיל בְּמִנָּה, הוּא הֵיחַ מִן לְמִינֵהוּ, אֵךְ בְּמִי עֲדִין תְּחַמְּסֶהוּ, אִמֵּר לָהֶם הַכִּפּוּרִי אֲנִי לְרוּךְ לְבָדִי, אֵלֶךְ לֹאֵט  
 לֹאֵט, וְשִׁאֲנִי לְעֵץ מְלֹנִי אֲסַחֵף לָכֶם, יֵצֵא תֹאב, וְשִׁתְּנִיעַ אֵל הַעֵץ יֵשֶׁב תְּרָדֵם, יִלְדִי יֵצֵאוּ לְרוּךְ אֵךְ שִׁכְחוּ לְגַמֵּד  
 כִּי אֲבִיהֶם מִסּוּחִין לָהֶם, לְפָנוֹת עֶרֶב הַתְּעוּרֵר הָאֵב, וְהִבֵּן כִּי הַבָּנִים שִׁכְחוּהוּ, מִשְׁחָתָה שֶׁכִּבֵּר לֹא יִסְמִיק לְהִצִּיעַ אֵל  
 הַעֵד לְפָנֵי שְׂקִיעַת הַחֹמֶה, חָקִי לֹא לְשׁוֹב אֵל בִּיתוֹ שֶׁל, הַתְּחִיל בַּבְּנוֹת לְיוֹם כִּשְׁפֹר, הוּא הָרִים אֶת עֵינֵי לְמַחֵם,  
 וְנִשָּׂא תְפִילָה: רִבְנוּ יְיָ עֲלֵנוּ! לִירֵי שְׁכִינֵנוּ, אֵךְ רֹאֵה אֶתֶּם כִּי מוֹחֵל אֵנִי לָהֶם בְּלֵב שֵׁלֵם; אֵךְ אֶתֶּם, אִם בְּנֵךְ  
 שִׁכְחֶךָ, מִלֵּא וּמִחֵל לְחַסֵּד."

סִיסָה הַרְבֵּית אֶת מִשְׁחָתָה וְהַטְּוִיחָה: "חֲלוּסִי יִשְׁחַל חֲקֻדֵּשׁ בְּרוּךְ־הוּא לָכֶם יִשְׂרָאֵל מִי שֶׁאֵי מוֹחֵל לָךְ..."



## תפילת "אבינו מלכנו"

פותחים את הארון ומנמים מולם בדבקות את המינון "אבינו מלכנו" של אדמו"ר הזקן בעל התניא. כשהל ליל יום הכיפורים בשבת מדלגים תפילה זו וממשיכים בעמ' 41.

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חַטָּאנוּ לְפָנֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹה אַתָּה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עָשָׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲדָשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּפֶל מַעֲלֵינוּ בְּלִנּוּרוֹת קָשׁוֹת:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּפֶל מַחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הִפָּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בָּלָה בְּלִצֵּר וּמַסְטִין מַעֲלֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סָתוּם פִּיּוֹת מַסְטִינֵנוּ וּמַקְטִירֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בָּלָה דֶּבֶר וַחֲרֵב וְרָעַב וְשָׂכַר וּמִשְׁחִית מִכָּנִי בְּרִיתְךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מִנַּע מַגָּפָה מִנִּחֲלֶתְךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סָלַח וּמַחֲלוּ לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מָחָה וְהַעֲבֵר פֶּשְׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מָחֹק בְּרַחֲמֶיךָ דְּרָכִים בְּלִישְׁמֵרֵי חוֹבוֹתֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַחֲזִירֵנוּ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמְּךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ קָרַע רוּעַ גֹּזֵר דִּינֵנוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ וְכֹרֵנוּ בּוֹקֵרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּחֻבֵּנוּ בְּסִפְּר חַיִּים טוֹבִים:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּחֻבֵּנוּ בְּסִפְּר אֱלֹה וְיִשְׁעָה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּחֻבֵּנוּ בְּסִפְּר פְּרִנָּסָה וּבְלִבְלָה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּחֻבֵּנוּ בְּסִפְּר זְכוּת:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּחֻבֵּנוּ סְלִיחָה וּמַחֲלָה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַצִּמְח לָנוּ יִשְׁעָה בְּקִרְוֵב:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הָרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הָרַם קֶרֶן מִשְׁיַחְךָ:

אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ מֵלֵא דִינוּ מַפְרִכֵיךְ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ מֵלֵא אֶסְמִינוּ שְׁבַע:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חַיִּים וְרַחֵם עָלֵינוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תַּפְלָתֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ פָתַח שַׁעַר שָׁמַיִם לְתַפְלָתֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ זָכִיר כִּי־עַפְרָא אֲנַחְנוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ נָא אַל תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְפָּנֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ תְהֵא הַשְׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲמוּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפֵּינוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן הַרְוִיגִים עַל שֵׁם קָדְשְׁךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן מַבִּיחִים עַל יְחִידֶךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבְמִים עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ נָקִים וְנִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפִיד:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעְנֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַנְךָ וְהִשְׁיִעֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא שְׁנִקְרָא עָלֵינוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ חַנּוּן וְעָנִי כִי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד  
 וְהִשְׁיִעֵנוּ:

סוגרים את הארון.

### שוב לעצמך

עומק רב יש למושג 'תשובה' ביהדות. בשד שאכל עמים אחרים תהליך התחלשות מחטאים נקרא 'חזרה', הרי שבזהירות מדובר על עשיית 'תשובה':

'חזרה' - סדרישה את נבונות של האדם להתחיל התחלה חדשה. חזרתו מבטאות את מוטותו לתקן את דרכו. אדם המביע חרטה אומר: "אני בוש במעשי הרעים, שוב לא אעשה זאת. מכאן ואילך הנני מביא חרטה". לא כך ה'תשובה'. שמקורה במילה 'שוב' - כשהידי מחליט לתקן את דרכו והחידוש בדרכו, אין הוא פותח בכך דרך חרטה; הלא זוהי דרכו של האמיתי, כהנר, מאז ומעולם. הוא אינו חושך לברוא חרטה, אדרבה, הוא 'שוב' אל מותו העצמית שלו.

משל למה הרבה דומה, לאכן יקרה שמשלה לרשע הניץ. הבין מכסה את האבן עד כי נדמה שאין כאן אבן יקרה כלל. אולם, ניקוי האבן יגלה את האמת - יהלום יקר טמון כאן.

כשהידי 'מקלף' מעצמו את השכבות החיצוניות המכסות על ה'אני' הפנימי והאמיתי שלו, לשע פדחת לה הגשמה הטהורה הרבוקת לכור כל העת. האדם מגלה כי אמתו עזה מסלאת את כל ישותו, וכל רצונו להרחות את ציטאוו בקים רצון ה'.

החזן פותח באמירת מזמור תהלים "לדוד מזמור", והציבור מצטרף אליו.

**א לְדוֹד מִזְמוֹר, לַיְי הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ, תִּבְלֵ וְיִשְׁכְּבִי בָהּ: ב כִּירְדֹּא עַל־יָמִים יִסְדָּהּ, וְעַל־נִתְרוֹת יִבְנֶנָּה: ג מִי־יַעֲלֶה בְּהַר־יְי, וּמִי־יָקִים בְּמִקְוֵם קִדְשׁוֹ: ד נָקִי כַפִּים וּבְרִילֶכֶב, אֲשֶׁר | לֹא־נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי, וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה: ה יֵשֶׁא בְּרַכָּה מֵאֵת יְי, וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: ו זֶה הוּא דְרָשׁוֹ, מִבְּקָשֵׁי פְנִיד יַעֲקֹב סִלָּה: ז שְׂאֵי שְׁעָרִים | רֹאשִׁיכֶם וְהַנִּשְׂאֵי פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: ח מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְי עוֹז וְגִבּוֹר, יְי גִּבּוֹר מִלְחָמָה: ט שְׂאֵי שְׁעָרִים | רֹאשִׁיכֶם וַיִּשְׂא פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: י מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְי צָבָאֵת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סִלָּה:**

החזן אומר קדיש שלום:

**יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֻלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעְתָּהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹדָקָהּ וַיַּקְרֵב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִיכוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְקַלִּיבִית יִשְׂרָאֵל, בְּעֻלְמָא וּבּוֹמֵן קְרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיד הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כְּלִבְרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִתְמַתָּא, דְּאִמְרִין בְּעֻלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן: תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וְכַעְוַתְהוֹן דְּקַלִּיבִית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשַׁמְיָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שַׁמְיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כְּלִי־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אֲמֵן: עֲשֵׂה הַשְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כְּלִי־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אֲמֵן:**

אם חל יום הכיפורים בשבת, מוסיפים את "מזמור לדוד" והקדיש שלאחריו.

**מִזְמוֹר לְדוֹד, יְי רַעִי לֹא אֶחָד: בְּנֵאוֹת דָּשָׁא דְבִיצְנִי, עַל־מִי מְנַחֵם יְהוֹלִי: נַפְשִׁי יִשׁוּבָהּ, יִתְנִי כַמְעֹל־צֶדֶק לִסְעֵן שְׁמוֹ: גִּם בִּירְאֶלֶךְ בְּגֵיא צְלִמֹת, לֹא־אֵדָא רַע כִּירְאָתָהּ עֲפָרִי, שְׂכַמְךָ וּמִשְׁעַנְתְּךָ חֲמָה יִרְמִינִי: תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי | שְׁלֹחַ נֶגֶד צָרִי, דִּשְׁנַת בְּשָׁמֵן רֹאשִׁי טִיט רִתָּה: אֵךְ | טוֹב וְחֶסֶד דְּדַפְּנִי כְּלִי־יְי, וְשִׁבְתִּי בְּבֵית־יְי לְאֹדֶךְ יָמִים:**

בשבת החזן אומר הציקדיש

**יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֻלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעְתָּהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹדָקָהּ וַיַּקְרֵב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִיכוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְקַלִּיבִית יִשְׂרָאֵל, בְּעֻלְמָא וּבּוֹמֵן קְרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיד הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כְּלִבְרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִתְמַתָּא, דְּאִמְרִין בְּעֻלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן: אֲמֵן:**

חזן: קְרָבוּ אִתִּי־יְי הַמְבָרְכֶךְ:

קהל: בְּרִיד יְי הַמְבָרְכֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

תפילת "עלינו לשבח" חותמת את תפילת ערבית, ונהוג לאמרה בעמידה.

עֲלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֹדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרָאשִׁית, שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּנוֹיֵי  
הָאָרֶצִּית וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׁם חִלַּקְנוּ בָּהֶם  
וְגִדְּלוּנוּ בְּכִלְהֵמוֹנָם, שֶׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהַכֹּל וְלָרֶק: וְאַנְחֵנוּ כּוֹרְעִים  
וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שֶׁהוּא  
נִימְהָ שָׁמַיִם וְיִסֹּד אָרֶץ, וּמוֹשֵׁב יָמִין בְּשָׁמַיִם מְעֻל, יִשְׁכְּנֵנוּ עַד בְּנִבְיָהוּ  
מְרוֹמָם. הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד, אִמֵּת מַלְכֵנוּ, אָפֶס וְזִלְתּוֹ, בְּכַתוּב בְּתוֹרָתוֹ,  
וְיָדַעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל־לִבְכָּךְ, כִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מְעֻל  
וְעַל־הָאָרֶץ מִתְחַת, אֵין עוֹד:

וְעַל־כֵּן נִקְרָא לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ לְרֹאוֹת מַהֲרָה בְּתַפְאֵרַת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים  
מִזֶּה־הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת וּכְרֹתוֹ, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת עֲדִי; וְכַל־כֵּן  
כְּשֶׁר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ, לְהַפְּנוֹת אֵלֶיךָ בְּלִישְׁעֵי אָרֶץ. יִבְרִי וְיַדְעוּ בְּלִישְׁכֵי תִבֵּל,  
כִּי־לָךְ תִּכְרַע בְּלִבְךָ, תִּשְׁבַּע בְּלִישׁוֹן. לִפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ יִכְרַע וְיִפֹּל, וְלִכְבוֹד  
שִׁמְךָ יִקָּר וְיִתְנוּ וְיִקְבְּלוּ כָל־עַלְמֵי מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מַהֲרָה  
לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלָּךְ הוּא, וְלְעוֹלָמֵנוּ עַד תִּמְלֹךְ בְּכַבֹּד, בְּתַהֲבֹב  
בְּתוֹרָתְךָ, יי. וְיִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר, וְהִנֵּה יי לְמַלְךְ עַל־בְּלִי־הָאָרֶץ, בַּיּוֹם  
הַהוּא וְהִנֵּה יי אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד:

קדוש יתום

וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֻלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וְתִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח  
פּוֹדָקָתָהּ וְיִקְרַב מִשִּׁיחָהּ. אָמֵן: כְּתִיבֹנוּ וּבְיוֹמֵינוּ וּבְחַיֵּי דְבְּלִיבֵי יִשְׂרָאֵל,  
כְּעֻלְמָא וּבְיוֹמֵנוּ קְרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עֻלְמָא:  
וְיִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּד וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדֵשׁ  
בְּרוּךְ הוּא. אָמֵן: לְעוֹלָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאִמְרִין בְּעֻלְמָא,  
וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִדְּשִׁמְיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ  
אָמֵן: עֲשֵׂה הַשְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

מסיימים את התפילה באמירת פסוקים אלה:

אֱלֹהֵינוּ מִפְּנֵי פֶחָא, וּמִשְׁמַח רָשָׁעִים כִּי תָבֹא: עַצֵּי עֵצָה וְחֶפֶז, דְּבִרֵּי דְבֵר וְלֹא יָקוּם  
כִּי עָמַט אֵל: וְעִדְרוּקָתָהּ אֵין הוּא, וְעִדְ־שִׁיבָהּ אֵין אֶסְבֵּל, אֵין עִשְׂתִּי וְאֵין אִשָּׁא וְאֵין  
אֶסְבֵּל וְאֶסְלֵט:

אך צדיקים יודו לשִׁמְךָ יְיָ שְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת־פְּנֶיךָ:

## הזכרת נשמות

מזכירים את נשמות הנפטרים ביום הכיפורים. (לאחר תפילת שחרית, בסיום קריאת התורה). בתפילה זו מתחייבים לתת, בלי נדר, צדקה, ומבקשים מבורא העולם, אשר זכות מצוה זו תגרום עילוי לנשמה בגן עדן. התפילה נאמרת על ידי מי שדגוריו נפטרו, או אחד מהם, אבלים במשך שנת האבילות, ושארים בבית הכנסת - אך אינם אומרים "יזכור", מי שאביו ואמו חיים - יוצא מבית הכנסת בעת אמירת "יזכור".

נוסח התפילה למי שנפטר אביו:

**יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִא מוֹרִי** (פלוגי בן פלוגית) **שְׁהִלְךָ לְעוֹלָמוֹ,**  
**בַּעֲבוּר שְׁבִלִי נָדַר אֶתְּן צִדְקָה בַּעֲדוֹ. בִּשְׂכָר זֶה תִּהְיֶה**  
**נַפְשׁוֹ צְרוּרָה | בְּצִרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אֲבִרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב,**  
**שְׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבָּנִן עֲדָן,**  
**וְנֹאמַר אָמֵן:**

נוסח התפילה למי שנפטרה אמו:

**יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרֵתִי** (פלוגית בת פלוגית) **שְׁהִלְכָה לְעוֹלָמָהּ,**  
**בַּעֲבוּר שְׁבִלִי נָדַר אֶתְּן צִדְקָה בַּעֲדָהּ. בִּשְׂכָר זֶה תִּהְיֶה**  
**נַפְשָׁהּ צְרוּרָה | בְּצִרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אֲבִרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב,**  
**שְׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבָּנִן עֲדָן,**  
**וְנֹאמַר אָמֵן:**

ומולם רשאים לחזור לבית הכנסת, ויכולים גם הם, לומר את תפילת "אב הרחמים".

**אָב הַרְחִמִים** שׁוֹכֵן מְרוֹמִים, בְּרַחֲמֵי הַעֲצוּמִים, הוּא יַפְקֹד בְּרַחֲמִים,  
הַחֲסִידִים וְהַיָּשִׁירִים וְהַחֲמִימִים, קִהְלוֹת הַקֹּדֶשׁ שְׁמִסְרוּ נַפְשָׁם עַל־קִדְשֵׁת  
הַשֵּׁם, הַנֶּאֱהָבִים וְהַנִּעְשִׂים בְּחַיִּיהֶם, וּבְמִיתָתָם לֹא נִפְדּוּ: מִיָּשָׁרִים קָלוּ, וּמֵאֲרוּרֹת  
נָבִי, לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵם וְחַפֵּץ צוֹרֵם. חֲבֵרָם אֱלֹהֵינוּ לְמוֹכֶת, עִם שְׂאֵר צְדִיקֵי  
עוֹלָם, וְיִנְקִיט נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו הַשֹּׁפְדִים. בְּתוֹכָם בְּתוֹרַת מִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים,  
הִרְגִינוּ גִּוִּים עֲמֹ, כִּי דַם־עֲבָדָיו יָקוֹם, וְנָקָם יֵשִׁיב לְצִדִּינוּ, וְכִפֹּר אֲדָמָתוֹ עִמּוֹ:  
וְעַל־יָד עֲבָדֶיךָ הַנִּבְיָאִים כְּתוּב לֵאמֹר, וְנִקְחִי דָמָם לֹא־נִקְחִי, וְיֵי שֶׁבֶן בְּצִיּוֹן:  
וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֹאמַר, לָמָּה | יֹאמְרוּ הַגִּוִּים אֵיךְ אֱלֹהֵיהֶם, יָדַע בְּגִוִּים לַעֲשִׂינוּ  
נִקְמַת דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשֹּׁפְדִים: וְאוֹמַר, בִּידְרֹשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכַר, לֹא־שָׂכַח צַעֲקַת  
גִּוִּים: וְאוֹמַר, דִּין בְּגִוִּים מֵלֹא גִוִּיּוֹת מִחֵץ רֹאשׁ עַל־אֲרֹן רַבָּה. מִנְּחַל בְּדָרְךָ  
יִשְׁתַּח, עַל־בֶּן יָדִים רֹאשׁ:

## תפילת נעילה

תפילה זו נאמרת בדבקות ובנעימה ייחודית. גם נשים משתדלות להשתתף בתפילה זו. פותחים את ארון הקודש והוא נשאר פתוח כל התפילה. עד אחרי התקיעה המסיימת:

**אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בֵּיתְךָ, עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶלָה: אֲשֶׁר הָעַם שָׁכְנָה לוֹ, אֲשֶׁר הָעַם שָׂי אֱלֹהָיו: תַּהֲלֶה לְדֹר, אַרְוַמְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכְּךָ, וְאַהֲלֶה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יי וּמְהֵלֵל מְאֹד, וְלִגְדֶלְתוֹ אֵין חֶקֶר: דֹּר לְדֹר יִשְׁפַח מַעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרַתְךָ יִגִּידוּ: הִדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרִי נִפְלְאוֹתֶיךָ אִשִּׁיחָה: וְעֻזּוֹ נוֹרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתְךָ אִסְפְּנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִפְעֶה, וְצַדִּיקְךָ יִדְגֵּן: חֲנוּן וְרַחוּם יי, אַרְךָ אַפִּים וְגִדְל־חֶסֶד: טוֹב־יי לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדֶךָ יי כָּל־מַעֲשִׂיךָ, וְחִסְדֶּיךָ יִכְרֹכְכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ, וְכְבוֹד הִדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דֹּר וָדָר: סוֹמֵךְ יי לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־הַקְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בַּעֲתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יָדְךָ, וּמַשְׁפִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יי בְּכָל־דְּרָכָיו, וְחֹסֵד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קְרוֹב יי לְכָל־קְרָאִיו, לְכָל אִשֶּׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֵמֶת: רָצוֹן־יֵרָאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יי אֶת־קְלָאֵהֶבִיו, וְאֶת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֶת יי יִדְבֵּר פִּי, וּיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֶׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ | נִבְרָךְ יְהי, מַעֲתָה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:**

### תפילת נעילה

כשהשמש נוטה לשקוע היום הקודש קרב לסימונו מתפללים את תפילת ה'נעילה'. תפילת זו מבושרת כי שיער השמים ננעלים. המשפט בבית הדין של מעלה שהחל בראש השנה, כא כעת אל קיעו. תפילה זו היא חתימת גור הדין.

זהו אטום הדרגות אחרת לבקש מתברא 'חתימה טובה'. לא כברי האוירה בבית הכנסת מחשבות, ולמרות העום הכול מתפללים בכונה גדולה ושושקיעים בתפילה את כל כחות הנפש. בכל מקום בו אומרים במהלך תפילות היום הנוראים 'כתבנו', בתפילה זו משתמשים במילה 'חתמנו'.

ביטוי לחשיבות התפילה ניתן למצוא בדין הלכות התפילה - "יתאמץ מאד לטון בתפילת 'נעילה', וישם אל ליבו לשוט אל זו בתשובת שלמות, כי תכליתם של כל עשרת ימי תשובת הוא יום'הכשפים, ותכליתו של יום הכשפים היא תפילת נעילה, ואם לא עכשיו - אימתי?"...

**ובא** לציון גואל ולשבי פשע בענקב, נאם יי ואני זאת בריתי איתם אמר יי,  
 רוחו אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך, לא ימוש מפיו ומפי ודעך  
 ומפי ודע ודעך, אמר יי משתה ועדעולם: ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל:  
 וקרא זה אליה ואמר, קדוש ו קדוש ו קדוש ו צבאות, מלא כל הארץ כבודו:  
 ומקבלין דין מודיו, ואמרין קדוש בשמי מרומא עלאה בית שכינתה, קדוש על  
 ארעא עובד גבורתה, קדוש לעלם ולעלמי עלמיא, יי צבאות, מלא כל ארעא  
 ויו ישרה: ותשאני רוח, ואשמע אתרי קול רעש גדול, פרך כבודי מסיקמו:  
 ונטלתי רוחא ושמעית בתרי כל ויע סגיא דמשבחין ואמרין בריך וקרא דין  
 מאתר בית שכינתה: יי ו ימלך לעלם ועד: יי מלכותה קאם לעלם ולעלמי  
 עלמיא: יי אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו, שמהיה זאת לעולם, לצד  
 מחשבות לבב עמך, ותכן לבכם אלד: והוא רחום ו יכפר עון ולא יישחית,  
 והרבה להשיב אפן, ולא יעזיר בליחתו: בראתה אדני טוב וסלה ורביחסד  
 לבליקראדי: צדקתך צדק לעולם, ותורתך אמת: תמן אמת לענקב, חסד  
 לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: בריך אדני, יום ו יום נשמיסלנו,  
 האל ישועתנו סלה: יי צבאות עמנו, משגבילט אלהי נשקב סלה: יי צבאות,  
 אשרי אדם בטח בך: יי הישישה, המלך יעגנו ביוסדראנו: בריך הוא אלהינו  
 שגראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחי עולם נטע  
 בתוכנו, הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו, ולעשות רצונו  
 ולעבדו בלבב שלם, למען לא ניגע לרע, ולא נלד לפהלה: ויכן יהי רצון  
 מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שגשמור חפך בעולם הזה, ונזכה ונתנה  
 ונראה, ונירש טובה וברכה, לשגי ימות המשיח ולחי העולם הבא: למען ו  
 ויפרך כבוד ולא ידם, יי אלהי לעולם אודך: בריך הנבר אשר יבטח ביי, והיה  
 יי מבטחו: בטחו ביי עד עד, כי בית יי צור עולמים: ויבטחו בך ידעי שמך,  
 כי לא יעזבת דרשד יי: יי חפץ למען צדק, גדיל תורה ואדיר:

החזן אומר חצי קדיש

בשעת תפילת נעילה נמשך אור עליון שהוא הצעלה ביותר מכל השנה ולכן זו התפילה היחידה שבה  
 אומרים ב"קדיש" (לעלא ולעלאר (עליון יותר מעליון), כדי לשמור על מספר מילים מדויק ומכוון בגלל  
 תוספת המילה "לעלאר" משמיטים את המילה "מן" שנאמרת בקדיש יצייל בכל השנה ואומרים: "מכל",  
**יתגדל** ותקדש שמה רבא. אמן: בעלקא די קרא כרעותה וימליך מלכותה, ויצמח  
 פורקנה ויקרב משיחה. אמן: בתיכון וביומיון ובחי דלביית ישראל,  
 בעגלא ובמן קריב, ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא:  
 יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתגדד ויתעלה ויתהלל שמה דקדושא  
 בריך הוא. אמן: לעלא ולעלא מכל ברכתא ושרתא, תשבתתא ונחמתא, דאמין  
 בעלקא, ואמרו אמן: אמן:

בתפילת עמידה (המסתיימת בעמ' 50) עומדים במקום אחד. התפילה נאמרת בלחש ורק המתפלל שומע את המלים היוצאות מפיו. יש לצעוד שלושה צעדים לאחור, ומיד לשוב בשלושה צעדים לפנים ומצמידים את הרגליים זו לזו.

**אֲדֹנָי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:**

כורעים ומשתחווים בעת אמירת המילים "ברוך אתה ה'": במילה "ברוך" מכופפים את הברכיים; במילה "אתה" כורעים ומשתחווים בכפיפה; באמירת "אֲדֹנָי" זוקפים את הראש ומיישרים את הברכיים וחוזרים לעמידה רגילה.

**בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים, קוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת, וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:**

וְכַרַּע לַחֲמִישׁ, מִלֶּךְ הַפֶּזַח בְּחַיִּים, וְחֲמִשָּׁה בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

באמירת המילים "ברוך אתה ה'" - כורעים ומשתחווים.

**מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בָּרוּךְ אַתָּה יי, מֶגֶן אַבְרָהָם:**

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי, מַחְיָה מַתִּים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרֵד הַכּוֹל; מְכַלְכֵּל חַיִּים בַּחֲסֵד, מַחְיָה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים, מוֹמְךְ נּוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמַקִּים אֲמוֹנָתוֹ לִישְׁנֵי עָפָר. מִירִכְמוֹךְ בַּעַל גְּבוּרָת וְכֹי דוֹמָה לָךְ, מִלֶּךְ מַמִּית וּמַחְיָה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: מִירְכְּמוֹךְ אֵב הַדְּמָס וּזְכַר יַגְדִּיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנִאֲמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מַתִּים. בָּרוּךְ אַתָּה יי, מַחְיָה הַמַּתִּים:

**אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשִׁים בְּכָל־יוֹם יִהְיֶה לְךָ סֶלָה:**

**לְדוֹר וָדוֹר תִּמְלִיכוֹ לְאֵל, כִּי הוּא, לְבָדוֹ, מְרוֹם וְקְדוֹשׁ:**

**וּבִבְנֵי יִתְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירְךָ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֲךָ, וְעַל מְכוֹנְךָ וְהִיכָלְךָ:**

**וּבִבְנֵי תֵן פַּחַדְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וְאִמְתָּךְ עַל כָּל מַה־שִּׁבְרָתָהּ, וְיִדְאֹךְ כָּל־מַעֲשֵׂים, וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל־הַבְּרֻאִים, וְיַעֲשׂוּ כָלֶם אֶנְדָּה אֶחָת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב שָׁלֵם. שִׁדְּעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִשְׁלַטָּן לְפָנֶיךָ, עַוְבֶיךָ וְגִבּוּרָה בִּימִינְךָ. וְשִׁמְךָ נִרְאָ עַל כָּל מַה־שִּׁבְרָתָהּ:**

**וּבִבְנֵי תֵן כְּבִיד יי לַעֲמֹךְ, תְּהִלָּה לִירְאֹךְ, וְחֲקוּנָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ, וּפְתִחוּן־פֶּה לַמְּחִלִּים לָךְ, שְׂמִיחָה לְאַרְצֶךָ, וְשִׁשׁוֹן לְעִירְךָ, וְצִמְיִחָה לְכָרְךָ לְדוֹר עַבְדְּךָ, וְעֲרִיבַת עַר לְבוֹיְשֵׁי מְשִׁיחֲךָ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:**



וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ, וַיִּשְׁרִים יַעֲלוּ. וַחֲסִידִים בְּרָנָה יַעֲלוּ.  
וְעוֹלָתָהּ תִּקְפֹּץ-פִּיהָ. וְהַרְשָׁעָה כָּלָה בַּעֲשׂוֹן תִּכְלָה. כִּי תַעֲבִיר  
מִמִּשְׁלַת זֶדֶן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ לְבָרֶךְ, עַל כָּל-מַעֲשֵׂיךָ. בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן  
כְּבוֹדְךָ. וּבִירוּשָׁלַם עִיר קֹדֶשְׁךָ. בְּכַתוּב בְּדִבְרֵי קֹדֶשְׁךָ, יִמְלֹךְ  
יְי. | לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּהָ:

קְדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ, וְאִין אֱלֹהִים מִכְּלַעְדֶּיךָ, בְּכַתוּב, וַיִּגְבֹּה יְי  
צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בְּצַדִּיקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְי,  
הַמְלִיךְ הַקְדוֹשׁ:

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל-הָעַמִּים, אֲהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ  
בָּנוּ, וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל-הַלְשׁוֹנוֹת, וְקִדְשְׁתָּנוּ  
בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתָּנוּ מִלִּבְנוּ לַעֲבוֹדָתְךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל  
וְהַקְדוֹשׁ עָלֵינוּ קְרֹאת:

וְהַתְתֵּן-לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֱתֵינוּם (בשבת מוסיפים: הַשְׁכֵּת הָיָה וְאֵתֵינוּם)  
הַכֹּפְרִים הָיָה, אֱתֵינוּם סְלִיחַת הָעוֹן הָיָה, אֱתֵינוּם מִקְרָא  
קֹדֶשׁ הָיָה, (בשבת מוסיפים: לְקֹדֶשׁה וְלַמְנוּחָה) לְמַחִילָה וְלַסְלִיחָה וְלַכִּפּוּרָה,  
וְלַמַּחֲלָבוֹ אֶת-כָּל-עוֹנוֹתֵינוּ (בשבת מוסיפים: בְּאַהֲבָה) מִקְרָא-קֹדֶשׁ זָכַר  
לִיצִיאַת מִצְרַיִם:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֵא, וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶה, וַיִּשְׁמַע  
וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר, זָכְרוֹנוֹ וּפְקֻדּוֹנוֹ, וְזָכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְזָכְרוֹן  
מְשִׁיחַ בְּדָוִד עֲבָדְךָ, וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַם עִיר קֹדֶשְׁךָ, וְזָכְרוֹן כָּל-עַמְּךָ בֵּית  
יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לְפָלִיטָה לְמוֹכָה, לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים טוֹבִים  
וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם (בשבת מוסיפים: הַשְׁכֵּת הָיָה וְזָכוּם) הַכֹּפְרִים הָיָה, בְּיוֹם  
סְלִיחַת הָעוֹן הָיָה, בְּיוֹם מִקְרָא-קֹדֶשׁ הָיָה, זָכְרוּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְמוֹכָה,  
וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים: וּבְדִבְרֵי יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים  
חַיִּים וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֲיִנֵּינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ הַחַיּוֹן  
וְרַחֵם אֶתָּה:

**אֱלֹהֵינוּ** ואלהי אבותינו, מחל | לעונותינו ביום (בשבת מוסיפים: השַׁמֵּת  
הַזֶּה וְכִיוֹם) הכּפָּרִים הַזֶּה, ביום סליחת העֵץ הַזֶּה, ביום  
מקרא־קֹדֶשׁ הַזֶּה. מַחֲה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִפְּנֵי עֲוֹנוֹתָיִךְ,  
כְּאִמּוֹר, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַן, וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אוֹזֵר:  
וְנֹאמַר, מַחֲיִיתִי כְעַב פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנֵן חַטֹּאותֶיךָ, שׁוֹכֵה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶיךָ:  
וְנֹאמַר, כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם, לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם,  
לִפְנֵי יי תַּטְהִירוּ: (בשבת מוסיפים: אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, רַצָּה נָא בְּמִנְחָתֵנוּ),  
קִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. שִׁבְעֵנוּ מִשׁוֹכֵךְ וּשְׂמַח נִפְשָׁנוּ  
בִּישׁוּעָתְךָ, (בשבת מוסיפים: וְהַגְדִּילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצֵּן שְׂכָחוֹת קִדְּשָׁךְ, הַגְדִּילוּ  
בָּם בְּלִי־יִשְׂרָאֵל מִקֹּדֶשׁ שְׁמֶךָ) וְטַהֵר לִפְנֵינוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. כִּי אַתָּה סֹלֶחַן  
לְיִשְׂרָאֵל וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר, וּמַבְלַעְדִּיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ  
מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִלֶּךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לְעוֹנוֹתֵינוּ, וְלַעֲוֹנוֹת  
עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲבִיר אֲשָׁמוֹתֵינוּ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה, מִלֶּךְ עַל  
כָּל־הָאָרֶץ, מִקֹּדֶשׁ (בשבת מוסיפים: השַׁמֵּת וְיִשְׂרָאֵל יוֹם הַכּפָּרִים):

**רַצָּה יי** אֱלֹהֵינוּ בַּעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה, וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה  
לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאַשִּׁי יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל בְּרַצֵּן,  
וְתִהְיֶה לְרַצֵּן תְּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:  
וּתְחַוִּינָה עֲוֹנוֹתֵינוּ בְּשׁוֹכֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַפְּחֹזִיר  
שְׂכִינְתְּךָ לְצִיּוֹן:

באמירת "מודים" - משתחיים (בלא כיפוף הברכיים) ומזדקפים באמירת שם ה'.

**מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָהּ הוּא יי** אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו לְעוֹלָם  
וָעֵד, צוֹר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה  
לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ  
הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וּטוֹבוֹתֶיךָ  
שֶׁבְּכָל־עֵת, עָרֵב וּבָקָר וְצֹהָרִים. הַטּוֹב, כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ,  
וְהִמָּרְחֵם, כִּי לֹא־תָמוּ חֲסָדֶיךָ, כִּי מַעֲלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל־כֵּלָם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלִּפְנֵי תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֵד:  
וְהָיוּ לְחַיִּים טוֹבִים, כָּל־יְמֵי בְרִיתְךָ:

וּבְכָל־חַיִּים יִדְוֶךְ סֵלָה וַיְהִלְלוּ שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל  
יְשׁוּעָתָנוּ וְעֲזָרָתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטוֹב.

באמירת המילים "ברוך אתה ה'" - כוונתם ומשתחוים.

בָּרוּךְ אַתָּה יי, הַטוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךְ נָאָה לְהוֹדוֹת:

שִׁים שְׁלֹם, טוֹבָה וּבִרְכָּה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל  
כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, בָּרַכְנוּ אֲכִינוּ בָּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיךָ, כִּי  
בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתַּת לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וַיַּצְדֵּקָה  
וּבִרְכָּה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלֹם, וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרוּךְ אַתָּה עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל  
בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בְּשְׁלֹמֶךָ:

ובספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה, ישועה ונחמה וגורות טובות, נזכר ונזכרים לפניך  
אנחנו וכל עמך בית ישראל, לחיים טובים ולשלום:

בָּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלֹם:

יְהִי לְרָצוֹן | אֲמַרְיִפִּי וְהִגִּינוֹ לְבִי לְפָנֶיךָ, יי צוּרִי וְגֹאֲלִי:

מסיימים את תפילת העמידה באמירת "ידע":

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבִיא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתָנוּ, וְאֶל־תַּחֲעֲלֵם מִתַּחֲנֻנָּנוּ,  
שֶׁאִין אָנוּ עֲצֵי פָנִים וְקֹשֵׁי עָרֶף, לִימֹר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי  
אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אָנחנו וְלֹא חַטָּאִים, אֲבָל אָנחנו וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאִים:

יש לשחות מעט (להתכופף בהכנעה) כאדם המתחרט על מעשיו, ובאמירת כל אחת  
מהמילים לחכות על הלב (הכאה קלה ביד ימין על צדו השמאלי של החזה):

אֲשָׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ דְּפִי: הַעֲוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָגְנוּ.  
חֲמַסְנוּ. טָפְלְנוּ שֹׁקֵר: יַעֲצֵנוּ רַע. בּוֹבְנוּ. לָצֵנוּ. מִרְדְּנוּ.  
נֶאֱצַנוּ. סָרְדְנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְדְנוּ. קִשִּׁינוּ עָרֶף: רָשַׁעְנוּ. שִׁחַתְנוּ.  
תַּעֲבָנוּ. תַּעֲנִינוּ. תַּעֲתַעְנוּ:

סָרַנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִפְּשָׁעֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־  
הַבָּא עָלֵינוּ, בִּרְאֻמַּת עֲשִׂית וְאָנחנו הִרְשַׁעְנוּ:

מִחֲנֻאֲמֶר לְפָנֶיךָ יִישָׁב מְרוֹם, וַיַּהֲרִסְכֶּם לְפָנֶיךָ שׁוֹבֵן שְׁחָקִים. הֲלֹא כָל־  
הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה נוֹתֵן ד' לְפִשְׁעֵינוּ. וַיִּמָּדֶךְ פְּשׁוּעָה לְקַבֵּל שְׂכָרִים. וְהִלַּמְדְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְהַתְּנוּת  
לְפָנֶיךָ עַל כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ. לִפְנֵי נִתְּלַל מַעֲשֶׂךָ דִּינוּ. וְהַקְּבֵלְנוּ בְּחַשׁוּבָה שְׁלֹמָה

לפנך כאשר וכניחותים. למען דכרד אשר אמרת: אין קץ לאשי חובותינו ואין מספר לניחותי אשמותנו. ואתה יודע שאחריתנו רמה ותולעה לפיך הרבית סליחתנו. מה חנינו, מה חסדנו, מה צדקנו, מה יסודנו, מה יסודותנו. מה נאמר לפניך, וי אלהינו ואלהי אבותינו, הלא כל העוברים כאן לפניך, ואנשי השם בלא היו, וחכמים בכלי מדע, ונבונים בכלי השכל, כי רוב מעשיהם הוה, וימי חיותם הכל לפניך, ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הכל:

**אתה** הבדלת אנוש מראש ותבדילו לעמד לפניך. כי מי יאמר לך מה תפעל. ואם יצדק מה יתן לך: ותתן לנו וי אלהינו באהבה את ימים הכפרים הזה, את יום סליחת העת הזה, את יום מוסר ארץ ישראל, קץ ומחילה וסליחה על כל מעונותינו למען נחל מעשך ידנו ונשוב אלך לעשות חיי רצונך בלבב שלם: ואתה ברחמיך הרבים רחם עלינו כי לא תרפץ בהשחתת עולם, שנאמר, דרשו וי בהמצאו קראו ברחמיך רחוב: ונאמר, ישוב רשע דרכו ואיש און מהשבתיו ישוב אליו וירחמוהו ואל אלהינו בייצבה לסלוח: ואתה אלהי סליחות הנו ורחום ארך אפים ורחימך ואמת וימנה להטיב ורצה אתה בתשובת רשעים ואין אתה רפץ במיתתם, שנאמר, אמר אלהים הרי אני ונאם אדני אלהים אס-אחפץ במות הרשע כי אם ישוב רשע מדרכו ויהי שובו שובו מהדרכים הרעים ולמה תמותו בית ישראל: ונאמר, הרפץ אחפץ מות רשע נאם אדני אלהים הלא בשוכו מדרכי ויהי: ונאמר, כי לא אחפץ במות המת נאם אדני אלהים וחשבו יהיו: כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבתי ישראל בכל ידוד ידוד ומבלעדך אין לנו מלך מוחל וסולח:

**אלהי**, עד שלא נוצרתי איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי. עפר אני בחיי, קל וחומר במיתתי. הרי אני לפניך בכלי מלא בושה וכלמה. יהי רצון מלפניך, וי אלהי ואלהי אבותי, שלא אחרט עוד, ומה שחטאתי לפניך מחוץ ברחמיך הרבים, אכל לא עלי ידי יסורים וחללים רעים:

**אלהי**, גזור לשוני מדע, ושפתי מדבר מדמה, ולמסלול נפשי תדום, ונפשי בעפר לכל תהיה: פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי, וכל החושבים עלי רעה, מהרה הפך עצתם וסלקל מחשבתם: יהיו כמין לפניך ומלאך וי רוחה: למען יחלצו ידידי, הושיעה ימני ועני: עשה למען שמו, עשה למען ימני, עשה למען תורתך, עשה למען קדשתי יהי לרצון. אמריפי ויהיו לבי לפניך, וי צורי וגאלי:

לפני אמירת מהפסוק המסיים - "עושה השלום" - יש לפסוע שלושה צעדים לאחור. באמירת מילות הפסוק מהג לקוד קידה לצד שמאל, לצד ימין ולפנים, כאות פרידה.

**עשה השלום במרוצתי, הוא יעשה שלום עלי ועל כל ישראל, ואמרו אמן:**

**יהי רצון מלפניך, וי אלהינו ואלהי אבותינו, שיגנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקו בתורתך:**

שוארים לעמוד במקום כמה שניות, וחוזרים למקום בו עמדנו בתפילה.

## תפלת נעילה לשליח ציבור בקול

אֲדֹנָי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים, קוֹנֵה הַכֵּל, וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת, וּמְבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:**

מְסוֹר חֲכָמִים וְנְבוֹנִים. וּמַלְמֵד דַּעַת מְבִינִים.  
אֶפְתָּח־דַּפִּי בַתְּפִלָּה וּבַתְּהַנּוּנִים. לַחֲלוֹת וּלְחַנּוּן  
פָּנֵי מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לְעוֹנִים:

הַקֹּהֵל בְּצִטְרוֹף מְאֹדֵר אֶת כָּל הַמַּסְתַּוִּים: **אָב יְדַעַךְ מְנַעַר. בַּחֲנֻתוֹ בַּעֲשֵׂר בַּל עֹבֵר בְּרֹאשׁ תַּעֲרֶ: הַחֲזָן: גֹּשׁ לַחֲלוֹתְךָ בְּנֶעֱר וְלֹא בְּנֶעֱר. דִּגְלִיו לָבֹא בְּזֶה הַשָּׁעַר: סְהַל: אֲמוּנִים גִּשְׁי לְנִצְחָךְ אִים. נִצַּח בְּלִיָּהִים: חֲזָן: עֹבֵר בִּירְפָנָה יום. גּוֹנְנֵי בְּצִדָק יֵשֵׁב בְּחֵם הַיּוֹם:**

וְכַרְנוּ לַחַיִּים, מֶלֶךְ חַפְּצֵן בְּחַיִּים, וְחַתְּמָנוּ בְּסֶפֶר הַחַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמַשִּׁיעַ יִמְגֹּן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִגֵּן אֲבֹרָהם: (סְהַל אֲמֹן)

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי, מַחֲיָה מַתִּים אַתָּה, רַב לְהַשִּׁיעַ: מוֹרִיד הַכֵּל:  
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחֲיָה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נִפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמַקְנֵם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִרְבֵּמוֹךְ בַּעַל גְּבוּרֹת יְמִי דְיוֹמָה לָךְ, מֶלֶךְ מַמִּית וּמַחֲיָה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

הַנִּקְרָא לֹאב דָּעַ. וְנִפְנָה לְסוֹר מְמוֹקְשֵׁי רַע: חֲזָן: וְעַק וְחַנּוּ וְשִׁיתָה לֹא גֶרַע. חֲסֹן בִּרְכָה בְּאֶשֶׁר דָּעַ:

יְיָ שְׁמֹךְ בְּנוֹ יִעֲרֵב. וְשִׁעֲךָ לָנוּ תִקְרֵב: חֲזָן: נֶאֱלַתְנוּ לָנוּ וְתִקְרֵב. הַחֲזָן: כְּשֶׁחַ לְפָנֶיךָ יִעֲרֵב:

## הגט תפילות

יום הכיפורים הוא היום היחיד בשנה בו מתפללים תשש תפילות. בימות החול מתפללים שלוש תפילות, ואילו בסוגרים ובשבתות מסיימים תפילה רביעית - תפילת 'מוסף'. יום הכיפורים הוא היום היחיד בשנה בו מסיימים אף תפילה חמישית - תפילת 'נעילה'.

תורת החסידות מסבירה כי תשש תפילות אלה הן כנגד חמשת הדרגות שבנשמה: נפש, רוח, נשמה, חיות ויחידות. תפילת נעילה מסוגלת אפוא כנגד החלק הגבוה ביותר שבנשמה - ה'יחידות'. זו הסיבה שתפילה זו היא התפילה החשובה ביותר ביום הכיפורים.

מִרְבָּמִיךָ אֵב הַרְחֵמֵם וְזָכַר יִצְרָאוֹ לַחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנִאֲמֹן אֶתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִתְּחִיל הַמֵּתִים: (קהל אמן)

יִמְלֹךְ יי | לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ:

וְאַתָּה קְדוֹשׁ, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

הזן ואחריו הקהל שְׁמַע נָא סְלִיחָנָא הַיּוֹם. עֲבוֹר כִּי־פָנָה יוֹם. וְהַלְלֵךְ נִרְאָ וְאִים. קְדוֹשׁ:

הזן בקול ואחריו הקהל וּבְכֵן וְלֵךְ תַּשְׁלֵחַ קְדוּשָׁה בִּי אֶתָּה אֱלֹהֵינוּ מִלֵּךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

### פיוט "שערי ארמון"

שְׁעַר אֲרָמוֹן. מִתְּרֵה תַּפְתַּח לְבוֹאֲרֵי דַת אֲמֹן:

שְׁעַר נְנוּזִים. מִתְּרֵה תַּפְתַּח לְדַתְךָ אֲחֵזִים:

שְׁעַר הַיִּכָּל הַנְּחֻמִּים. מִתְּרֵה תַּפְתַּח לְעוֹדִים:

שְׁעַר זָבֹול מַחְנִים. מִתְּרֵה תַּפְתַּח לְהַכְלִיל עֵינִים:

שְׁעַר מִתְּרֵה. מִתְּרֵה תַּפְתַּח לְיָפָה וּבִרָה:

שְׁעַר כְּתֵר הַמִּיָּמִן. מִתְּרֵה תַּפְתַּח לְעַם לֹא־אֲלֻטָּן: וְכֵהֶם תַּעֲרֹן וְתִקְדָּשׁ. כְּסוֹד

שֵׁיחַ שְׂרָפִי קְדֹשׁ הַמְּקוֹדָשִׁים שְׁמֹךְ בְּקָדֶשׁ:

קהל והזן אומרים מסח הקדושה' - "כתר יתן לך". יש להצמיד את הרגליים האחת לחברתה כבתפילת "עמידה".

בְּתֵר יִהְיֶה לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ מִלֵּאכִים הַמּוֹנֵי מַעֲלָה וְעֹמֵךְ יִשְׂרָאֵל קְבוֹצֵי

מִכֹּה, יַחַד בָּלָם קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ, בְּכַתִּיב עַל־יַד גְּבִיאֶךָ, וְקִרָא

זֶה אֱלֹהֶה וְאָמַר:

קהל ואחריו הזן קְדוֹשׁ | קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת, מִלֵּא כָל־הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ:

הזן בְּבוֹדוֹ מִלֵּא עוֹלָם, מִשְׁרָתִי שׂוֹאֵלִים זֶה לָזֶה, אֵיךְ מְקוֹם בְּבוֹדוֹ

לְהַעֲרִיצָא, לְעִמָּתָם מִשְׁבָּחִים וְאִמְרִים:

קהל ואחריו הזן בְּרוּךְ מִמְּקוֹמוֹ: הזן מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֹּן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ,

הַמִּיֻּחָדִים שְׂמוֹ עָרַב וְזָכַר בְּכָל־יּוֹם תְּמִיד, פְּעָמִים בְּאַדְבָּה שְׁמַע אִמְרִים:

קהל ואחריו הזן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יי אֱלֹהֵינוּ, יי | אֶתָּה: הזן הוּא אֱלֹהֵינוּ, הוּא אֲבִינוּ,

הוּא מִלְּבָנוּ, הוּא מִשְׁעֵנוּ, הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְנִגְאֲלֵנוּ שְׁנֵית בְּקֻרֹב וְיִשְׁמִיעֵנוּ

בְּרַחֲמָיו לְשִׁיעֵי כְלִי־יָדִי לֵאמֹר: הֵן נִאֲלַתִּי אֶתְכֶם אֲמֵרִית בְּכִרְאִשִּׁית, לְהִיּוֹת

לָכֶם לֵאלֹהִים: קהל והזן אָנִי יי אֱלֹהֵיכֶם: הזן וּבְדַבְרֵי קְדוּשָׁךְ כְּתִיב לֵאמֹר: קהל

יִמְלֹךְ יי | לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ:

החזן ממשיך. רצוי לעמוד לאורך כל תפילת נעילה, כיוון שארון הקודש פתוח. אולם, מי שנחלש מחמת הצום, יכול לשבת, ויעמוד רק בפיוטים ובאמירות וידוי "על חטא" רא"ל מלך.

**אתה קדוש ושמוך קדוש, וקדושים בכל־יום יהללוך סלה:**

**לדור ודור המליכו לאל, כי הוא לבדו, מרום וקדוש:**

**חמל** על מעשיו. ותשמח במעשיו. ויאמרו לך חוסיד. בצדקת עמוסיד. הקדש אדון על כל־מעשיו: כי מקדישך בקדשתך (כ"א בערב) קדשת. נאה לקדוש פאר מקדושים:

**באין** מליץ אשר מול מנצח פשע. תמיד לשלב דבר חק ומשפט. וצדקנו במשפט המלך המשפט:

**עוד** זכרנו אהבת איתן ארוננו. וכבן הנענך חסיד מדינו. וכבודת התם יוציא אים (כ"א מים) לצדק דינו. בירקדוש היום לארנו:

**ובכן** ותקדש שמוך יי אלהינו על ישראל עמו, ועל ירושלם עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל מכוונך ויהיכלך:

**ובכן** מן פחדך יי אלהינו על כל־מעשיו, ואימתך על כל מה־שבראת, ויראוך כל־המעשים, וישתחוו לפניך כל־הברואים, ויגשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם. שידענו יי אלהינו שהשלמן לפניך, עו בך ונבירה בימינך. ושמוך נירא על כל מה־שבראת:

**ובכן** מן כבוד יי לעמוך, תהלה ליראוך, ותקנה מילה לדורשיו, ופתח־פה למיחלים לך, שמחה לארצך, וששון לעירך, וצמיחת גרו לדוד עבדך, ועריכת נר לבדושי משיחך, במהרה בימינו:

**ובכן** צדיקים יראו וישמחי, וישרים יעלו. וחסידים ברוה גילו. ועולתה תקפץ־פיה. ותרשעה כלה בעשן תכלה. כי תעביר ממשלת דין מן הארץ:

**ותמלך** אתה הוא יי אלהינו לבדך, על כל־מעשיו. ברו ציון משכן כבודך. וירושלם עיר קדשך. בכתוב דברי קדשך, ומלך יי לעולם, אלמנך ציון לדור ודור, הללויה:

**קדוש** אתה ונרא שמוך, ואין אליה מבלעדך, בכתוב, ונאפה יי צבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוך אתה יי,

המלך הקדוש: (סהל אמר)

**אתה** בחרתנו מכל־העמים, אהבת אותנו ורצית בנו, ורוממתנו  
מכל־הלשונות, וקדשתנו במצותיך, וקרכתנו מלפני  
לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

**והתנלנו** יי אלהינו באהבה אִתְּיָם (בשבת מוסיפים: השבת הנה ואת־יום)  
הכפרים הנה, אִתְּיָם סליחת העון הנה, אִתְּיָם מקרא־קדש  
הנה, (בשבת מוסיפים: לקדשה ולמנוחה) למחילה ולסליחה ולכפרה, ולמחל־בו  
את־קִלְעוֹנֵינוּ (בשבת מוסיפים: באהבה) מקרא־קדש וְזֵכֶר לַעֲצִיאת מַעֲדִים:

**אלהינו** ואלהי אבותינו, יעלה ויבא, ויגיע ויראה וירצה, וישמע ויפקד  
ויוֹכֵר, ויִזְכְּרֵנוּ ויִקְדֹּשֵׁנוּ, ויִזְכְּרֵנוּ אֲבוֹתֵינוּ, ויִזְכְּרֵנוּ מִשִּׁיחַ בְּדוֹדוֹ  
עבדך, ויִזְכְּרֵנוּ וירשֶׁלם עיר קדשך, ויִזְכְּרֵנוּ כִּלְעַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ,  
לְפָלִיטָה לְטוֹבָה, לַחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים טוֹבִים וְשְׁלֹמִים, בְּיוֹם (בשבת  
מוסיפים: השבת הנה וביום) הכפרים הנה, בְּיוֹם סְלִיחת הָעוֹן הַזֶּה, בְּיוֹם  
מקרא־קדש הנה, וְזָכְרֵנוּ יי אלהינו בֹּ לְטוֹבָה, וּפְקַדְנֵנוּ בֹ לְכַרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ  
בֹ לְחַיִּים טוֹבִים: וּבְדָבָר יְשִׁיעָה וְרַחֲמִים חַיִּים וְחַיֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ  
כִּי אֵלֶיךָ עֲגִינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַיֵּנוּ וְרַחֵם אִתָּהּ:

תָּחַן וְאֶחָדִי הִקְדִּיל: פָּתַח לָנוּ שְׁעָה, בָּעֵת נַעֲלִית שְׁעֵר. בִּירְפָּנָה יוֹם:

תָּחַן וְאֶחָדִי הִקְדִּיל: הַיּוֹם יִפְנֶה. הַשָּׁמֶשׁ יָבֹא ויִפְנֶה. נְבוֹאָה שְׁעָרֶיךָ:

תָּחַן וְאֶחָדִי הִקְדִּיל: אֲנֵא אֵל נָא. שָׂא נָא. סִלַּח־נָא. מַחֲל־נָא. הַמֶּלֶךְ־נָא.

רַחֵם נָא. כְּפָר נָא. כְּבֹשׁ חֲמָא וְעוֹן:

### נעילה של 'קנטוניסט'

קבוצת רבנים נקלטה לעיר פטרבורג, תוך שהם טאלינים לשהות במקום בימי הכיבושים. הם בחרו להתפלל בבית  
הכנסת של הקנטוניסטים. היו אלה ילדים יהודים שנחטפו מבייתם בגיל קטן וגויסו לעבא תחומים למשך לפחות  
25 שנה בצבא, ניסו לעשות כל דבר כדי להשיגה מהם את עברם ולהחזיר את דתם. במשך, ילדים רבים נשארו  
נאמנים לדתם למרות כל התלאות שעברו, וניסו לשמור על המצוות כפי יכולתם.

כאשר הגיעו לתפילת 'נעילה', החלו הרבנים להתעניין מי מביניהם ראה לגשת בחזון ולהפיל את תפילת 'נעילה'  
והושבת. אולם, הקנטוניסטים תרעו לאורחם כי להפיל נעילה יש להם חזון משלהם: "החזון שלנו הוא יהודי  
ששומר על שבת ועל כשרות במשך כל שנות שירותו בצבא הרוסי", הסבירו בהתלהבות, "בכל פעם שלא רצה  
לאכול אוכל לא כשר, נצטו אותו בבטנו, ובכל טעם שלא רצה לחלל את השבת היקחנו בשוטים".

"ראוי הוא, אותו יהודי ששמר את מצוות, להיות שליח ציבור בתפילת 'נעילה', הכניסו כולם.

יבש אותו יהודי, ולגני שהתחיל לומר את הקידוש טחח חומר בקול נרגש. "הוי, ריבותי של שלום! מה אכזש  
מסך בתפילת 'נעילה'! פרנסת טובה? - הלא מקבל אני פנסית טובה מתצבא לכל החיים... חתונה? - מבוגר אני,  
ועבר לא אוכל להתחתן... ילדשם? - לא אתחתן ולא יהיו לי ילדים... הרבה סבלתי ורסית כאב חזיתי בחיי, בכל זאת,  
תפילה ובקשה אחת מותר לי אליך, "יגדל ויתקדש שמיך רבא" - יתקדש שמך, בורא השלום, בכל העולם כולו..."



תפילת "אל מלך" נאמרת פעמים רבות במהלך יום כיפור, והיא מבטאת את סליחת הקדוש ברוך הוא לעמו. אומרים אותה בחדד ובעמידה.

**אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָהִיִּים וּמִתְנַהֵּג בַּחֲסִידוֹת. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. מְרַבֵּה מַחֲלֵה לַחֲטָאִים וְסִלִּיחָה לַפְּשָׁעִים. עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר וְדוֹת. לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַיְרִיחַ לָנוּ לְזֶמֶר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. בַּהֲדָעָתָ לַעֲנֵנוּ מִקֶּדֶם. כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְיָ בָּעָנָן וַיִּתְנֵב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:**

ממנתנים שהחזן יסיים את הפסיקה הקודמת, וזה הכול ממנים יחדיו, בכוונה גדולה, את שלוש עשרה מדות הרחמים:

**וַיַּעֲבֵר יְיָ אֶל־פָּנָיו וַיִּקְרָא**

**יְיָ | יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאֱמוּנָה:**

**נִצֵּר חֶסֶד לְאֵלִפִּים נִשְׂא עֵץ וּפִשֵׁעַ וְחַטָּאָה וְנִקְהָ:**

**וְסִלַּחַת לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַחֲטָאתֵינוּ וְנַחֲלֵתֵנוּ:**

באמירת המלים "חטאנו", "פשענו", מכים על הלב

**סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלֵנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: בִּירְאָתָה אֲדֵינוּ מִזֶּכֶר וְסִלָּה, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־יִשְׂרָאֵל:**

**בְּרַחֵם אָב עֲלֵבָנִים, בֶּן תְּרַחֵם יְיָ עָלֵינוּ: לִי הִשְׁמָעָה, עֲלֵי־עַמְּךָ בְּרַבְּךָ סִלָּה: יְיָ צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגַּבְּרֵנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְיָ צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֹדֵם בְּמִחַ בְּרִי: יְיָ הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ: סִלַּח־נָא לָנוּ הַיֵּם הַזֶּה כִּגְדֹל חֲסִדְךָ וְכֹאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֶאֱמָר:**

ממנתנים לחזן, וקוראים בקול רם, יחדיו, את פסוק הסליחה:

**וַיֹּאמֶר יְיָ סִלַּח־נָא כְּרַבְּרְךָ:**

**הַמָּחָה אֱלֹהֵי | אֲנִיךְ וּשְׁמֵךְ, פָּקַד עֲצִיד וְרָאָה שְׁמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צְדָקוֹתֵינוּ, אֲנִיחֵנוּ מִפִּילִים תַּתְּנוּנוּ לַפְּנִיךָ, כִּי עֲלִי־חַסְדֶּיךָ הַרְבִּים: אֲדֵינוּ | שְׁמָעָה, אֲדֵינוּ | סִלַּחָה, אֲדֵינוּ הַקְשִׁיבָה וְעֲשֵׂה, אֱלֹהֵינוּ, לְמַעַן | אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עֲלֵי־עִידְךָ וְעֲלֵי־עַמְּךָ:**

## תשובה - כל השנה

פעם במבואי יום כיפור, לאחר עשרת ימים של תשובה, ולאחר התפילות ואמירת תפילת יחידיו של היום הקדוש, מבטא רבי יוסף יעקב - הרבי הרי"צ - אל אביו הרבי הרי"ב, ושאל: "אבא, ומה עשית?"

"כעת, עלינו לעשות תשובה..." השיב הרבי.

ביאור וקני החסידים: ככל שיהיה מתעלה, עליו לערוך תשובה על חטאים ודקים יותר, על פגמי הנחות בו עמד קודם, כשיחזיר מתעלה ומגיע במבואי יום כיפור לדרגת נעלית מאוד, זה בדיוק הזמן עבורו לערוך "תשובה" - בהתאם למדרגתו בה עמד עתה.

וממשושים יחדיו:

ומי יעמד חטא אם תשמר. ומי יקום דין אם תגמר. הסליתה עמך סלחתי לאמר.  
הרחמים גם לך מדהדך לבמור: דכדוך דלותנו ראה ואל תכלים. דעת נתיב  
דכדוך תפצנו תשלים: גדול וקטן רוח שכל החלים. גברי כח רצונך חזק והאלים.  
בצלך שבת שכים קבל נדבה. ביותך יפריחו ולא יוספו לדאבה. אובר ועד תשכית נוגש  
ומדהבה. או יעלו וידאו ברוח נדיבה:

שלום פרים שפתינו תבון אמת. לבתנו אחריד בתם וישר העמת. מליץ ישר  
קבל ומלשני צמת. תחפין בחיים ולא במות הפות: הקימנו באור פניך  
וחשבון יתמזה. קיום כצדת שחת כפר ימצא. מרם נקרא עוד דבור יצא. נדבות  
פינו יי רצה:

### פיוט "מורבים צרכי עמך"

החזן קורא את הקטע הראשון ואחריו קורא הציבור את הקטע הראשון מה שלאחריו, ממתק  
לחזן שיקרא ושוב ממשיך לקטע נוסף - כך עד סוף הפיוט.

**מרבִּים צרכי עמך ודעתם קצרה.** מחסורם ומשאלותם כל יוכלו  
לספרה. נא, כינה הגיגנו מרם נקרא. האל הגדול, הגבור  
והנורא:

**ספּו** וגם כלו יודעי פגיעה. סדר תפלות במענה לשונם להביעה.  
ערפים נותרנו ודבתה הרעה. על בן לא השגנו ישועה:

**פָּנִים** אין לנו פניך לחלות. פשענו ומרדנו והעונו מסלות:  
צדקה לך לבד נבקש במערכי תהלות. העומדים בבית יי  
בלילות:

**קדוֹשׁ** ראה כי פס מליץ בשורה. קבל ניבי במרבית תשורה. רנתי  
היום תהא בכתרך קשורה. אל נאור בגבורה:

**שוֹעֲתִי** שעה ותפילתי תהא געיימה. שמע פגיעתי בפגיעת תפוא.  
תחוקקנו לחיים ותיטיב לנו החתימה. תולה ארץ  
על-בלימה:

מי רוצה לאכול

שנה רבי לוי יצחק סבורדטשוב: יש שני ימים בשנה שבהם אף אם לא היינו מצווים לעם - לא חיינו אוכלים.  
תשעה באב ויום הכיפורים. בתשעה באב - מי יכול לאכול? ביום הכיפורים - מי רוצה לאכול?

תפילת "אל מלך" סאמרת יחדיו ובעמידה.

**אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵּג בְּחַסְדֵּיךָ. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. מְרַבֵּה מַחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים. עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בֶּשֶׁר וְרוּחַ. לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַיּוֹרֵת לָנוּ לִזְמַר שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה. וְסִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה. בְּהוֹדֵעַתָּ לָעָנִי מִקֶּדֶם. כִּמּוֹ שֶׁתִּתְּנוּ וְיִירָד יְיָ בָּעָנִי וְיִתְּנֵב עִמּוֹ שֵׁם וְיִקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:**

ממתינים לחזן וממשיכים, בכוונה גדולה, לאמירת שלוש-עשרה מדות הרחמים:

**וְיַעֲבֹר יְיָ אֶל־פָּנָיו וְיִקְרָא**

**יְיָ אֵל רַחוּם וְתוֹנֵן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאִמְתּוֹ:**

**נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וְפִשֵּׁעַ וְחַטָּאָה וְנִקְהָ:**

**וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵינוּ וְנִחַלְתֵּנוּ:**

באמירת המלים "חסאנר", "פשענו", מכים על הלב

**סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חַטָּאנוּ. מַחֲלִילָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פִשֵּׁעַנוּ: בִּירְאָתָה אֲדִי מִיב וְסִלָּה, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־בָּרִאיוֹ:**

**יְיָ דָדךְ פִּשֵּׁעַ וְקַבֵּל תְּשׁוּבָתִי בְּמַעֲמָדִי. סִלָּח וּמַחֵל רַע מִעֲבָדִי. פָּנָה נָא וְעִסֹּק בְּמוֹכֶת מִשְׁתַּדֵּד יוֹדִי וְיַעֲוִדֵדִי. וְאַתָּה יְיָ מִגֵּן בְּעָדִי:**

**זְכוֹר בְּרִית אֲבֹתֶם וְעֲבַדְתָּ צִדִּיק. וְהָשֵׁב שְׁבוֹת אֲהָלִי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמִיךְ: גּוֹאֵל חֹזֵק לְמַעַן פָּדֵנוּ. רֹאֵה כִּי אֲזִילָת יָדֵנוּ. שׁוּר כִּי אֲבָדוֹ חֲסִידֵינוּ. וּמַפְגִּיעַ אִין בְּעֵדֵנוּ. וְשׁוֹב בְּרַחֲמִים עַל שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמִיךְ: הַעִיר הַקִּדֵּשׁ וְהַמְחִיזוֹת. הִיוּ לְחֶרֶף וּלְבוֹזוֹת. וְכָל־מַתְּכֵדִיָּה מִבְּנוֹת וּגְבוּלוֹת. וְאִין שִׁיּוֹר רַק הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וְהָשֵׁב שְׁבוֹת אֲהָלִי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמִיךְ:**

## פיוט "אנקת מסלדיך"

החזן קורא את הקטע הראשון ואחריו קורא הציבור את הקטע הראשון וזה שלאחריו, ממתין לחזן שיקרא ושוב ממשיך לקטע נוסף - כך עד סוף הפיוט.

**אֲנִקְתָּ מִסְלָדֶיךָ. תַּעַל לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ. מִלֵּא מִשְׁאֲלוֹת עִם מִוְחָדֶיךָ. שׁוֹמֵעַ תַּפִּלוֹת בְּאֵי עֵדֶיךָ:**

**יִשְׂרָאֵל נִשָּׁע בֵּין תְּשִׁיעַת עוֹלָמִים. נֵם הַיּוֹם וְיִשְׁעוּ מִפֶּיךָ שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סִלִּיחוֹת וְכַעַל הַרְחָמִים:**

י"ג מדות

לאחר שהקדוש ברוך הוא מוחל וסולח ליושבים על חטא על חטא, פונה משה רבינו ומבקש - "הודיעני נא את דרכך", אכן, ה' התגלה לפניו במסווה של חזן לבוש טלית, ואף ליסוד את שלוש-עשרה מדות הרחמים, באומרו: "בכל עת שבני ישראל יזמרו, וכן להם לומר את י"ג מדות הרחמים, ואני אסלח להם".

יְחַבֵּיאֲנוּ צֶלֶדָּי תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה. חֹן יְחֹן כִּי יִבְחַן לֵב עֶלֶב לְהַכִּינָה.  
קוֹמָה נָא אֱלֹהֵינוּ עֲזֵה עֲזֵי נָא. יי לשוֹעֲתֵנוּ הַאֲזִינָה:

יִשְׁמִיעֵנוּ סִלְחָתִי יֵשֶׁב בְּסֶדֶר עֲלִיּוֹן. בִּימִין מִשֶּׁע לְהִישָׁע עִם עֲנִי וְאִבּוֹן.  
בְּשׁוּעֵנוּ אֵלֶיךָ נִזְרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנִי. יי הַיְחַדְּעוֹר לָנוּ:

פסוקי שלוש עשרה מדות הרחמים, טאמריס בקול רם ובכוונה:

יְיָ אֱלֹהִים וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת:  
נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עֵץ וּפִשֵׁע וְחַטָּאָה וְנִקְמָה:  
וְסִלְחָתָהּ לַעֲוֹנוֹ וּלְחַטָּאתָהּ וְנִחְלָתָהּ:

### פיוט "אזכרה אלקים ואהמיה"

החזן קורא את הקטע הראשון ואחריו קורא הציבור את הקטע הראשון מה שלאחריו, ממתיק לחזן שיקרא ושוב ממשיך לקטע מסף - כך עד סוף הפיוט.

אֲזַכְרָה אֱלֹהִים וְאֵהְמִיָּה. בְּרָאוֹתֵי כְלֵעִיר עֲלִיתָלָהּ בְּנוֹיָה. יְעִיר הָאֱלֹהִים  
מִשְׁפָּלָה עַד־שָׁאִיל תַּחֲתֶיהָ. וּבְכִלְזֹאת אָנוּ לָיָה וְשִׁיעֵנִי לָיָה.

יְיָ אֱלֹהִים וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים  
נִשְׂא עֵץ וּפִשֵׁע וְחַטָּאָה וְנִקְמָה: וְסִלְחָתָהּ לַעֲוֹנוֹ וּלְחַטָּאתָהּ וְנִחְלָתָהּ:

מִדַּת הַרְחָמִים עֲלֵינוּ הַתְגַּלְגְּלִי. וְלִפְנֵי קוֹנֵךְ תַּחֲנוּנֵנוּ הַפִּילִי. וּבְעַד עַמּוּךְ  
רַחֲמִים שְׂאִלִי. כִּי כְלִלֶכֶב דִּינִי וְכִלְרֹאשׁ לְחִלִּי.

יְיָ אֱלֹהִים וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים  
נִשְׂא עֵץ וּפִשֵׁע וְחַטָּאָה וְנִקְמָה: וְסִלְחָתָהּ לַעֲוֹנוֹ וּלְחַטָּאתָהּ וְנִחְלָתָהּ:

תַּמְכִּיתִי וְתַדּוּתִי בְשִׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה חֲבוּת. וּבִשְׁעָרֵי דְמִעוֹת כִּי לֹא נִשְׁלָבוֹת.  
לָבוֹן שְׂפָכְתִּי שִׁיחַ פָּנֵי בִיתָן לָבוֹת. בְּמוֹת אֲנִי בְּאֵלָה וּבִזְכוּת  
שְׁלֶשֶׁת אָבוֹת.

יְיָ אֱלֹהִים וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים  
נִשְׂא עֵץ וּפִשֵׁע וְחַטָּאָה וְנִקְמָה: וְסִלְחָתָהּ לַעֲוֹנוֹ וּלְחַטָּאתָהּ וְנִחְלָתָהּ:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ, שׁוֹמֵעַ קוֹל בְּבוּיָה. שְׁתָּשִׁים דְּמִעוֹתֵינוּ בְּנֶאֱדָךְ לְהַיּוֹת.  
וְתַצְלֵנוּ מִכְּלִיגוֹרִית אֲבָרוּיָה. כִּי לֹךְ לָבֵד עֲיִנֵּנוּ תַלְוִיָּה:

יְיָ אֱלֹהִים וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים  
נִשְׂא עֵץ וּפִשֵׁע וְחַטָּאָה וְנִקְמָה: וְסִלְחָתָהּ לַעֲוֹנוֹ וּלְחַטָּאתָהּ וְנִחְלָתָהּ:

תפילת "אל מלך" סאמרת יחדיו ובעמידה.

**אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵּג בְּחַסְדֵּיךָ. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. מְרַבֵּה מַחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים. עוֹשֶׂה עֲדָקוֹת עִם בְּלִבְשֶׁר וְרוּחַ. לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַזִּרְתָּ לָנוּ לִזְמַר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם כְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה. כִּהְדַּרְתָּ לָעָנִי מִקֶּדֶם. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְיָ בָּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:**

ממתינים לחן וממשיכים, בכוונה גדולה, לאמירת שלוש עשרה מדות הרחמים:

**וַיַּעֲבֹר יְיָ אֱלֹהֵינוּ וַיִּקְרָא**

**יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת:**

**נִצֵּר חֶסֶד לְאֵלִפִּים נִשְׂא עֵץ וּפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְהָ:**

**וְסִלַּח לְעֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְיִחַלְּלֵנוּ:**

באמירת המלים "חטאנו", "פשענו", מכים על הלב

**סִלַּח־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִילֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי מֶלֶךְ וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־עַדָּי:**

החן קורא סאחרי הקהל: **רַחֲמֵי־נָא קְהֵל עַדַת יִשְׂרָאֵל. סִלַּח וּמַחֵל עִינֵם. וְהִשְׁיִעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל:**

החן קורא סאחרי הקהל: **שִׁיעֲרֵי שָׁמַיִם פָּתַח. וְאַיֲצִרְךָ הַטּוֹב לָנוּ, תַּפְתָּח. תִּשְׁיַע וְיִרֵב אֵל תַּמְתָּח. וְהִשְׁיִעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל:**

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ סִלַּח־לָנוּ. מַחֲלִילֵנוּ. כִּפֹּר לָנוּ. כִּי אָנוּ עֹמְדִים וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ כֹּנְדִים וְאַתָּה אֲבוֹתֵנוּ. אָנוּ עֹבְדִים וְאַתָּה אֲדֹנֵינוּ. אָנוּ קוֹלְדִים וְאַתָּה חֹלֵקֵנוּ. אָנוּ נִחְלָדִים וְאַתָּה נִדְלָנוּ. אָנוּ צֹאֲדִים וְאַתָּה רוֹעֵנוּ. אָנוּ כֹּרְמִים וְאַתָּה נוֹסְרֵנוּ. אָנוּ פִּגְלִיתִים וְאַתָּה יִצְרֵנוּ. אָנוּ רִעִיתִים וְאַתָּה דוֹרֵנוּ. אָנוּ סִגְלִיתִים וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ עֹמְדִים וְאַתָּה מִלְכֵנוּ. אָנוּ מֵאֲסִידִים וְאַתָּה מֵאֲסִידֵנוּ. אָנוּ עֵץ קִיּוֹם וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קִשֵּׁי עֶרְף וְאַתָּה אֲרֹךְ אַפַּיִם. אָנוּ מֵלֵא עֵת. וְאַתָּה מֵלֵא רַחֲמִים. אָנוּ יָמֵינוּ בְּצֵל עוֹכֵר. וְאַתָּה הוּא חֲשׂוֹתִיד לֹא יִתְמוּ:**

## כל אחד והטאו

כאשר נחם מענדל, נכדו של אדמו"ר חזקוני ולימים אדמו"ר ה"צמח צדק", היה ילד קטן בן עשר, יצא פעם באמצע תפילת יום הכיפורים מבית הכנסת לזמן מה, וכשחזר לא מצא את המחזור שלו. הוא הבין כי מישורו מהתפללים לקח את המחזור בשוגג.

אחד החסידים שהישיש בדרכו תצוה לילד להצטרף אליו לתפילה - "הצטרף אלי לאמירת 'ועל חטא' מתוך המחזור שלי'.

"אני דומה ל'על חטא' שלך ל'על חטא' שלי", השיב הילד בטקחות...

זו הפעם האחרונה שאומרים 'ידיו' - בקשת סליחה וכפרה עבור כל חטאינו ועונותינו.  
**אלהינו** ואלהי אבותינו, תבוא לפניך תפלתנו, ואלתה תעלים מתחנונו, שאין אנו  
 עני פנים וקשי ערף, לוטר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, צדיקים אנתו  
 ולא תטאנו, אכל אנתו ואבותינו תטאנו:

יש לשחות מעט (להתכופף בהכנעה) כאדם המתחרט על מעשיו, ובאמירת כל אחד מהמילים  
 להכות על הלב (הכאה קלה ביד ימין על צדו השמאלי של החזה):

**אשמונו**, בגדנו, גולנו, דברנו דפי: העוינו, והרשענו, ודנו, חסמונו.  
 טפלנו שקר: יעצנו רע, כוננו לצנו, מרדנו, נאצנו.  
 סרדנו, עוינו, פשענו, צרדנו, קשינו ערף: רשענו, שחתנו, תעבנו.  
 תעינו, תעתענו:

סרטו ממזותיך וממשפטך המוכים ולא שוה לנו: ואתה צדיק על כל תבא עלינו,  
 בראמת עשית ואנתו הרשענו:

מחנאמר לפניך יושב קרום, ומהנספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסתרות  
 ותגלות אתה יודע:

החזן ממשיך:

**אתה** נתן יד לפושעים, וימנך פשוטה לקבל שכרם, ותלמדנו יי אלהינו  
 להתנדות לפניך על פלעונותינו, למען נחלל מעשך דינו.  
 ותקבלנו בתשיבה שלמה לפניך באשים וכוונות חים, למען דברך אשר  
 אמרת: אין קץ לאשי חובותינו ואין מספר לניחותי אשמותינו, ואתה יודע  
 שאחריתנו רמה ותילעה לפיכך הרבית סליחתנו, מה אני, מה חיינו, מה  
 חסדנו, מה צדקנו, מה יפתנו, מה גבורתנו, מה נאמר לפניך, יי אלהינו  
 ואלהי אבותינו, הלא כל הגבורים באין לפניך ואנשי השם בלא היו,  
 וחכמים בבלי מדע, וגבונים בבלי השכל, כי רוב מעשיהם תהו, וימי  
 חיהם הכל לפניך, ויותר האדם מזהבהמה אין, כי הכל הכל:

**אתה** הכדלת אנשי מראש ותביריה לעמוד לפניך, כי מי יאמר לך  
 מה תפעל, ואם יצדק מה יתן לך: ותתן לנו יי אלהינו באהבה

(בשבת) אתה השבת הנה ואתה יום הכפרים הנה, אתה יום סליחת העין הנה,  
 אתה יום מקרא קודש הנה, קץ וסחילה וסליחה על פלעונותינו למען  
 נחלל מעשך דינו ונשוב אליך לעשות חפץ רצונך בלבב שלם: ואתה  
 ברחמיך הרבים רחם עלינו כי לא תחפץ בהשחתת עולם, שנאמר, דרשי  
 יי בהמצא קראתי בהיותו קרוב: ונאמר, ישוב רשע דרכו ואיש אין

מחשבתיו וישוב אליו וירחמנו ואל־אלהינו כִּי־רַבָּה לַסְלִיחַ: ואתָה אֱלֹהֵי  
סְלִיחוֹת חַיִּי וְרוּחִים אֲרֻךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת וּמִרְבָּה לְהִיטִיב וּרְצֵה  
אֶתָּה בְּתַשְׁבִּיב רַשָּׁעִים וְאִין אֶתָּה חַפֵּץ בְּמִיתָתָם, שְׁנֹאמֶר, אָמֹר אֱלֹהִים  
חַי־אֲנִי וְנָא אֲדֹנֵי אֱלֹהִים אֲבִי־אֲחַפֵּץ בְּמוֹת הַרָשָׁע כִּי אֲבִי־שׁוֹבֵב רַשָּׁע  
מִדְרָכּוֹ וְחַיָּה שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי מִדְרָכֵיכֶם הַרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל:  
וְנֹאמֶר, הַחֲפֵץ אֲחַפֵּץ מוֹת רַשָּׁע נָא אֲדֹנֵי אֱלֹהִים הֲלֹא בְּשׁוֹבֵי מִדְרָכּוֹ  
וְחַיָּה: וְנֹאמֶר, כִּי לֹא אֲחַפֵּץ בְּמוֹת הַמֵּת נָא אֲדֹנֵי אֱלֹהִים וְהַשִּׁיבֵנִי וְחַיָּה:  
כִּי אֶתָּה סֶלְחֵן לְיִשְׂרָאֵל יִמְחַלֵּן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵן בְּכַל־דּוֹר וְדוֹר וּמִבְלָעֲדִיד  
אִין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מֶחֶל וְלַעֲוִנוֹתֵינוּ בְּיוֹם (בשבת: השַׁבָּת הַזֶּה וּבְיוֹם)  
הַכַּפָּרִים הַזֶּה, בְּיוֹם סְלִיחַת הָעוֹן הַזֶּה, בְּיוֹם מִקְרָא־קֹדֶשׁ הַזֶּה.  
מִחָה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ, כְּאֹמֶר, אֲנִכִּי אֲנִכִּי הוּא מִחָה  
פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַן, וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: וְנֹאמֶר, מִחִיתִי כָעֵב פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנֵן  
חַטֹּאתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי נִאֲלַתֶּיךָ: וְנֹאמֶר, כִּי־בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם,  
לְמַחַר אֲתָכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם, לִפְנֵי יי תַתְּהִירוּ: (בשבת אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,  
רַצָּה נָא בְּמִטְרֵיכֶם) קֹדֶשְׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חֲלֻקְנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שְׁמַעֲנוּ מִטִּיבֶיךָ  
וְשִׁמְחָה נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ, (בשבת וְהַחֲלִילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּהַבָּה וּבְרַצָּן שְׂמִיחָה קֹדֶשְׁךָ,  
וְיִטְהַר כֶּם בְּלִישְׂרָאֵל מִקֹּדֶשׁ שְׁמֶךָ) וְיִטְהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. כִּי אֶתָּה סֶלְחֵן  
לְיִשְׂרָאֵל יִמְחַלֵּן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵן בְּכַל־דּוֹר וְדוֹר, וּמִבְלָעֲדִיד אִין לָנוּ מֶלֶךְ  
מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוִנוֹתֵינוּ, וְלַעֲוִנוֹת עַמּוֹ  
בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲבִיר אֲשַׁמּוֹתֵינוּ בְּכַל־שָׁנָה וְשָׁנָה, מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ,  
מִקֹּדֶשׁ (בשבת: השַׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכַּפָּרִים: (מִחָלָה אֲמֵן)

### כאילו לא נוצרתי

בעידית אחת חי יהודי בטלן, בעל סול רע בכל מקצוע או תחום שנגע - סול בשלוק צוהב, ראת המוסר בעידית  
שטורף קל מצי נאן, והחל למתוח לחסיד את דתו. הוא הבטיח לו שלם וסלאו אם יחפץ לנצח, והיהודי לא  
עמד בניסיון הקשות. נקפו הימים, והתברר ליהודי הסמסן כי מיום שהתנגד הוא נשאר קוה מכאן ומכאן: מחר,  
הוא התחנק מחסידיו הטובים היהודים, ומאידך, המוסר וחבדותו איבדו בו כל עניין.  
בליל יום הכיפורים, נמס היהודי בעצרים מרוססים לבית הכנסת, ונעמד להתפלל, היהודים לא הסתידו את  
פליאתם: "מה לך, יהודי מוסר, בבית הכנסת ביום הקדוש?"  
"אם הכיפורים נועד גם ליהודי מוסר כמגיל השיב היהודי - "חאת סגן לר"ה" המשיכו להקשות, היך המוסר  
ההשכיב, "תפילת מיוחדת יש במחזור עבור יהודי כמותי" אלוך, עד שלא נוצרתי איני כדאי, ובנשיי שנוצרתי כאילו  
לא נוצרתי..."

**רצה** יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב העבודה לדכור ביתך, ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברחמי, ויהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

**ותחזינה** עינינו בשוכך לציון ברחמים. ברוך אתה יי, המחזיר שכינתו לציון: (קהל אמר)

החזן כורע ואומר:

**מוֹדִים אֲנִחנו לְךָ, שְׁאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד, צוּר חַיִּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, אֵתָה הוּא לְדוֹר וָדוֹר גֹּדֵדָה לְךָ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֵׁי שְׂבָכ־לַיִם עִמָּנוּ וְעַל נַפְלָאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָכ־לַעֲת, עָרֵב וּבָקָר וְצִהָרִים. הַטּוֹב, כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם, כִּי לֹא־תָמוּ חֲסִדֶּיךָ, כִּי מַעֲלָם קִנִּינוּ לְךָ:**

הציבור כורע ואומר:

**מוֹדִים אֲנִחנו לְךָ, שְׁאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר, יוֹצֵרנוּ, יוֹצֵר בְּרָאשִׁית, בְּרִכּוֹת וְחֻדָּאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, עַל שֶׁהַחַיִּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ, בֵּן תַּחֲנוּ וְהַקִּיַּמְתָּנוּ, וְתִאֲסֹף גְּלוּתֵנוּ לְחֻצּוֹת כְּדֶשֶׁךְ, וְנִשׁוּב אֵלֶיךָ לְשִׁמְךָ הַקְּדוֹה, וְלַעֲשׂוֹת רַצוֹנְךָ, וְלַעֲבֹד בְּלִבְּךָ שְׁלֵם, עַל שֶׁאֵנוּ מוֹדִים לְךָ, בְּרִיךְ אַל הַחֻדָּאוֹת:**

**ועל־כֵּלָם יתברך ויתרומם ויתנשא שִׁמְךָ מַלְכֵנוּ תמיד לעולם ועד:**

**אָבִינוּ מַלְכֵנוּ וְכִי רַחֲמֶיךָ וּבָשָׂר בַּעֲסָךְ וּכְלָה דְּכֹר וְתָרֵב וְרַעֲב וְשִׁבִי וּמִשְׁחִית וְעָוֹן וּכְאִפָּה וּפְגַע רָע וְכִלְמִתְּכָה וְכִלְתִּתְּכָה וְכִלְקַטְתָּהּ וְכִלְמִיץ פּוֹרְעַנִּיאוֹת וְכִלְעוֹרָה רָעָה וְשִׁנְאָת תָּנִים מַעֲלִינוּ וּמַעַל כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ:**

קהל ואחריו החזן: וחתום לחיים טובים, כִּלְבִּנֵי בְרִיתְךָ:

**וְכִלְיֵה־חַיִּים יוֹדֶיךָ סֵלָה וְיִתְלָלוּ שִׁמְךָ הַגָּדוֹל לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשְׁעֵתָנוּ וְעֻזֹּתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרִיךְ אֵתָה יי, הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלֶךְ נָאָה לְהוֹדוֹת: (קהל אמר)**

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בָּרַכְנוּ בְּמִרְכָּה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה הַבְּתוּכָה עַל־יְדֵי מִשְׁה עֲבָדָךְ, הָאֲמוּרָה מִפִּי אֲהֵרֹן וּבְנָיו, בְּהִנֵּים עִם קְדוּשָׁה, כְּאֲמֹר, וּבָרַכְךָ יי וְיִשְׁמְדֶךָ: אָמֵן יֵאָר יי | פָּנָיו אֵלֶיךָ, וְיִתְבָּר: אָמֵן יֵאָר יי | פָּנָיו אֵלֶיךָ, וְיִשְׁעֵם לְךָ שְׁלוֹם: אָמֵן**



שִׁים שְׁלֹם, טִיבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל  
 עַמְּךָ, בְּרַבְנֵי אָבִינוּ כְּלָנוּ כְּאַחַד בְּאֹר פְּנִיךָ, כִּי בְּאֹר פְּנִיךָ נָתַתָּ לָנוּ  
 יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וַיְצַדֵּקָהּ וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלֹם,  
 וְטִיב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־שָׁעָה וּבְכָל־שְׁעָה בְּשְׁלֹמֶךָ:

קהל האחרון דתנו: וְכַסְפָּר חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלֹם וּפְרֻסָּה טוֹבָה, יְשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְגִדּוּת  
 טוֹבוֹת, נִזְכָּר וְנַחֲתָם לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלֹם:

בְּרִיד אֵתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלֹם:

יְהִי לְרָצוֹן וְאִמְרֵי־פִי וְהַגִּידוּ לָכִי לְפָנֶיךָ, יי צִירִי וְנֶאֱלִי:

### תפילת "אבינו מלכנו"

פותחים את ארון הקודש. הקהל כולו מנגן בדבקות את ניגון "אבינו מלכנו" לאדמו"ר הזקן  
 בעל התניא. (בתפילת 'נעילה' אומרים "אבינו מלכנו" אפילו אם יום הכיפורים חל בשבת)

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹא אַתָּה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲדַשׁ עֲלֵינוּ שְׁנָה טִיבָה:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּפֹל מַעְלֵנוּ כְּלִגְזוּרֹת קָשׁוֹת:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּפֹל מַחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הִפֵּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כִּלָּה כְּלִי־צַר וּמַסְמִין מַעְלֵנוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סָתַם פִּיִּית מַסְמִינֵנוּ וּמַקְטִירֵנוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כִּלָּה דִּבְרֵי וְחֶרֶב וְרָעָב וְשָׂכָר וּמִשְׁחִית מִבְּנֵי בְּרִיתְךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מִנַּע מַגָּפָה מִנְחֻלְתְּךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סָלַח וּמְחֹל לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ:

### אבינו מלכנו

תבנית תפילת זו תיקן רבי עקיבא, התנא המפורסם: "מעשה שירד רבי עקיבא לפני התיבה בזמן עצירת גשמים,  
 ואמר 'אבינו מלכנו, אף לנו מלך אלא אתה, אבינו מלכנו למשכן רחם עלינו', ויצרו גשמים". כזה רב אפוא לתפילת  
 מיוחדת זו. לא בכדי בשעת אסירתה נהגו לשתוח את דלתות ארון הקודש.

במשך הדורות נסייף לתפילת זו תירוים רבים. הקריאת לה בתואר "אבינו מלכנו", מביטאת את הקרבת שלטו  
 לבוא, חס אהבת הדין כיום של בן לאב, ומאידך, גם יראת כבוד וחששות שאנו רחששים לבוא עת אנו מתייגבים  
 ושמדים לפניו, כעבר העומד לפני אהנו.

אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ מַחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִגִּדְּרֵינוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ מַחֲזִיק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבֵּים כָּל־שְׁמֵרֵי חַיֵּינוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ הַחֲזִירֵנוּ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לִפְנֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ שֶׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחֹלֵי עַמְּךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ קָרַע רוּעַ נֹזֵר דִּינֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לִפְנֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר נְאֻלָּה וְיִשְׁעָה:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנָּסָה וּבִלְבָּלָה:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר זִכְיוֹת:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמַחִילָה:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ הִצַּמַּח לָנוּ יִשְׁעָה בְּקִרְבִּי:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ הָרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ הָרַם קֶרֶן מִשִּׁיחֶךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ מָלֵא גִידֵנוּ מִבְּרִיכוֹתֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ מָלֵא אֶסְמִינוּ שְׁבָע:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ שָׁמַע קוֹלֵנוּ חַיִּים וְרַחֵם עָלֵינוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ קָבַל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ פָתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לְתִפְלָתֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ זָכוֹר בִּרְעֵפֶךָ אֶנְחֵנוּ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ נָא אֶל תִּשְׁכַּח רִיקֵם מִלִּפְנֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ הִנֵּה הַשְׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רָצוֹן מִלִּפְנֶיךָ:  
 אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲמוּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפֵּינוּ:

### אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ

חסידו' חב"ד לזרחותם נתנו לשיד את המלים הללו - "אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ, אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה" - בִּנְיָן מִיּוֹחַד, וְהוּא אֲחֵד מַעֲשֵׂה הַיְּגִינוֹם שֶׁל אֲדַמְרָר הַזֶּקֶן.

בִּנְיָן עֲמוּק תַּשְׁמָתִי זֶה, מְכַנֵּס מִיד אֶת הַעֲיֹבֵד לְאוֹרֵיחַ הַרְצִינִית הַדְּרוּשָׁה בַּעַת אֲמִידִית תְּפִילַת "אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ", הַבִּנְיָן מְחַלֵּק לְשְׁלוֹשֵׁת חֲלָקִים: הַחֲלֵק הָרִאשׁוֹן, נִטִּיל מִלִּים, הוּא שְׁמִירוֹם אֶת הַמִּתְפַּלֵּל לְמַעַב רִחוּי נַעֲלָה יוֹתֵר, הַחֲלֵק הַשֵּׁנִי מְבַטֵּא מְסִידָה עֲזָה לְאַלְמוּקוֹת, וְאֵילוּ הַחֲלֵק הַשְּׁלִישִׁי מַחֲוֶה כַּעַן "תַּשְׁבִּיר" אֲדוּת אֲמוּנָתֵנוּ וּבְטַחוּנָנוּ בְּבִרְאָה הַמוֹשִׁיעַ אֲדָתֵנוּ, מִחֹל וְחֹלָה לֵט עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְגִּיעַ עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחִידְךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאִי בָאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוֹשׁ שְׁמֶךָ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ נָקִים וְנִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְׁפִּיד:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא לְמַעַנִי:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן וְהִשְׁעֵנִי:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ:  
 אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ חַנּוּן וְעַנּוּן כִּי אֵין כֵּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד  
 וְהִשְׁעֵנִי:

רגעי הפרידה מזים הכיסורים, הם ללא ספק רגעי השיא של תפילה בכוונה ותשובה מעומק הלב, לפיכך אומרים בהם פסוקים של רוממות הרוח, המבטאים את אמונתנו ודבקותנו הצנחית באל אחד.

בספר השל"ה מובא, שכאשר אומרים בסיום תפילת 'נעילה' את הפסוק 'שמע ישראל' בקול רם ובכוונה גדולה, צריך כל אחד לכון בלבו על נכוונתו המלאה למסור את נפשו בממש על קדושת השם!

מי שמכוין כוונה זו, נחשב לו כאילו הוא אכן מסר את נפשו, ועמד בניסיון של קידוש השם, החזן אומר את הפסוק, והקהל חוזר אחריו:

**שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד:**

החזן אומר שלש פעמים "ברוך שם" - ואחריו אומר הקהל שלש פעמים:

א בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:  
 ב בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:  
 ג בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

החזן אומר שבע פעמים "ה' הוא האלקים" - ואחריו אומר הקהל שבע פעמים:

א יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:	ב יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:
ג יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:	ד יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:
ה יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:	ו יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:
ז יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:	ח יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:
ט יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:	י יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:

החן אומר קדיש שלם:

**יְתַדְלֵל** וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: כְּעֻלְמָא דִּי בְרָא מַרְעוּתָהּ וַיִּמְלִיד מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פְּרוּקָנָהּ וַיַּקְרֵב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחַיִּיתוֹן וּבְיוֹמִיתוֹן וּבְחַיִּי דְקַלְבִּית יִשְׂרָאֵל, כְּעֻלָּא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵי: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיד הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי מְבָלִי-בְרַכְתָּא וְשִׁדְתָּא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִתְמַתָּא, דְאִמְרוּ כְּעֻלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

בבית מדרשו של הרבי מליובאוויטש, וכך גם בקהילות חב"ד, נהוג לשיר כאן מינון של ניצחון, כביטוי לאמונתנו ושמחתנו על כך שזכינו ביום הדין להתנימה טובה.

אחר כך תוקעים בשופר תקיעה אחת, ומכריזים בקול רם:

## לְשִׁנָּה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַם:

סוגרים את ארון הקודש.

**הַתְתַּקְּבַל** צְלוּתְהוֹן וְכוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אֲבוּתְהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כְּלֵי-יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה הַשְׁלֹם בְּמִרוּמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלֹם עָלֵינוּ וְעַל כְּלֵי-יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תפילת "קוה אל ה'" נעלית לשבח חתומות את תפילת נעילה

**קוֹה אֱלֹהִי**, חֹק וְאֱמִין לְפָנֶי, וְקוֹה אֱלֹהִי: אֵין-קְדוֹשׁ כִּי, כִּי אֵין בְּלִפְנֶי, וְאֵין צוּר כְּאֱלֹהֵינוּ: כִּי מִי אֱלֹהִים מְבַלְעֵי יי, וְכִי צוּר וּלְתִי אֱלֹהֵינוּ:

**אֵין כְּאֱלֹהֵינוּ**, אֵין כְּאֱדוֹנֵינוּ, אֵין כְּמַלְכֵנוּ, אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כְּאֱלֹהֵינוּ, מִי כְּאֱדוֹנֵינוּ, מִי כְּמַלְכֵנוּ, מִי כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: נֹדֶה לְאֱלֹהֵינוּ, נֹדֶה לְאֱדוֹנֵינוּ, נֹדֶה לְמַלְכֵנוּ, נֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אֱדוֹנֵינוּ, בְּרוּךְ מַלְכֵנוּ, בְּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ, אַתָּה הוּא אֱדוֹנֵינוּ, אַתָּה הוּא מַלְכֵנוּ, אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ, אַתָּה תוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה תְּקוּם תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי-עַתָּה לְחַנּוּנָהּ כִּי-בָא מִיַּעַר: אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוּתֵינוּ, שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוּתֵינוּ לִפְנֵיךְ אֶת־קִטְרֵת הַסַּמִּים:

**פְּמוֹם הַקְטִירָת:** א הַצִּיר בְּהַצְפָּרָה, ב הַחֲלִבָּנָה ג הַחֲלִבָּנָה ד הַחֲלִבָּנָה מִשְׁקֵל שְׁבַעִים שְׁבַעִים מִנֶּה, ה מוֹר וּקְצִיעָה, ו שְׂבֻלַת גִּרָה ז וְכִרְכֹּם מִשְׁקֵל שִׁשָּׁה עֶשְׂרִי שִׁשָּׁה עֶשְׂרִי מִנֶּה, ח הַקִּשְׁט שְׁנַיִם עֶשְׂרִי, ט קְלוּפָה שְׁלֹשָׁה, י קִנְמוֹן תִּשְׁעָה. בְּרִית בְּרִשְׁיָנָה תִּשְׁעָה קֶבֶץ, יא קְפָרִיסִין סֵאן תִּלְתָּא וְקֶבֶץ תִּלְתָּא, ואם אין לו' יב קְפָרִיסִין מִכִּיָּא חֲמֵר תוֹרֵן עֲתִיק. מִלַּח סְדוּמִית רְבַע, מַעֲלָה עֶשֶׂן, כִּלְשֵׁהוּא: רַבִּי נֶתָן הַפְּבִלִי אוֹמֵר:

אף כפת הירדן כל־שהיא, ואם נתן בה דב־ש פסלה, ואם חסר אחד מכל־סממניה חוב מיתה: רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף, ברית ברשעה ששפין בה את־הצפרן, כדי שתהא נאה; וין קפריסין ששורין בו את־הצפרן, כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפץ לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הקבוד:

**תנא** רבי אליהו, כל־השונה הלכות בכל־יום מביט לו שהוא בן עולם הבא, שנאמר, הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות:  
**אמר** רבי אלעזר אמר רבי חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר, וכל־בגד למורי יי, ורב שלום בגדי: אל תקרי בגדי, אלא בגדי: שלום רב לאהבי תורתך, ואידלמו מבשול: יהי־שלום בחילך, שלום בארמנותיך: למען אחי ורעי, אדרבה־נא שלום כדי למען ביתי אלהינו, אבקשה טוב לך: יי, עו לעמו יתן, יי | וברך את־עמו בשלום:

#### קדיש דרבנן

**יתגדל** ויתקדש שמה רבא. אמן: בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה, ויצמח פורקנה וישרב משיחה. אמן: בתיכון ובזימיון ובחי ודל־בית ישראל, בעלמא ובזמן קריב, ואמרו אמן: יהא שמה רבא מבך לעלם ולעלמי עלמאי: ויתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתעלה ויתהלל שמה וקדו־שא ברך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושרתא, תשבחתא ונחמתא, דאמין בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון ועל כל־תלמידי תלמידיהון, ועל כל־מאן דעסקין באוריתא. די־באתרא דדון ודי בכל־אתר ואמר. יהא להון ולבון שלמא רבא תנא וחסדא ורחמין וחין אריבין ומונא רויחא ופרקנא מן גרם אבוהון דבשמיא, ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן־שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל, ואמרו אמן: עשה השלום במרומי, הוא גישה שלום עלינו ועל כל־ישראל, ואמרו אמן:

**עלינו** לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר בראשית, שלא עשנו בגוי הארצות ולא שמנו במשפחות האדמה. שלא שם חלקנו בהם וגורלנו בכל־המונם, שהם משתחווים להכל ולריק: ואנחנו פורעים ומשתחווים ומודים לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ, ומושב יקרו בשמים ממעל, ושכינת עזו בגבהי מרומים. הוא

אלהינו אין עוד, אמת מלכנו, אפס זולתו, בכתוב בתורתו, וידעת  
היום והשבת אל-לכבד, כי " הוא האלהים בשמים ממעל  
ועל-הארץ מתחת, אין עוד:

ועל-כן נקנה לך " אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך, להעביר  
גלולים מן-הארץ והאלילים כרות יברתני, לתקן עולם במלכות  
שדי; וכל-בני-בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל-רשעי ארץ. יכירו  
וידעו כל-יושבי תבל, כי-לך תכרע כל-ברך, תשבע כל-לשון. לפניך  
" אלהינו יכרעו ויפולו, ולכבוד שמך יקר יתנו ויקבלו כלם עליהם  
את-עול מלכותך, ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד, כי המלכות  
שלך היא, ולעולמי עד תמלוך בכבוד, בכתוב בתורתך, " | ימלך  
לעלם ועד: ונאמר, והיה " למלך על-כל-הארץ, ביום ההוא יהיה "

אחד ושמו אחד:

קדוש יתום

יתגדל ויתקדש שמה רבא. אמן: בעלמא די ברא כרעותה וימלך מלכותה,  
רצמא פורקנה ויכרב משייתה. אמן: בתיכון וכוזימכון ובחיי דכל-בית  
ישראל, בעלמא וכוזון קריב, ואמרו אמן: דא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי  
עלמא: יתברך וישתבח ותפאר ותרוקם ויתנשא ויתגדר ויתעלה ויתהלל שמה  
דקודשא בריך הוא. אמן: לעלא מן כל-ברכתא ושידתא, תשבתתא ונחמתא,  
דאמין בעלמא, ואמרו אמן: דא שלמא רבא מרשמיא ותיים טובים עלינו ועל  
כל-ישראל, ואמרו אמן: עשה השלום במרוקיי, הוא עשה שלום עלינו ועל  
כל-ישראל, ואמרו אמן:

מוסיסיים פסוקים אלו

אל-תירא מפרד פתאם, ומשאת רשעים כי תבא: עזו עצה וחר, דברו דבר ולא יקום  
כי עמט אל: ועדוקה אני הוא, ועדישבה אני אסבל, אני עשיתי ואני אעשה ואני  
אסבל ואסלט:

אך עדיקים יודי לשמך ישבו ישרים אתי-פניך:

עם סיום תפילת נעילה דהוג לומר את וקורא תשעת פרקי תהילים, מפרק קמב עד פרק קג,  
בכך מוסיימת אמירת כל ספר התהילים על פי הלוקה מיוחדת שהחלה מראש חודש אלול,  
הלוקה זו נקבעה על ידי הבעל-שם טוב הקדוש.  
משארים בבית הנסות לתפילת ערבית, (תמצא בסידורים לכל השנה) אחר כך מבדילים על  
היין, נוהגים לקדש את הלכנה במצאי יום הכיפורים,  
מנהג יפה להתחיל להתכונן, בדיבורים או במעשים, לקראת חג הסוכות.

נמר חתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.





## הוצאת ספרים חזק"ת

ת.ד. ג. כפר חב"ד 48940

טלפקס: 08-9606000 טלפון: 08-9606001

דואר אלקטרוני: [info@chazak.co.il](mailto:info@chazak.co.il)

\*\*\*

קניית ספרים לזכר

טל: 072-008-8502-771

[www.Chazak.co.il](http://www.Chazak.co.il)

Office@Chazak.co.il



כל הזכויות שמורות © Copyright Reserved

הוצאת ספרים חזק"ת אינה אחראית על אמינות המידע המופיע באתר זה.  
המידע על הקניית ספרים חזק"ת אינו מהווה הצעה או  
המלצה לרכישת ספרים חזק"ת.